

16.4.2024

A9-0233/355

Predlog spremembe 355

Pascal Canfin

v imenu Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane

Poročilo

Javi López

Kakovost zunanjega zraka in čistejši zrak za Evropo

(COM(2022)0542 – C9-0364/2022 – 2022/0347(COD))

Predlog direktive

–

A9-0233/2023

PREDLOGI SPREMEMB EVROPSKEGA PARLAMENTA *

k predlogu Komisije

DIREKTIVA (EU) 2024/...
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne ...

o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo

(prenovitev)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena **192(1)** Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

---

* Spremembe: krepki ležeči tisk označuje novo ali spremenjeno besedilo, simbol ■ pa tiste dele besedila, ki so bili črtani.

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,
ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,
ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,
v skladu z rednim zakonodajnim postopkom³,

---

¹ UL C 146, 27.4.2023, str. 46.

² UL C, C/2023/251, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/251/oj>.

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne ... (še ni objavljeno v Uradnem listu) in sklep Sveta z dne ... .

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Direktivi 2004/107/ES⁴ in 2008/50/ES⁵ Evropskega parlamenta in Sveta sta bili bistveno spremenjeni. Ker so potrebne nove spremembe, bi bilo treba zaradi jasnosti navedeni direktivi prenoviti.
- (2) Komisija je v sporočilu z dne 11. decembra 2019 z naslovom Evropski zeleni dogovor predstavila ambiciozen časovni načrt za preoblikovanje Unije v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, katerega cilj je zaščititi, ohraniti in okrepiti naravni kapital Unije ter zaščititi zdravje in dobrobit državljanov pred tveganji in vplivi, povezanimi z okoljem. Zlasti v zvezi s čistim zrakom **se je Komisija** zavezala k nadaljnjemu izboljšanju kakovosti zraka in večji uskladitvi evropskih standardov kakovosti zraka s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Komisija je v evropskem zelenem dogovoru napovedala tudi okrepitev določb o spremljanju, modeliranju in načrtovanju kakovosti zraka.

---

⁴ Direktiva 2004/107/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o arzeniu, kadmiju, živem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku (UL L 23, 26.1.2005, str. 3).

⁵ Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L 152, 11.6.2008, str. 1).

- (3) Komisija je v svojem sporočilu z dne 12. maja 2021 z naslovom Pot do zdravega planeta za vse: naproti ničelnemu onesnaževanju zraka, vode in tal uvedla akcijski načrt za ničelno onesnaževanje, v katerem med drugim obravnava vidike onesnaževanja iz evropskega zelenega dogovora in se nadalje zavezuje, da bo do leta 2030 zmanjšala vpliv onesnaženosti zraka na zdravje za več kot 55 %, delež ekosistemov Unije, v katerih onesnaževanje zraka ogroža biotsko raznovrstnost, pa za 25 %.
- (4) Akcijski načrt za ničelno onesnaževanje določa tudi vizijo za leto 2050, ko se onesnaženost zraka zmanjša na ravni, ki ne veljajo več za škodljive za zdravje in naravne ekosisteme. V ta namen bi si bilo treba prizadevati za postopen pristop k določitvi sedanjih in prihodnjih standardov kakovosti zraka Unije, določiti **█** standarde kakovosti zraka za leto 2030 in pozneje ter razviti perspektivo za uskladitev z **najsodobnejšimi** smernicami Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti zraka najpozneje do leta 2050 na podlagi mehanizma rednega pregleda, da se upoštevajo najnovejši znanstveni **dokazi**. Glede na povezave med zmanjšanjem onesnaževanja in razogljichenjem bi si bilo treba za dolgoročni cilj doseganja cilja ničelnega onesnaževanja prizadevati hkrati z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov, kot je določeno v Uredbi (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta⁶.

---

⁶ Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

- (5) *Svetovna zdravstvena organizacija je septembra 2021 posodobila svoje smernice o kakovosti zraka na podlagi sistematskega pregleda znanstvenih dokazov o vplivih onesnaženosti zraka na zdravje. Posodobljene smernice Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti zraka poudarjajo nove dokaze o učinkih, ki se pojavljajo pri nizkih ravneh izpostavljenosti onesnaženosti zraka, ter določajo nižje okvirne ravni za kakovost zraka za trdne delce (PM_{10} in $PM_{2,5}$) in dušikov dioksid v primerjavi s prejšnjimi smernicami. V tej direktivi se upoštevajo najnovejši znanstveni dokazi, vključno z najnovejšimi smernicami Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti zraka.*
- (6) *V zadnjih treh desetletjih je bilo z zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo doseženo stalno zmanjševanje škodljivih emisij onesnaževal zraka in s tem povezano izboljšanje kakovosti zraka. Politične možnosti, analizirane v oceni učinka, priloženi tej direktivi, kažejo dodatne neto socialno-ekonomske koristi nadaljnega zmanjšanja onesnaženosti zraka, pri čemer predvidene denarne koristi za zdravje in okolje znatno presegajo pričakovane stroške izvajanja.*

- (7) Države članice, Evropski parlament, Svet in Komisija bi morali pri sprejemanju ustreznih ukrepov na ravni Unije in nacionalni ravni za doseganje cilja ničelnega onesnaževanja zraka upoštevati previdnostno načelo **in načelo preventivnega delovanja, načelo, da bi se morala okoljska škoda prednostno odražati pri viru in načelo, da bi moral onesnaževalec plačati**, iz Pogodbe o delovanju Evropske unije ter načelo neškodovanja iz evropskega zelenega dogovora, **hkrati pa bi morale priznati človekovo pravico do čistega, zdravega in trajnostnega okolja, kot je priznana v resoluciji št. 76/300, ki jo je generalna skupščina Združenih narodov sprejela 28. julija 2022**. Med drugim bi morali upoštevati: prispevek izboljšane kakovosti zraka k zdravju ljudi, kakovosti okolja **in odpornosti ekosistemov**, dobrobiti državljanov, **enakosti in zaščiti občutljivih in ranljivih skupin prebivalstva, stroškom zdravstvenega varstva**, blaginji družbe, zaposlovanju in konkurenčnosti gospodarstva; energetske prehode, krepitev energetske varnosti in boj proti energetski revščini; prehransko varnost in cenovno dostopnost; razvoj trajnostnih in pametnih rešitev za mobilnost in promet ter **s tem povezane** infrastrukture; vpliv vedenjskih sprememb; **vpliv fiskalnih politik**; pravičnost in solidarnost med državami članicami in v njih, glede na njihove gospodarske zmožnosti, nacionalne okoliščine, kot na primer poseben položaj otokov, in sčasoma potrebo po konvergenci; potrebo po poštenem in socialno pravičnem prehodu z ustreznim izobraževanjem in programi usposabljanja, **tudi za zdravstvene delavce**; najboljše razpoložljive in najnovejše znanstvene dokaze, zlasti ugotovitve Svetovne zdravstvene organizacije; potrebo po vključevanju tveganj v zvezi z onesnaževanjem zraka v odločitve o naložbah in načrtovanju; stroškovno učinkovitost, **najboljše razpoložljive tehnološke rešitve** in tehnološko nevtralnost pri doseganju zmanjšanja emisij onesnaževal zraka; ter postopni napredek v zvezi z okoljsko celovitostjo in ravnjo prizadevanj.

- (8) *Ta direktiva prispeva k doseganju ciljev OZN glede trajnostnega razvoja, zlasti ciljev 3, 7, 10, 11 in 13.*
- (9) Splošni okoljski akcijski program Unije do leta 2030, sprejet s Sklepom (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta⁷ (osmi okoljski akcijski program), med drugim določa cilj doseganja nestrupenega okolja in varovanja zdravja in dobrobiti ljudi, živali in ekosistemov pred tveganji, povezanimi z okoljem, in negativnimi vplivi, ter v ta namen *med drugim* določa, da so potrebne nadaljnje izboljšave metod spremljanja, *boljše mednarodno sodelovanje*, boljše obveščanje javnosti in dostop do pravnega varstva. To usmerja cilje, določene v tej direktivi.

---

⁷ Sklep (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 (UL L 114, 12.4.2022, str. 22).

- (10) Komisija bi morala redno pregledovati znanstvene dokaze v zvezi z onesnaževali, njihovimi učinki na zdravje ljudi in okolje ***ter med drugim neposrednimi in posrednimi stroški zdravstvenega varstva, povezanimi z onesnaževanjem zraka, okoljskimi stroški ter vedenjskim, fiskalnim in tehnološkim razvojem.*** Komisija bi morala na podlagi svojega pregleda oceniti, ali so veljavni standardi kakovosti zraka še vedno ustrezni za doseganje ciljev te direktive. Prvi pregled bi bilo treba opraviti do ***31. decembra 2030.*** ***Komisija bi morala pri izvajanju pregleda oceniti možnosti in časovnice za uskladitev standardov kakovosti zraka z najnovejšimi smernicami Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti zraka,*** ali je treba standarde kakovosti zraka posodobiti na podlagi najnovejših znanstvenih informacij, ***ali bi bilo treba zajeti dodatna onesnaževala zraka ter ali bi bilo treba spremeniti določbe o odlogu rokov za doseganje skladnosti in o čezmejnem onesnaževanju zraka.*** ***Komisija bi morala, kadar meni, da je to primerno na podlagi pregleda, predstaviti predlog za revizijo standardov kakovosti zraka ali za vključitev drugih onesnaževal zraka. Kadar Komisija meni, da je to potrebno, bi morala tudi predstaviti predloge za uvedbo ali pregled ustrezne zakonodaje o virih, da bi prispevala k doseganju predlaganih revidiranih standardov kakovosti zraka na ravni Unije ter predlagati nadaljnje ukrepe na ravni Unije.***

- (11) Ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka bi bilo treba izvajati z uporabo skupnih meril ocenjevanja. Pri ocenjevanju kakovosti zunanjega zraka bi bilo treba upoštevati število prebivalcev in velikost ekosistemov, ki so izpostavljeni onesnaženosti zraka. Zato je ustrezno razvrstiti ozemlje vsake države članice na območja, ki odražajo gostoto prebivalstva **in teritorialne enote s povprečno izpostavljenostjo**.
- (12) Meritve na stalnem mestu bi morale biti obvezne na območjih s prekoračenimi ocenjevalnimi pragi. Aplikacije za modeliranje in indikativne meritve poleg podatkov, pridobljenih z meritvami na stalnem mestu, omogočajo natančno razlago podatkov s posameznih vzorčevalnih mest z vidika zemljepisne porazdelitve koncentracij. Uporaba takih dopolnilnih tehnik ocenjevanja bi prav tako morala omogočiti, da se najmanjše število vzorčevalnih mest **za meritve na stalnem merilnem mestu** zmanjša na območjih, kjer **so mejne ali ciljne vrednosti dosežene, vendar** ocenjevalni pragi niso prekoračeni. Na območjih, kjer so mejne ali ciljne vrednosti prekoračene, bi bilo treba **od dveh let po sprejetju izvedbenih aktov o aplikacijah za modeliranje in o določitvi prostorske reprezentativnosti vzorčevalnih mest poleg** obveznih **meritev na stalnem merilnem mestu za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka uporabljati** aplikacije za modeliranje **ali indikativne meritve**. Izvajati bi bilo treba tudi dodatno spremljanje koncentracij na neizpostavljenih mestih in usedanja onesnaževal v zunanjem zraku, da se omogoči boljše razumevanje ravni onesnaženosti in disperzije.

- (13) ***Kjer je ustrezno***, bi bilo treba uporabljati aplikacije za modeliranje, da se lahko podatki s posameznih vzorčevalnih mest razlagajo z vidika zemljepisne porazdelitve koncentracije ***onesnaževal, kar lahko*** pripomore k zaznavanju kršitev standardov kakovosti zraka, obenem pa bodo te informacije vključene v načrte in ***časovne načrte za kakovost zraka*** in umeščanje vzorčevalnih mest. Poleg zahtev za spremljanje kakovosti zraka, opredeljenih v tej direktivi, se države članice spodbuja, da za namene spremljanja uporabljajo informacijske proizvode in dodatna orodja, kot so redna poročila o vrednotenju in oceni kakovosti ali spletne aplikacije v zvezi s politikami, ki jih zagotavlja komponenta vesoljskega programa Unije za opazovanje Zemlje, zlasti Copernicusova storitev za spremljanje ozračja.
- (14) Pomembno je, ***da se*** onesnaževala, ki vzbujajo zaskrbljenost, kot so ultrafini delci, črni ogljik in elementarni ogljik, pa tudi amoniak in oksidativni potencial delcev, ***merijo na kombiniranih mestih spremljanja na mestih v neizpostavljenem podeželskem okolju in v neizpostavljenem mestnem okolju***, da se podpre znanstveno razumevanje njihovih učinkov na zdravje in okolje, kot je priporočila Svetovna zdravstvena organizacija. ***Za države članice, katerih ozemlje je manjše od 10 000 km², bi na mestih spremljanja zadostovalo merjenje na mestih v neizpostavljenem mestnem okolju.***

- (15) Za boljše razumevanje vplivov tega onesnaževala in oblikovanje ustrezne politike je treba opraviti podrobne meritve drobnih trdnih delcev (*PM_{2,5}*). Takšne meritve bi bilo treba opraviti na način, skladen s tistimi v Programu sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP), ustanovljenem s Konvencijo Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja iz leta 1979, ki je bila odobrena z Odločbo Sveta 81/462/EGS⁸, in njenimi protokoli, vključno s Protokolom iz leta 1999 o zmanjševanju zakisljevanja, evtrofikacije in prizemnega ozona, ki je bil revidiran leta 2012.
- (16) Da bi zagotovili zadostno reprezentativnost zbranih podatkov o onesnaženosti zraka in njihovo primerljivost v vsej Uniji, je pomembno, da se za oceno kakovosti zunanjega zraka uporabljajo standardizirane merilne tehnike in skupna merila za število in mesta vzorčevalnih mest. Poleg meritev se za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka lahko uporabljajo tudi druge tehnike, zato je treba opredeliti merila za uporabo in zahtevano natančnost teh tehnik.

---

⁸ Sklep Sveta 81/462/EGS z dne 11. junija 1981 o sklenitvi Konvencije o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja (UL L 171, 27.6.1981, str. 11).

- (17) Pomembno je, da se navedejo referenčne metode merjenja. Komisija je z namenom njihovega hitrega razvoja in sprejema že odredila delo za pripravo standardov EN za merjenje policikličnih aromatskih ogljikovodikov ter za vrednotenje delovanja senzorskih sistemov za določanje koncentracij plinastih onesnaževal in delcev (*PM₁₀ in PM_{2,5}*) v zunanjem zraku. Če ni standardnih metod EN, bi morala biti dovoljena uporaba mednarodnih ali nacionalnih referenčnih standardnih metod merjenja *ali tehničnih specifikacij Evropskega odbora za standardizacijo (CEN)*.
- (18) Za varovanje zdravja ljudi in varstva okolja kot celote je še zlasti pomemben boj proti emisijam onesnaževal pri viru ter opredelitev in izvajanje najbolj učinkovitih ukrepov za zmanjšanje emisij na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni Unije, zlasti kar zadeva emisije iz kmetijstva, industrije, prometa, *sistemov ogrevanja in hlajenja* ter proizvodnje energije. Zato bi se bilo treba emisijam škodljivih onesnaževal zraka izogibati, jih preprečevati ali zmanjšati ter določiti ustrezne standarde za *kakovost zraka, med drugim na podlagi najnovejših znanstvenih dokazov, vključno s priporočili* Svetovne zdravstvene organizacije.

- (19) Znanstveni dokazi kažejo, da imajo žveplov dioksid, dušikov dioksid in dušikovi oksidi, delci (*PM₁₀ in PM_{2,5}*), benzen, ogljikov monoksid, arzen, kadmij, svinec, nikelj, nekateri policiklični aromatski ogljikovodiki in ozon **več znatnih negativnih vplivov** na zdravje ljudi **ter so povezani z več nenalezljivimi boleznimi, škodljivimi zdravstvenimi razmerami in povečano umrljivostjo**. Na zdravje ljudi in okolje vplivajo s koncentracijami v zunanjem zraku **ter z usedanjem**.
- (20) **Onesnaženost zraka je sicer splošen zdravstveni problem, a tveganja niso enakomerno porazdeljena med vse prebivalce, saj so občutljive populacije in nekatere ranljive skupine bolj izpostavljene tveganju škode. Ta direktiva priznava, da so občutljive in ranljive skupine prebivalstva v zvezi z onesnaženostjo zraka izpostavljene večjim tveganjem in imajo posebne potrebe, njen cilj pa je obveščati in ščititi te skupine.**

- (21) *V skladu s poročilom Evropske agencije za okolje št. 22/2018 z naslovom **Unequal exposure and unequal impacts: social vulnerability to air pollution, noise and extreme temperatures in Europe (Neenakomerna izpostavljenost in neenakomerni vplivi: socialna ranljivost za onesnaženost zraka, hrup in ekstremne temperature v Evropi) onesnaženost zraka zaradi večje izpostavljenosti in ranljivosti bolj prizadene zdravje ljudi z nižjim socialno-ekonomskim statusom kot splošno prebivalstvo. Ta direktiva upošteva socialne vidike onesnaženosti zraka ter socialno-ekonomske učinke sprejetih ukrepov.***
- (22) Do učinkovanja ■ arzena, kadmija, **svinca**, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov na zdravje ljudi, vključno prek prehranjevalne verige, in na okolje pride tudi pri usedanju. Treba je upoštevati zbiranje teh snovi v tleh in zaščito podzemne vode.
- (23) Povprečno izpostavljenost prebivalstva onesnaževalom z največjim zabeleženim učinkom na zdravje ljudi, drobnim delcem (PM_{2,5}) in dušikovemu dioksidu, bi bilo treba zmanjšati na podlagi **najnovejših** priporočil Svetovne zdravstvene organizacije. V ta namen bi bilo treba poleg mejnih vrednosti za ta onesnaževala uvesti **dopolnilni standard kakovosti zraka**, ki bo dopolnjeval mejne vrednosti, **vendar jih ne bo zamenjal**.

- (24) Preverjanje ustreznosti direktiv o kakovosti zunanjega zraka (direktiv 2004/107/ES in 2008/50/ES) je pokazalo, da so pri zniževanju koncentracij onesnaževal mejne vrednosti učinkovitejše od **drugih vrst standardov kakovosti zraka, kot so** ciljne vrednosti. Z namenom čim bolj zmanjšati škodljive učinke na zdravje ljudi, s posebno pozornostjo glede ranljivih in občutljivih skupin prebivalstva, in na okolje bi bilo treba določiti mejne vrednosti za koncentracijo žveplovega dioksida, dušikovega dioksida, delcev (***PM₁₀* and *PM_{2,5}***), benzena, ogljikovega monoksida, arzena, kadmija, ***svinca***, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku. Benzo(a)piren se uporablja kot pokazatelj za rakotvorno tveganje policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku.
- (25) Da se državam članicam omogoči priprava na revidirane standarde kakovosti zraka, ki jih določa ta direktiva, in da se zagotovi pravna kontinuiteta, bi morale biti mejne ***in ciljne*** vrednosti za vmesno obdobje enake tistim, določenim v razveljavljenih direktivah, dokler se ne začnejo uporabljati nove mejne vrednosti.

- (26) Ozon je onesnaževalo, ki se prenaša prek meja in nastaja v ozračju iz emisij primarnih onesnaževal. ***Nekatere od teh onesnaževal zraka obravnava*** Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta⁹. ***Prizemni ozon ne vpliva negativno samo na zdravje ljudi, temveč tudi na vegetacijo in ekosisteme.*** Napredek v smeri doseganja ciljnih vrednosti glede kakovosti zraka in dolgoročnih ciljev za ozon, določenih v tej direktivi, bi bilo treba določiti na podlagi ciljev in obveznosti zmanjšanja emisij iz Direktive (EU) 2016/2284 ter z izvajanjem stroškovno učinkovitih ukrepov ter ***časovnih načrtov in načrtov za kakovost zraka, kjer je ustrezno.***
- (27) Ciljne vrednosti in dolgoročne cilje za ozon v zvezi z zagotavljanjem učinkovitega varstva pred škodljivimi učinki na zdravje ljudi, rastlinstvo in ekosisteme zaradi izpostavljenosti ozonu bi bilo treba posodobiti ob upoštevanju najnovejših ***znanstvenih dokazov, vključno s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije.***

---

⁹ Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES, (UL L 344, 17.12.2016, str. 1).

- (28) Za zaščito celotnega prebivalstva, *zlasti* občutljivejših *in ranljivejših skupin*, pred kratkotrajno izpostavljenostjo povečanim koncentracijam *onesnaževal* bi bilo treba določiti alarmno *in opozorilno* vrednost za žveplov dioksid, dušikov dioksid, delce (PM₁₀ in PM_{2,5}) in ozon. Ob doseganju teh vrednosti bi moralo steči ustrezno obveščanje javnosti o *povezanih tveganjih za zdravje* zaradi izpostavljenosti, *po potrebi* pa tudi ustrezni kratkoročni ukrepi za znižanje ravni onesnaženosti, kadar je alarmna vrednost presežena.
- (29) V skladu s členom 193 *PDEU* lahko države članice ohranijo ali uvedejo bolj stroge zaščitne ukrepe, pod pogojem, da so združljivi s Pogodbama ter je o njih uradno obveščena Komisija. *Takemu obvestilu se lahko priloži razlaga postopka, kako so bili ti standardi kakovosti zraka določeni in kako so bile uporabljene znanstvene informacije.*

- (30) **Kjer** je stanje kakovosti zraka že sedaj dobro, **bi ga bilo treba vzdrževati** ali ga izboljšati. Če obstaja tveganje, da standardi o kakovosti zunanjega zraka iz te direktive ne bodo izpolnjeni, ali niso bili izpolnjeni, bi morale države članice **sprejeti primerne ukrepe v skladu z ustreznimi časovnimi načrti iz te direktive**, da bi zagotovile skladnost z mejnimi vrednostmi, obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in kritičnimi vrednostmi ter po možnosti doseči ciljne vrednosti in dolgoročne cilje **za ozon**.
- (31) Živo srebro je zelo nevarna snov za zdravje ljudi in okolje. Prisotno je v celotnem okolju in ima v obliki metil živega srebra sposobnost kopičenja v organizmih in predvsem koncentriranja v organizmih višje v prehranjevalni verigi. Živo srebro, sproščeno v ozračje, se lahko prenaša na velikih razdaljah.
- (32) Namen Uredbe 2017/852 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰ je zaščititi zdravje ljudi in okolice pred sproščanjem živega srebra na podlagi pristopa življenjskega cikla in ob upoštevanju proizvodnje, rabe, ravnanja z odpadki in emisij. Določbe o spremljanju živega srebra v tej direktivi dopolnjujejo in **zagotavljajo informacije za** navedeno uredbo.

---

¹⁰ Uredba (EU) 2017/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o živem srebru in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1102/2008 (UL L 137, 24.5.2017, str. 1).

- (33) **Tveganja**, ki **jih** za rastlinstvo in naravne ekosisteme predstavlja onesnaženost zraka, **so** največja na krajih zunaj mestnega območja. Oceno takih tveganj in skladnost s kritičnimi vrednostmi za varstvo rastlinstva bi bilo zato treba usmeriti na kraje zunaj pozidanih območij. Ta ocena bi morala upoštevati in dopolnjevati zahteve iz Direktive (EU) 2016/2284 za spremljanje vplivov onesnaženosti zraka na kopenske in vodne ekosisteme ter poročanje o takih vplivih.
- (34) Delež iz naravnih virov se lahko ocenjuje, vendar ga ni mogoče nadzorovati. Kadar se da delež onesnaževal iz naravnih virov v zunanjem zraku dovolj zanesljivo določiti in kadar so preseganja v celoti ali delno posledica tega deleža iz naravnih virov, bi moralo biti mogoče slednjega pri ocenjevanju skladnosti z mejnimi vrednostmi za kakovost zraka in obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti pod pogoji iz te direktive odšteti. Preseganja mejnih vrednosti za delce (**PM₁₀**), pripisana zimskemu posipanju ali zimskemu soljenju cest, bi moralo biti mogoče pri ocenjevanju skladnosti z mejnimi vrednostmi za kakovost zraka prav tako odšteti, če so bili sprejeti ustrezni ukrepi za znižanje koncentracij. **To, da se lahko ti prispevki iz naravnih virov odštejejo, državam članicam ne bi smelo onemogočiti, da sprejmejo ukrepe za zmanjšanje njihovega vpliva na zdravje.**

- (35) *Ključnega pomena je, da se kakovost zraka sistematično spremlja na žariščnih točkah z onesnaženim zrakom, tudi tam, kjer na raven onesnaženosti močno vplivajo emisije iz virov močnega onesnaževanja, zaradi katerih bi lahko bili posamezniki in skupine prebivalstva izpostavljeni povečanemu tveganju škodljivih učinkov na zdravje. V ta namen bi morale države članice na žariščnih točkah z onesnaženim zrakom vzpostaviti vzorčevalna mesta in sprejeti ustrezne ukrepe za zmanjšanje vpliva onesnaženosti zraka na teh točkah na zdravje ljudi.*
- (36) Za območja s posebno težkimi pogoji bi morale biti *izjemoma* mogoče podaljšati rok, v katerem je treba doseči skladnost z mejnimi vrednostmi kakovosti zraka, v primerih, kjer ne glede na izvajanje ustreznih ukrepov za zmanjšanje onesnaževanja na posameznih območjih obstajajo resni problemi . Vsakršno podaljšanje roka za določeno območje bi moral spremljati celostni *časovni načrt za kakovost zraka*, ki ga oceni Komisija. *Države članice bi morale v časovnem načrtu določiti ustrezne ukrepe, da bi bilo obdobje preseganja čim krajše. Države članice bi morale tudi dokazati, da so bili ukrepi iz časovnega načrta izvedeni za zagotovitev skladnosti* .

- (37) Za območja *ali teritorialne enote s povprečno izpostavljenostjo*, na katerih koncentracije onesnaževal v zunanjem zraku presegajo ustrezne mejne vrednosti kakovosti zraka, ciljne vrednosti **■** ali obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, bi bilo treba oblikovati in posodobiti načrte za kakovost zraka. ***Pripraviti in posodobiti bi bilo treba tudi načrte za kakovost zraka za preseganje ciljnih vrednosti ozona, razen če v danih okoliščinah ni večjih možnosti za zmanjšanje koncentracij ozona in bi ukrepi za obravnavanje preseganj povzročili nesorazmerne stroške.***
- (38) Onesnaževala zraka izhajajo iz različnih virov in dejavnosti. Za zagotovitev skladnosti med različnimi politikami bi morali biti takšni načrti ***in časovni načrti*** za kakovost zraka po možnosti usklajeni z načrti in programi, pripravljenimi v skladu z direktivama 2010/75/EU¹¹ in 2010/75/EU¹² **■** Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktivo (EU) 2016/2284.

---

¹¹ Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa (UL L 189, 18.7.2002, str. 12).

¹² Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

- (39) *Kot je določeno s sodno prakso Sodišča¹³, dejstvo, da je bil pripravljen načrt za kakovost zraka, samo po sebi še ne pomeni, da je država članica kljub temu izpolnila svojo obveznost zagotavljanja, da ravni onesnaževal zraka ne presegajo standardov kakovosti zraka, določenih s to direktivo.*
- (40) *Časovne načrte za kakovost zraka bi bilo treba pripraviti tudi pred letom 2030, če obstaja tveganje, da države članice do tega datuma ne bodo dosegle mejnih vrednosti ali, kjer je ustrezno, ciljnih vrednosti, da se zagotovi ustrezno znižanje ravni onesnaževal. V časovnem načrtu za kakovost zraka bi bilo treba določiti politike in ukrepe za uskladitev s temi mejnimi in, kjer je ustrezno, ciljnimi vrednostmi do roka za dosego skladnosti. Zaradi pravne jasnosti in ne glede na to, katera specifična terminologija je uporabljena, časovni načrt za kakovost zraka šteje za načrt za kakovost zraka, kot je opredeljen v tej direktivi.*
- (41) *Treba bi bilo pripraviti kratkoročne akcijske načrte, v katerih bi bilo navedeno, kako kratkoročno ukrepati ob nevarnosti preseganja ene ali več alarmnih vrednosti, da bi navedeno tveganje zmanjšali in omejili njegovo trajanje. ■ Države članice **bi morale imeti možnost, da v določenih okoliščinah ne pripravijo** takšnih kratkoročnih akcijskih načrtov za ozon, če ni večjih možnosti za zmanjšanje tveganja, trajanja ali resnosti takega preseganja.*

---

¹³ *Sodba Sodišča z dne 19. novembra 2014, ClientEarth /The Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, C-404/13, ECLI:EU:C:2014:2382, točka 49, in sodba Sodišča z dne 10. novembra 2020, Evropska komisija/Italijanska republika, C-644/18, ECLI:EU:C:2020:895, točka 154.*

(42) **Onesnaženost zraka nima meja in se deli po vsej Uniji. V večini držav članic znaten delež onesnaževanja nastane zunaj njihovega ozemlja. Kjer je ustrezno, bi morale države članice med seboj sodelovati, kadar zaradi znatne onesnaženosti, ki izvira iz druge države članice, raven nekega onesnaževala preseže, oziroma je verjetno, da bo presegla, katero koli mejno vrednost, ciljne vrednosti** , obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ali alarmno vrednost. Zaradi čezmejne narave posameznih onesnaževal, kot so ozon in delci (*PM₁₀* in *PM_{2,5}*), **morajo zadevne države članice sodelovati med seboj, da bi opredelile vire onesnaževanja zraka in ukrepe, ki jih je treba sprejeti za obravnavo teh virov, ter pripraviti usklajene dejavnosti, kot je usklajevanje načrtov za kakovost zraka in kratkoročnih akcijskih načrtov, v katerih bi morala vsaka država članica obravnavati vire onesnaževanja na svojem ozemlju, da bi se odpravila taka preseganja** in obveščala javnost. Države članice si morajo po potrebi prizadevati za sodelovanje s tretjimi državami, še zlasti za zgodnje vključevanje držav kandidatk. O vsakem takem sodelovanju bi bilo treba **pravočasno** obvestiti Komisijo in jo pozvati, **naj bo prisotna in** pomaga pri njem, **po potrebi pa bi morala na zahtevo zagotoviti tehnično podporo državam članicam.**

- (43) Države članice in Komisija bi morale zbirati, si izmenjavati in razširjati podatke o kakovosti zraka, da bi boljše razumele vplive onesnaženosti zraka in oblikovale ustrezne politike. Najnovejše informacije, ko so na voljo, o koncentracijah vseh onesnaževal v zunanjem zraku, urejenih s predpisi, **informacije o vplivih na zdravje** kot tudi načrti **in časovni načrti** za kakovost zraka ter kratkoročni akcijski načrti bi morali biti na voljo javnosti **na usklajen in lahko razumljiv način**.
- (44) **Da bi zagotovili širok dostop javnosti do informacij o kakovosti zraka, bi se morale te informacije javno objaviti z uporabo digitalnih in po potrebi nedigitalnih komunikacijskih kanalov.**
- (45) Podatki o koncentracijah in usedanju s predpisi urejenih onesnaževal naj se kot podlaga za redna poročila posredujejo Komisiji. Za lažjo obravnavo in primerjavo podatkov o kakovosti zraka bi bilo treba te podatke Komisiji zagotoviti v standardizirani obliki.

- (46) Postopke zagotavljanja podatkov, ocenjevanja in poročanja o kakovosti zraka bi bilo treba prilagoditi, da se bodo kot glavna orodja za zagotavljanje podatkov lahko uporabljala elektronska sredstva in internet in da bodo ti postopki v skladu z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴.
- (47) Ustrezno je predvideti možnost prilagoditve meril in tehnik, ki se uporabljajo za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka, znanstvenemu in tehničnemu napredku ter temu ustrezno prilagoditev podatkov, ki naj bi se sporočali.
- (48) Kot je določeno s sodno prakso Sodišča¹⁵, države članice ne smejo omejiti procesnega upravičenja za izpodbijanje odločitve javnega organa na člane zadevne javnosti, ki so sodelovali pri predhodnem upravnem postopku za sprejetje zadevne odločitve. ■ Poleg tega bi moral biti vsak revizijski postopek pošten, pravičen, pravočasen in ne pretirano drag ter bi moral zagotavljati ustrezna ■ pravna sredstva, vključno s sodno prepovedjo, če je ta primerna. ***Poleg tega je treba v skladu s sodno prakso Sodišča¹⁶ dostop do pravnega varstva odobriti vsaj zadevni javnosti.***

---

¹⁴ Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

¹⁵ Sodba Sodišča z dne 14. januarja 2021, LB in drugi/College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren; C-826/18, ECLI:EU:C:2021:7; točki 58 in 59.

¹⁶ ***Sodba Sodišča z dne 25. julija 2008, Dieter Janecek/Freistaat Bayern, C-237/07, ECLI:EU:C:2008:447, točka 42; Sodba Sodišča z dne 19. novembra 2014, Client Earth/The Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, C-404/13, ECLI:EU:C:2014:2382, točka 56; sodba Sodišča z dne 26 junija, Lies Craeynest and Others/Brussels Hoofdstedelijk Gewest and Brussels Instituut voor Milieubeheer, C-723/17, ECLI:EU:C:2019:533, točka 56; in Sodba Sodišča z dne 19. decembra 2019, Deutsche Umwelthilfe eV/Freistaat Bayern, C-752/18, ECLI:EU:C:2019:1114, točka 56.***

(49) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih zlasti priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Če je škoda za zdravje ljudi nastala zaradi kršitve **nacionalnih predpisov, s katerimi se prenašata člen 19(1) do (5) ter člen 20(1) in (2)** te direktive, **in je bila ta kršitev storjena namerno ali iz malomarnosti**, bi morale države članice zagotoviti, da **imajo** posamezniki, ki jih take kršitve prizadenejo, **pravico, da** od ustreznega pristojnega organa zahtevajo in prejmejo odškodnino za to škodo. Cilj pravil o odškodnini, dostopu do pravnega varstva in kaznih iz te direktive je v skladu s členom 191(1) PDEU izogibanje škodljivim učinkom onesnaženosti zraka na zdravje ljudi in okolje ter njihovo preprečevanje in zmanjševanje. Njihov namen je torej v politike Unije vključiti visoko raven varstva okolja in izboljšanje kakovosti okolja v skladu z načelom trajnostnega razvoja, kot je določeno v členu 37 Listine, in konkretizirati obveznost varovanja pravice do življenja in osebne celovitosti **ter pravice do zdravstvenega varstva** iz členov 2, 3 **in 35** Listine. **Ta direktiva** prav tako prispeva k pravici do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem iz člena 47 Listine v zvezi z varovanjem zdravja ljudi. **Kazni, predvidene v tej direktivi, bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvratilne.**

- (50) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila glede ***nadaljnjih tehničnih podrobnosti za aplikacije za modeliranje; za določitev prostorske reprezentativnosti vzorčevalnih mest; o dokazovanju in odštetju preseganj, ki jih je mogoče pripisati naravnim virom; za določanje prispevkov zaradi resuspenzije delcev po zimskem posipanju ali zimskem soljenju cest; o zahtevah za projekcije, izvedene za namene podaljšanja rokov za dosego skladnosti, in o informacijah, ki jih je treba se vključiti v poročila o izvajanju; ter o zahtevah glede posredovanja informacij in poročanja o kakovosti zraka v zvezi z (i) določitvijo pravil v zvezi z informacijami o kakovosti zunanjega zraka, ki jih države članice dajo na voljo Komisiji, in časovnimi okviri za sporočanje teh informacij ter (ii) racionalizacijo načina poročanja podatkov ter vzajemno izmenjavo informacij in podatkov iz mrež ter posameznih vzorčevalnih mest za merjenje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷.***

---

¹⁷ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

(51) Za zagotovitev, da ta direktiva še naprej izpolnjuje svoje cilje, zlasti tiste v zvezi z izogibanjem škodljivim učinkom kakovosti zunanega zraka na zdravje ljudi in okolje ter njihovim preprečevanjem in zmanjševanjem, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 *PDEU* sprejme akte v zvezi s spremembo prilog *III do VII, IX in X* te direktive, da se upoštevajo tehnični in znanstveni razvoj na področju onesnaževal zraka, **ukrepi, ki jih je treba upoštevati za vključit v kratkoročne akcijske načrte** ter ustrezno obveščanje javnosti¹⁸. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹⁸. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

---

¹⁸ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (52) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno pravo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki so bile v primerjavi s predhodnimi direktivami vsebinsko spremenjene. Obveznost prenosa nespremenjenih določb izhaja iz predhodnih direktiv.
- (53) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic v zvezi z roki za prenos direktiv v nacionalno pravo, ki so navedi v delu B Priloge XI.
- (54) ***Ker ciljev te direktive, in sicer določitve določb o kakovosti zraka, da bi dosegli cilj ničelnega onesnaževanja, da se bo kakovost zraka v Uniji postopoma izboljšala na ravni, ki ne veljajo več za škodljive zdravju ljudi, naravnih ekosistemov ali biotski raznovrstnosti, države članice ne morejo zadovoljivo doseči zaradi čezmejne narave onesnaževal zraka, temveč se lahko zaradi obsega ali učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –***

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Cilji

1. Ta direktiva določa **določbe o kakovosti zraka, da bi se dosegel** cilj ničelnega onesnaževanja, tako da se bo v Uniji kakovost zraka postopoma izboljšala in dosegla ravni, ki ne veljajo več za škodljive za zdravje ljudi, naravne ekosisteme **in biotsko raznovrstnost**, kot so opredeljene **na podlagi najboljših razpoložljivih in najnovejših** znanstvenih dokazov, in tako prispeva k dosegu okolja brez strupov najpozneje do leta 2050.
2. Ta direktiva **določa** mejne vrednosti, ciljne vrednosti, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, cilje glede povprečne stopnje izpostavljenosti, kritične ravni, alarmne vrednosti, opozorilne vrednosti in dolgoročne cilje. **Tovrstni standardi kakovosti zraka, ki so določeni v Prilogi I, se redno pregledujejo v skladu s členom 3 v skladu s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije.**
3. Poleg tega ta direktiva prispeva k doseganju ciljev Unije v zvezi z zmanjšanjem onesnaževanja, biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi v skladu z osmim okoljskim akcijskim programom **ter večjim sinergijam med politiko Unije za kakovost zraka in drugimi ustreznimi politikami Unije.**

Člen 2

Predmet urejanja

Ta direktiva določa **določbe v zvezi z**:

- (1) ■ opredelitvijo in določitvijo ciljev glede kakovosti zunanega zraka, da bi se izognili škodljivim učinkom na zdravje ljudi in okolje, jih preprečili ali zmanjšali;
- (2) ■ določitvijo skupne metode in meril za oceno kakovosti zunanega zraka v državah članicah;
- (3) ■ spremljanjem **trenutne** kakovosti zunanega zraka **in** dolgoročnih gibanj kakovosti zunanega zraka **ter** vplivov ukrepov Unije in nacionalnih ukrepov na kakovost zunanega zraka;
- (4) ■ zagotavljanjem, da so podatki o kakovosti zunanega zraka **primerljivi** po vsej Uniji in na voljo javnosti;
- (5) ■ ohranjanjem kakovosti zunanega zraka, kjer je ta dobra, in njenim izboljšanjem v drugih primerih;
- (6) ■ spodbujanjem večjega sodelovanja med državami članicami **ter njihovimi pristojnimi organi in telesi** pri zmanjševanju onesnaževanja zraka.

Člen 3

Redni pregledi

1. Komisija do 31. decembra **2030** in nato vsakih pet let ter pogosteje, če nova pomembna znanstvena dognanja, ***kot so revidirane smernice SZO o kakovosti zraka***, pokažejo, da je to potrebno, pregleda znanstvene dokaze o onesnaževalih zraka in njihovih učinkih na zdravje ljudi in okolje, ki so pomembni za doseganje cilja iz člena 1, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo z glavnimi ugotovitvami.
2. S pregledom iz odstavka 1 se oceni, ali so veljavni standardi kakovosti zraka še vedno primerni za doseganje cilja izogibanja škodljivim učinkom na zdravje ljudi in okolje ter njihovega preprečevanja ali zmanjševanja in ali bi bilo treba zajeti dodatna onesnaževala zraka.

Da bi dosegli cilje iz člena 1, se pri pregledu ***ocenijo možnosti in roki za uskladitev z najnovejšimi*** smernicami SZO o kakovosti zraka in najnovejšimi znanstvenimi ***dokazi***.

Pri pregledu se ocenijo tudi vse druge določbe te direktive, vključno o odlogu rokov za dosego skladnosti in o čezmejnem onesnaževanju zraka, ocenijo pa se tudi najnovejši znanstveni dokazi, po potrebi tudi o onesnaževalih zraka, ki se merijo na kombiniranih mestih spremljanja iz člena 10, vendar trenutno niso vključeni v Prilogo I.

Za namene pregleda Komisija med drugim upošteva naslednje:

- (a) najnovejše znanstvene informacije ***ustreznih organov Unije, mednarodnih organizacij, kot sta SZO in Konvencija UN/ECE o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja, ter drugih ustreznih znanstvenih*** organizacij;
- (b) ***vedenjske spremembe, fiskalne politike in*** tehnološki razvoj, ki vplivajo na kakovost zraka in njeno oceno;
- (c) razmere v zvezi s kakovostjo zraka ter s tem povezane vplive na zdravje ljudi in okolje, ***vključno z učinki ozona na rastline*** v državah članicah;

- (d) neposredne in posredne zdravstvene in okoljske stroške, povezane z onesnaženim zrakom;**
- (e) naravo in socialno-ekonomske učinke dopolnilnih ukrepov, ki jih je treba izvesti za doseganje novih ciljev, ter analizo stroškov in koristi teh ukrepov;**
- (f) napredek pri izvajanju nacionalnih ukrepov in ukrepov Unije za zmanjšanje onesnaževal in izboljšanje kakovosti zraka;
- (g) ustrezno zakonodajo o virih na ravni Unije za sektorje in dejavnosti, ki prispevajo k onesnaževanju zraka, vključno z napredkom, doseženim pri izvajanju te zakonodaje;**
- (h) ustrezne informacije, ki jih države članice predložijo Komisiji za namene pregleda;**
- (i) uvedbo strožjih standardov kakovosti zraka v posameznih državah članicah v skladu s členom 193 PDEU.**

3. Pri izvajanju pregleda Komisiji pomaga Evropska agencija za okolje.
4. Kadar Komisija na podlagi pregleda meni, da je to primerno, predloži predlog za revizijo standardov kakovosti zraka ali za vključitev drugih onesnaževal zraka. ***Poleg tega Komisija, kadar meni, da je to potrebno, predstavi predloge za uvedbo ali pregled ustrezne zakonodaje o virih, da bi prispevala k doseganju predlaganih revidiranih standardov kakovosti zraka na ravni Unije.***
5. ***Če Komisija med pregledom ugotovi, da so potrebni nadaljnji ukrepi, da bi dosegli veljavne standarde kakovosti zraka na znatnem območju ozemlja Unije, lahko predlaga dodatne ukrepe, ki jih je treba sprejeti na ravni Unije.***

Člen 4

Opredelitve pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „zunanji zrak“ pomeni zrak v troposferi, razen na delovnih mestih, kakor so opredeljena v členu 2 Direktive Sveta 89/654/EGS¹⁹, kjer se uporabljajo določbe v zvezi z zdravjem in varnostjo pri delu ter do katerih javnost nima rednega dostopa;
- (2) **„standardi kakovosti zraka“ pomenijo mejne vrednosti, ciljne vrednosti, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, cilje glede povprečne stopnje izpostavljenosti, kritične ravni, alarmne vrednosti, opozorilne vrednosti in dolgoročne cilje;**
- (3) „onesnaževalo“ pomeni katero koli snov, ki je prisotna v zunanjem zraku in za katero je verjetno, da ima škodljive učinke na zdravje ljudi ali na okolje;
- (4) „raven“ pomeni koncentracijo onesnaževala v zunanjem zraku ali njegovo usedlino na površinah v danem času;

---

¹⁹ Direktiva Sveta 89/654/EGS z dne 30. novembra 1989 o minimalnih zahtevah za varnost in zdravje na delovnem mestu (prva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 393, 30.12.1989, str. 1).

- (5) „skupno usedanje“ pomeni celotno maso onesnaževal, ki so prešla iz ozračja na površino , kot na primer na prst, rastlinje, vodo, stavbe, na danem območju v danem času;
- (6) „PM10“ pomeni delce, ki preidejo skozi dovod, kakor je opredeljen v referenčni metodi za vzorčenje in merjenje PM10, EN 12341, s 50-odstotno učinkovitostjo za odstranjevanje delcev z aerodinamskim premerom nad 10 μm ;
- (7) „PM2,5“ pomeni delce, ki preidejo skozi dovod, kakor je opredeljen v referenčni metodi za vzorčenje in merjenje PM2,5, EN **12341**, s 50-odstotno učinkovitostjo za odstranjevanje delcev z aerodinamskim premerom nad 2,5 μm ;
- (8) „dušikovi oksidi“ pomenijo vsoto mešalnega prostorninskega razmerja (ppbv) dušikovega monoksida (dušikovega oksida) in dušikovega dioksida, izraženo z enotami masne koncentracije dušikovega dioksida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$);

- (9) „arzen“, „kadmij“, „**svinec**“, „nikelj“ in „benzo(a)piren“ pomenijo skupno vsebnost teh elementov in sestavin v frakciji PM10;
- (10) „policiklični aromatski ogljikovodiki“ pomenijo tiste organske spojine, ki jih sestavljata najmanj dva povezana aromatska obroča, ki sta v celoti iz ogljika in vodika;
- (11) „skupno plinasto živo srebro“ pomeni hlapne elementarne živega srebra (Hg⁰) in reaktivno plinasto živo srebro, to je vrsto živega srebra, topno v vodi, z zadostnim tlakom hlapov za obstoj v plinastem stanju;
- (12) „hlapne organske spojine“ (HOS) pomenijo vse organske spojine iz antropogenih in biogenih virov razen metana, ki ob prisotnosti sončne svetlobe pri reakciji z dušikovimi oksidi tvorijo fotokemične oksidante;
- (13) „predhodne snovi ozona“ pomenijo snovi, ki prispevajo k nastajanju prizemnega ozona;
- (14) „črni ogljik“ pomeni **karbonske aerosole, merjene z absorpcijo svetlobe**;

- (15) „ultrafini delci“ pomenijo *delce s premerom, manjšim ali enakim 100 nm, pri katerih se ultrafini delci merijo kot* koncentracije števila delcev *na kubični centimeter* za velikostni razpon *s spodnjo mejo* ■ 10 nm in za velikostni razpon brez omejitve zgornje meje;
- (16) „*oksidativni potencial delcev*“ pomeni *merilo zmogljivosti delcev, da oksidirajo potencialne ciljne molekule;*
- (17) „območje“ pomeni del ozemlja države članice, ki ga razmeji sama zaradi ocenjevanja in upravljanja kakovosti zraka;
- (18) „*teritorialna enota s povprečno izpostavljenostjo*“ pomeni *del ozemlja države članice, ki ga ta država članica določi za namene določanja kazalnika povprečne izpostavljenosti, ki ustreza regiji NUTS 1 ali NUTS 2, kot sta določeni v Uredbi (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰, ali kombinaciji dveh ali več sosednjih regij NUTS 1 ali NUTS 2, če je njihova skupna velikost manjša od celotnega ozemlja navedene države članice in ni večja od 85 000 km²;*

---

²⁰ Uredba (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1).

- (19) „aglomeracija“ pomeni somestje z več kot 250 000 prebivalci ali, kadar je prebivalcev 250 000 ali manj, z dano gostoto prebivalstva na km², ki jo določijo države članice;
- (20) „ocenjevanje“ pomeni katero koli metodo, uporabljeno za merjenje, izračunavanje, napovedovanje ali ocenjevanje ravni;
- (21) „ocenjevalni prag“ pomeni raven, ki določa zahtevano ureditev ocenjevanja za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka;
- (22) „meritve na stalnem merilnem mestu“ pomenijo meritve na vzorčevalnih mestih, ki se izvajajo neprekinjeno ali z naključnim vzorčenjem na istih lokacijah vsaj eno koledarsko leto, za določitev ravni v skladu z ustreznimi cilji za kakovost podatkov;
- (23) „indikativne meritve“ pomenijo meritve, ki *se izvajajo v rednih časovnih presledkih med koledarskim letom ali z naključnim vzorčenjem, da se določijo ravni v skladu s cilji kakovosti podatkov, ki so manj strogi od tistih*, ki veljajo za meritve na stalnem merilnem mestu;
- (24) „aplikacija za modeliranje“ pomeni uporabo sistema modeliranja, ki se razume kot *veriga modelov in podmodelov, vključno z vsemi potrebnimi vhodnimi podatki ter vsako naknadno obdelavo*;

- (25) „objektivna ocena“ pomeni **■** informacije o koncentraciji ali ravni usedanja posameznega onesnaževala, **ki so pridobljene na podlagi strokovne analize, in ki** lahko vključuje uporabo statističnih orodij **■** ;
- (26) „prostorska reprezentativnost“ pomeni pristop ocenjevanja, pri katerem so metrike kakovosti zraka, opažene na vzorčevalnih mestih, reprezentativne za izrecno razmejeno geografsko območje, v kolikor se metrike kakovosti zraka na tem območju ne razlikujejo od metrik, opaženih na vzorčevalnem mestu, za več kot vnaprej določeno tolerančno raven;
- (27) **„žariščne točke onesnaženosti zraka“ pomenijo mesta na območju z najvišjimi koncentracijami, ki jim bo prebivalstvo verjetno neposredno ali posredno izpostavljeno v obdobju, ki je pomembno glede na čas povprečenja mejnih ali ciljnih vrednosti, tudi kadar na raven onesnaženosti močno vplivajo emisije iz virov močnega onesnaževanja, kot so bližnje preobremenjene ali zelo prometne ceste, en sam industrijski vir ali industrijsko območje s številnimi viri, pristanišča, letališča, intenzivno ogrevanje stanovanj ali kombinacija teh virov;**

- (28) „mesta v neizpostavljenem mestnem okolju“ pomenijo mesta na mestnih *in primestnih* območjih, na katerih so ravni reprezentativne za izpostavljenost splošnega mestnega prebivalstva;
- (29) „mesta v neizpostavljenem podeželskem okolju“ pomenijo mesta na podeželskih območjih z majhno gostoto prebivalstva, na katerih so ravni reprezentativne za izpostavljenost splošnega podeželskega prebivalstva, *rastlinstva in naravnih ekosistemov*;
- (30) „kombinirano mesto spremljanja“ pomeni postajo za spremljanje v neizpostavljenem mestnem okolju ali neizpostavljenem podeželskem okolju, ki združuje več vzorčevalnih mest za zbiranje dolgoročnih podatkov o več onesnaževalih;
- (31) „mejna vrednost“ pomeni raven, ki je določena na podlagi znanstvenih spoznanj, katere cilj je izogniti se škodljivim učinkom na zdravje ljudi ali okolje, jih preprečiti ali zmanjšati *in ki jo je treba doseči v določenem roku, ko pa se doseže, se ne sme preseči*;
- (32) „ciljna vrednost ■“ pomeni raven, ki določena na podlagi znanstvenih spoznanj s ciljem izogniti se škodljivim učinkom ■ na zdravje ljudi ali okolje, ■ ki jo je treba, kadar je to mogoče, *doseči* v določenem času;

- (33) „kazalnik povprečne izpostavljenosti“ pomeni povprečno raven, določeno na podlagi meritev na mestih v neizpostavljenem mestnem okolju po vsej **teritorialni enoti s povprečno izpostavljenostjo**, ali, če v zadevni teritorialni enoti ni nobenega mestnega območja, v neizpostavljenem podeželskem okolju, in odraža izpostavljenost prebivalstva, uporablja pa se za preverjanje, ali sta bila za zadevno teritorialno enoto izpolnjena obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in cilj glede povprečne stopnje izpostavljenosti;
- (34) „obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti“ pomeni odstotek znižanja povprečne izpostavljenosti prebivalstva, izražene kot kazalnik povprečne izpostavljenosti **teritorialne enote s povprečno izpostavljenostjo, določeno** za referenčno leto, s ciljem zmanjšanja škodljivih učinkov na zdravje ljudi, ki ga je treba doseči v določenem roku **in nato, ko je enkrat dosežen, ne sme biti presežen**;
- (35) „cilja glede povprečne stopnje izpostavljenosti“ pomeni raven kazalnika povprečne izpostavljenosti, ki jo je treba doseči z namenom zmanjšanja škodljivih učinkov na zdravje ljudi;
- (36) „kritična vrednost“ pomeni raven, katere preseganje ima lahko za posledico neposredne škodljive učinke na nekatere receptorje, kakor so drevesa, druge rastline ali naravni ekosistemi, vendar ne na človeka;

- (37) „alarmna vrednost“ pomeni raven, katere preseganje pomeni tveganje za zdravje ljudi že zaradi kratkotrajne izpostavljenosti celotnega prebivalstva in pri kateri morajo države članice nemudoma ukrepati;
- (38) „opozorilna vrednost“ pomeni raven, katere preseganje pomeni tveganje za zdravje ljudi zaradi kratkotrajne izpostavljenosti posebno občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin ter pri kateri so potrebne takojšnje in ustrezne informacije;
- (39) „dolgoročni cilj“ pomeni raven, ki jo je treba doseči dolgoročno, razen kadar ni dosegljiva s sorazmernimi ukrepi, da bi se zagotovilo učinkovito varovanje zdravja ljudi in varstvo okolja;
- (40) „delež iz naravnih virov“ pomeni emisije onesnaževal, ki jih niti neposredno niti posredno ne povzroča človeška dejavnost, vključno z naravnimi dogodki, kot so vulkanski izbruhi, seizmične dejavnosti, geotermalne dejavnosti, požari v divjini, pojavi močnega vetra, morski pršec ali atmosferske resuspenzije ali prenos naravnih delcev iz sušnih regij;
- (41) „načrt za kakovost zraka“ pomeni načrt, ki določa *politike in* ukrepe za izpolnjevanje mejnih vrednosti, ciljnih vrednosti ■ ali obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, *ko so te presežene*;

- (42) „časovni načrt za kakovost zraka“ pomeni načrt za kakovost zraka, sprejet pred rokom za doseg mejnih in ciljnih vrednosti, v katerem so določene politike in ukrepi za izpolnjevanje teh mejnih in ciljnih vrednosti v roku za njihovo izpolnjevanje;
- (43) „kratkoročni akcijski načrt“ pomeni načrt, ki določa izredne ukrepe, ki jih je treba kratkoročno sprejeti za zmanjšanje neposrednega tveganja ali trajanja preseganja alarmnih vrednosti;
- (44) „občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine“ pomeni tiste skupine prebivalstva, ki so **trajno ali začasno bolj občutljive** ali bolj ranljive zaradi **■ učinkov** onesnaženosti zraka kot povprečno prebivalstvo, **in sicer zaradi specifičnih značilnosti, zaradi katerih so zdravstvene posledice izpostavljenosti resnejše**, ali ker imajo večjo občutljivost ali nižji prag za učinke na zdravje ali imajo zmanjšano zmožnost, da se zaščitijo;
- (45) „zadevna javnost“ pomeni **eno ali več fizičnih ali pravnih oseb**, na katero vpliva ali bi lahko **vplivali postopki** odločanja v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti **iz členov 9, 18 ali 20**, oziroma **imajo interes za te postopke; za namene te opredelitve se šteje, da imajo interes nevladne organizacije**, ki spodbujajo varstvo zdravja ljudi ali okolja in izpolnjujejo vse zahteve v okviru nacionalnega prava.

Člen 5
Odgovornosti

Države članice na ustreznih ravneh določijo pristojne organe in telesa, ki so odgovorni za:

- (a) ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka, ***vključno z zagotavljanjem ustreznega delovanja in vzdrževanja mreže za spremljanje***;
- (b) odobritev merilnih sistemov (metod, opreme, mrež, laboratorijev);
- (c) zagotavljanje natančnosti meritev ***ter prenosa in izmenjave podatkov o meritvah***;
- (d) ***spodbujanje*** točnosti aplikacij za modeliranje;
- (e) analizo metod ocenjevanja;
- (f) usklajevanje programov zagotavljanja kakovosti na svojem ozemlju, kadar jih za vso Unijo organizira Komisija;

- (g) sodelovanje z drugimi državami članicami in Komisijo, ***vključno v zvezi s čezmejnim onesnaževanjem zraka;***
- (h) oblikovanje načrtov ***in časovnih načrtov*** za kakovost zraka;
- (i) oblikovanje kratkoročnih akcijskih načrtov;
- (j) ***spodbujanje in vzdrževanje indeksa kakovosti zraka in drugih informacij, ki so opredeljene v Prilogi X.***

Člen 6

Določitev območij ***in teritorialnih enot s povprečno izpostavljenostjo***

Države članice določijo območja ***in teritorialne enote s povprečno izpostavljenostjo*** na vsem svojem ozemlju, vključno kadar je to potrebno za namene ocenjevanja in upravljanja kakovosti zraka na ravni aglomeracij. Ocenjevanje in upravljanje kakovosti zraka se izvaja na vseh območjih ***in teritorialnih enotah s povprečno izpostavljenostjo.***

POGLAVJE II

OCENJEVANJE KAKOVOSTI IN STOPENJ USE DANJA V ZUNANJEM ZRAKU

Člen 7

Ureditev ocenjevanja

1. V zvezi z žveplovim dioksidom, dušikovim dioksidom in dušikovimi oksidi, z delci (PM10 in PM2,5), z benzenom, ogljikovim monoksidom, arzenom, kadmijem, *svincem*, nikljem, benzo(a)pirenom in ozonom v zunanjem zraku se uporabljajo ocenjevalni pragi, kakor so opredeljeni v Prilogi II.

Vsako območje se razvrsti glede na navedene ocenjevalne prage.

2. Države članice pregledajo razvrstitev iz odstavka 1 vsaj vsakih pet let v skladu s postopkom iz 3. odstavka 3. Vendar se razvrstitev pregleda bolj pogosto, kadar se bistveno spremenijo dejavnosti, ki *vplivajo na* koncentracije žveplovega dioksida, dušikovega dioksida in dušikovitih oksidov, delcev (PM10, PM2,5), benzena, ogljikovega monoksida, arzena, kadmija, *svinca*, niklja, benzo(a)pirena ali ozona v zunanjem zraku.

3. Preseganja ocenjevalnih pragov, opredeljenih v Prilogi II, je treba določiti na podlagi koncentracij v preteklih petih letih, kadar je na voljo dovolj podatkov. Šteje se, da je ocenjevalni prag presežen, kadar je bil presežen vsaj v treh posameznih letih iz obdobja preteklih petih let.

Kadar je obdobje, za katerega so podatki na voljo, krajše od petih let, lahko države članice združijo kratkotrajne merilne kampanje v enem letu in na mestih, ki so verjetno značilna za najvišje ravni onesnaženosti, z **informacijami**, pridobljenimi s popisi emisij, in **rezultati, pridobljenimi z aplikacijami za modeliranje**, za določitev preseganja ocenjevalnih pragov.

Člen 8

Merila ocenjevanja

1. Države članice izvajajo ocenjevanje kakovosti zunanje zraka v zvezi z onesnaževali iz člena 7 na vseh svojih območjih, v skladu z merili, opredeljenimi v odstavkih 2 **do 6** tega člena, ter v skladu s Prilogo IV.

2. Na vseh območjih, **uvrščeni nad ocenjevalne prage**, določene za onesnaževala iz člena 7, se uporabijo meritve kakovosti zunanjega zraka na stalnem merilnem mestu. Za pridobitev ustreznih podatkov o prostorski razporeditvi onesnaževal zraka se lahko navedene meritve na stalnem merilnem mestu dopolnijo z aplikacijami za modeliranje **ali** z indikativnimi meritvami.
3. **Dve leti po sprejetju izvedbenih aktov iz odstavka 7 tega člena se** poleg meritev na stalnem merilnem za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka **na vseh območjih, kjer raven onesnaževal presega ustrezno mejno vrednost ali ciljno vrednost iz Priloge I** uporabljajo aplikacije za modeliranje **ali indikativne meritve**.

Aplikacije za modeliranje **ali indikativne meritve iz prvega pododstavka** zagotavljajo **informacije o prostorski porazdelitvi onesnaževal. Kadar se uporabljajo aplikacije za modeliranje, zagotovijo** tudi informacije o prostorski reprezentativnosti meritev na stalnem merilnem mestu **in se izvajajo tako pogosto, kot je primerno, vendar vsaj vsakih pet let.**

4. Na vseh območjih, **uvrščeni pod ocenjevalne prage**, določene za onesnaževala iz člena 7, zadostujejo aplikacije za modeliranje, indikativne meritve, **objektivne ocene** ali kombinacija vseh naštetih.
5. ***Pri ocenjevanju kakovosti zraka glede na mejne vrednosti in ciljne vrednosti se upoštevajo rezultati aplikacij za modeliranje, uporabljenih v skladu z odstavkom 3 ali 4 tega člena ali členom 9(3), in indikativnih meritev.***

Če so na voljo meritve na stalnem merilnem mestu na območju prostorske reprezentativnosti, ki zajema območje preseganja, izračunano z aplikacijo za modeliranje, se lahko država članica odloči, da modeliranega preseganja ne bo sporočila kot preseganje ustreznih mejnih in ciljnih vrednosti.

6. Če aplikacije za modeliranje, ki se uporabljajo v skladu z odstavkom 3 ali 4, pokažejo preseganje katere koli mejne ali ciljne vrednosti na delu območja, ki ni zajeto z meritvami na stalnem merilnem mestu, in njihovem območju prostorske reprezentativnosti, se lahko uporabi vsaj ena dodatna meritev na stalnem merilnem mestu ali indikativna meritev na morebitnih dodatnih žariščnih mestih onesnaženosti zraka na območju, kot je opredeljeno z aplikacijo za modeliranje.

Če aplikacije za modeliranje, ki se uporabljajo v skladu s členom 9(3), pokažejo preseganje katere koli mejne vrednosti ali ciljne vrednosti na delu območja, ki ni zajeto z meritvami na stalnem merilnem mestu, in njihovem območju prostorske reprezentativnosti, se uporabi vsaj ena dodatna meritev na stalnem merilnem mestu ali indikativna meritev na morebitnih dodatnih žariščnih mestih onesnaženosti zraka na območju, kot je opredeljeno z aplikacijo za modeliranje.

Če se uporabijo dodatne meritve na stalnem merilnem mestu, se te meritve določijo v dveh koledarskih letih po modeliranju preseganja. Če se uporabijo dodatne indikativne meritve, se te meritve določijo v enem koledarskem letu po modeliranju preseganja. Meritve zajemajo vsaj eno koledarsko leto v skladu z zahtevami glede najmanjšega zajema podatkov iz točke B Priloge V, da se oceni raven koncentracije zadevnega onesnaževala.

Če se država članica odloči, da ne bo izvedla dodatnih meritev na stalnem merilnem mestu ali indikativnih meritev, se za oceno kakovosti zraka uporabi preseganje, prikazano z aplikacijami za modeliranje.

7. Komisija do [18 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive] z izvedbenimi akti določi dodatne tehnične podrobnosti za:

(a) aplikacije za modeliranje, vključno s tem, kako se pri ocenjevanju kakovosti zraka upoštevajo rezultati aplikacij za modeliranje in indikativnih meritev, in kako je mogoče preveriti morebitna preseganja, ugotovljena s temi metodami ocenjevanja;

(b) določitev prostorske reprezentativnosti vzorčevalnih mest.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 26(2).

I

8. Pri ocenjevanju regionalnih vzorcev vpliva na ekosistem, vključno v okviru spremljanja, ki se izvaja v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284, pride v poštev uporaba bio kazalcev.

Člen 9

Vzorčevalna mesta

1. Umestitev vzorčevalnih mest za merjenje žveplovega dioksida, dušikovega dioksida in dušikovih oksidov, delcev (PM10, PM2,5), **■** benzena, ogljikovega monoksida, arzena, kadmija, *svinca*, niklja, benzo(a)pirena **in ozona** v zunanjem zraku se določi v skladu s Prilogo IV.
■
2. Na vsakem območju, kjer raven onesnaževal presega ocenjevalni prag iz Priloge II, število vzorčevalnih mest za vsako onesnaževalo ni manjše od najmanjšega števila vzorčevalnih mest, določenega v **■ točkah** A in C Priloge III.

3. Za območja, na katerih raven onesnaževal presega ustrezne ocenjevalne prage iz Priloge II, ne pa tudi ustreznih mejnih vrednosti [ ] , ciljnih vrednosti [ ] iz [ ] Priloge I, se lahko minimalno število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu skladno s točkama A in C Priloge III zmanjša za največ 50 %, če sta izpolnjena naslednja pogoja:
- (a) indikativne meritve *ali aplikacije za* modeliranje zagotavljajo zadostne podatke za ocenjevanje kakovosti zraka glede na mejne vrednosti, ciljne vrednosti [ ] , kritične vrednosti, opozorilne vrednosti in alarmne vrednosti, kot tudi ustrezne podatke za obveščanje javnosti, poleg *informacij*, pridobljenih z [ ] vzorčevalnih mest *za meritve na stalnem merilnem mestu*;
  - (b) število vzorčevalnih mest, ki jih je treba postaviti, in prostorska ločljivost indikativnih meritev in *aplikacij za modeliranje* zadoščata za določitev koncentracije ustreznega onesnaževala, ki se določi v skladu s cilji kakovosti podatkov iz točk A in B Priloge V, in omogočata, da so rezultati ocene v skladu z zahtevami iz točke D Priloge V;

- (c) število indikativnih meritev, *če se uporabljajo za izpolnjevanje zahtev iz tega odstavka*, je enako *vsaj* številu meritev na stalnem merilnem mestu, ki se nadomestijo, indikativne meritve pa so *enakomerno porazdeljene preko celotnega koledarskega leta*;
- (d) kar zadeva ozon, se dušikov dioksid meri na vseh preostalih vzorčevalnih mestih, kjer se meri ozon, razen na mestih v neizpostavljenem podeželskem okolju za ocenjevanje koncentracij ozona iz točke B Priloge IV.
4. Na ozemlju države članice se vzpostavi eno ali več vzorčevalnih mest, prilagojenih cilju spremljanja iz oddelka 3, točka A, Priloge VII, da se zagotovijo podatki o koncentracijah predhodnih snovi ozona iz točke B navedenega oddelka na mestih, določenih v skladu s točko C navedenega oddelka.
5. ***Dušikov dioksid se meri na najmanj 50 % vzorčevalnih mestih za vzorčenje ozona, zahtevanih v točki A, tabela 2, Priloga III. Merjenje je neprekinjeno, razen na mestih v neizpostavljenem podeželskem okolju, kakor so opredeljena v točki B Priloge IV, kjer je mogoče uporabiti druge merilne metode.***

6. V skladu s Prilogo IV vsaka država članica zagotovi, da razporeditev **vzorčevalnih mest**, ki se uporabi za izračun kazalnikov povprečne izpostavljenosti PM_{2,5} in **dušikovega dioksida**, zagotavlja, da se ustrezno upošteva izpostavljenost celotnega prebivalstva. Število vzorčevalnih mest ne sme biti manjše od tistega, določenega z uporabo **točke B** Priloge III.

7. Vzorčevalna mesta, na katerih so bila v preteklih treh letih zabeležena preseganja katere koli **ustrezne** mejne **ali ciljne** vrednosti iz oddelka 1 Priloge I, se ne premestijo, razen če je premestitev potrebna zaradi posebnih okoliščin, vključno s prostorskim razvojem. Premestitev **teh** vzorčevalnih mest se podpre z **aplikacijami za modeliranje ali indikativnimi meritvami in, kadar je to mogoče, zagotavlja kontinuiteto meritev** ter se izvede znotraj njihovega območja prostorske reprezentativnosti. **Podrobna utemeljitev vsake premestitve teh vzorčevalnih mest se v celoti dokumentira v skladu z zahtevami iz točke D Priloge IV.**

8. *Za oceno vsebnosti benzo(a)pirena v zunanjem zraku vsaka država članica spremlja druge pomembne policiklične aromatske ogljikovodike na omejenem številu vzorčevalnih mest. Ti policiklični aromatski ogljikovodiki zajemajo vsaj: benzo(a)antracen, benzo(b)fluoranten, benzo(j)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)piren in dibenzo(a,h)antracen. Vzorčevalna mesta za te policiklične aromatske ogljikovodike so enaka kot vzorčevalna mesta za benzo(a)piren, izberejo pa se na način, da je mogoče prepoznati geografske spremembe in dolgoročne trende.*
9. *Poleg spremljanja, ki se zahteva v skladu s členom 10, države članice spremljajo ravni ultrafinih delcev v skladu s točko D Priloge III in oddelkom 4 Priloge VII. Spremljanje koncentracij črnega ogljika se lahko izvaja na istih mestih.*

Člen 10

Kombinirana mesta spremljanja

1. Vsaka država članica vzpostavi vsaj eno kombinirano mesto spremljanja na 10 milijonov prebivalcev v neizpostavljenem mestnem okolju. Države članice z manj kot 10 milijoni prebivalcev vzpostavijo vsaj eno kombinirano mesto spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju.

■ Države članice, *katerih ozemlje je večje od 10 000 km², a manjše od 100 000 km²*, vzpostavijo vsaj eno kombinirano mesto spremljanja v neizpostavljenem podeželskem okolju. *Vsaka država članica, katere ozemlje je večje od 100 000 km²*, vzpostavi vsaj eno kombinirano mesto spremljanja *na 100 000 km²* v neizpostavljenem podeželskem okolju.

2. Umestitev kombiniranih mest spremljanja v neizpostavljena mestna okolja in neizpostavljena podeželska okolja se določi v skladu s točko B Priloge IV.
3. Vsa vzorčevalna mesta, ki izpolnjujejo zahteve iz točk B in C Priloge IV in so vzpostavljena na kombiniranih mestih spremljanja, se lahko upoštevajo za namene izpolnjevanja zahtev glede najmanjšega števila vzorčevalnih mest za ustrezna onesnaževala, kot je določeno v Prilogi III.

4. Država članica lahko **skupaj** z eno ali več sosednjimi državami članicami vzpostavi eno ali več skupnih kombiniranih mest spremljanja, da bi izpolnila zahteve iz odstavka 1. To ne vpliva na obveznost vsake države članice, da vzpostavi vsaj eno kombinirano mesto spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju in **na obveznost vsake države članice, katere ozemlje je večje od 10 000 km², da vzpostavi** vsaj eno v neizpostavljenem podeželskem okolju.
5. Meritve na **█** kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju **in neizpostavljenem podeželskem okolju** vključujejo **onesnaževala iz oddelka 1, tabeli 1 in 2, Priloga VII, ter lahko vključujejo tudi onesnaževala iz tabele 3 navedenega oddelka.**
6. **Država članica se lahko odloči, da ne bo merila črnega ogljika, ultrafinih delcev ali amoniaka na polovici svojih kombiniranih mest spremljanja v neizpostavljenem podeželskem okolju, če število njenih kombiniranih mest spremljanja v neizpostavljenem podeželskem okolju presega število njenih kombiniranih mest spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju vsaj v razmerju 2:1, dokler je izbor njenih kombiniranih mestih spremljanja reprezentativen za navedena onesnaževala.**

█

7. Kadar je to ustrezno, se spremljanje uskladi s strategijo spremljanja in merilnim programom iz Programa sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP), raziskovalno infrastrukturo aerosolov, oblakov in sledi plinov (ACTRIS) ter spremljanjem vplivov onesnaženosti zraka v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284.

Člen 11

Referenčne merilne metode, *aplikacije za modeliranje* in cilji kakovosti podatkov

1. Države članice uporabljajo referenčne merilne metode, opredeljene v točkah A in C Priloge VI.

Vendar se lahko uporabljajo druge merilne metode v skladu s pogoji iz točk B, C in D Priloge VI.

2. ***Države članice uporabljajo aplikacije za modeliranje kakovosti zraka pod pogoji iz točke E Priloge VI.***
3. ***Ocenjevanje podatkov*** o kakovosti zraka ***izpolnjuje*** cilje kakovosti podatkov iz Priloge V.

POGLAVJE III
UPRAVLJANJE KAKOVOSTI ZUNANJEGA ZRAKA

Člen 12

Zahteve, kadar so ravni onesnaženosti nižje od mejnih vrednosti, **ciljnih** vrednosti in ciljev glede povprečne stopnje izpostavljenosti

1. Na območjih, kjer so ravni **onesnaževal** v zunanjem zraku pod mejnimi vrednostmi, določenimi v oddelku 1 Priloge I, države članice vzdržujejo ravni teh onesnaževal pod mejnimi vrednostmi.
2. Na območjih, kjer so ravni **onesnaževal v zunanjem zraku** pod **ustreznimi ciljnimi vrednostmi, določenimi v oddelkih 1 in 2 Priloge I**, države članice sprejmejo potrebne ukrepe, **ki ne povzročajo nesorazmernih stroškov** za vzdrževanje navedenih ravni pod **ciljnimi vrednostmi**.

Države članice si prizadevajo doseči dolgoročne cilje *za ozon*, določene v oddelku 2 Priloge I, *in si, ko jih dosežejo, prizadevajo za vzdrževanje ravni ozona pod temi dolgoročnimi cilji*, če to omogočajo dejavniki, vključno z lastnostjo ozona, da se prenaša prek meja, *hlapnimi organskimi spojinami iz biogenih virov* in meteorološkimi pogoji, ter pod pogojem, da nobeden od potrebnih ukrepov ne povzroča nesorazmernih stroškov.

3. V teritorialnih enotah *s povprečno izpostavljenostjo*, kjer so kazalniki povprečne izpostavljenosti za PM_{2,5} in NO₂ pod ustrezno vrednostjo ciljev glede povprečne stopnje izpostavljenosti za navedena onesnaževala iz oddelka 5 Priloge I, države članice ohranijo ravni teh onesnaževal pod cilji glede povprečne stopnje izpostavljenosti.
4. Države članice si prizadevajo doseči in ohranjati najboljšo kakovost zunanjega zraka in visoko raven varovanja zdravja ljudi in varstva okolja, *da bi dosegle cilj ničelnega onesnaževanja iz člena 1(1) v skladu s priporočili SZO* ter pod ocenjevalnimi pragovi iz Priloge II.

Člen 13

Mejne vrednosti, ciljne vrednosti ■ in **obveznosti** zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ■

1. Države članice zagotovijo, da po vseh njihovih območjih **onesnaževala** v zunanjem zraku ne presežejo **ustreznih mejnih vrednosti** iz oddelka 1 Priloge IXI.
2. **Države** članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki ne zahtevajo nesorazmernih stroškov, in tako zagotovijo, da ravni **onesnaževal** v vseh **njihovih območjih** ne presegajo **ustreznih** ciljnih vrednosti za ozon iz oddelka **1 in 2** ■ Priloge I.
3. Države članice zagotovijo, da so obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti za PM_{2,5} in NO₂, določene v oddelku 5, točka B, Priloge I, izpolnjene po njihovih celotnih teritorialnih enotah **s povprečno izpostavljenostjo**, kjer so preseženi cilji glede povprečne stopnje izpostavljenosti iz oddelka 5, točka C, Priloge I.
4. Skladnost z odstavki 1, 2 in 3 tega člena se ocenjuje v skladu s Prilogo IV.
5. Kazalniki povprečne izpostavljenosti se ocenijo v skladu z oddelkom 5, točka A, Priloge I.

6. Rok za doseg mejnih vrednosti iz oddelka 1, tabela 1, Priloge I se lahko odloži v skladu s členom 18.
7. Države članice **lahko** v skladu s členom 193 PDEU **ohranijo ali uvedejo strožje zaščitne ukrepe, vključno** s standardi kakovosti zraka, **kot so tisti iz tega člena. Države članice o teh ukrepih** uradno obvestijo Komisijo v treh mesecih po njihovem sprejetju. ■

Člen 14

Kritične vrednosti za varstvo rastlin in naravnih ekosistemov

Države članice zagotovijo skladnost s kritičnimi vrednostmi, določenimi v oddelku 3 Priloge I, kakor so ocenjene v skladu s točko **A, točka 1, in točko B, točka 3**, Priloge IV.

Člen 15

Preseganja alarmne ali opozorilne vrednosti

1. Alarmna vrednost za koncentracije žveplovega dioksida, dušikovega dioksida ■, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} **ter ozona** v zunanjem zraku se določi v oddelku 4, točka A, Priloge I.

2. ***Opozorilne vrednosti za koncentracije žveplovega dioksida, dušikovega dioksida, delcev (PM_{10} in $PM_{2,5}$) in ozona je določena v oddelku 4, točka B, Priloge I.***
3. ***Kadar je katera koli alarmna vrednost iz oddelka 4, točka A, Priloge I presežena ali, kjer je ustrezno, je na podlagi aplikacij modeliranja ali drugih orodij za napovedovanje predvideno, da bo presežena, države članice po potrebi brez nepotrebnega odlašanja izvedejo nujne ukrepe iz kratkoročnih akcijskih načrtov, pripravljenih v skladu s členom 20.***
4. ***Kadar je presežena katera koli alarmna ali opozorilna vrednost, navedena v oddelku 4 Priloge I ali, kjer je ustrezno, je na podlagi aplikacij modeliranja ali drugih orodij za napovedovanje predvideno, da bo presežena, države članice storijo vse potrebno, da javnost o tem obvestijo čim hitreje in najpozneje v roku nekaj ur, v skladu s točkama 2 in 3 Priloge X, pri čemer uporabijo različne medijske in komunikacijske kanale ter zagotovijo širok dostop javnosti.***

█

5. **Države članice lahko v skladu s členom 193 PDEU ohranijo ali uvedejo strožje zaščitne ukrepe, vključno s strožimi alarmnimi ali opozorilnimi vrednostmi. Države članice o teh ukrepih uradno obvestijo Komisijo v treh mesecih po njihovem sprejetju.**

Člen 16

Delež iz naravnih virov

1. Države članice lahko za določeno leto opredelijo:
  - (a) območja, kjer je preseganja mejnih vrednosti za določeno onesnaževalo mogoče pripisati naravnim virom; ter
  - (b) teritorialne enote **s povprečno izpostavljenostjo**, kjer je preseganje ravni, določene z obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, mogoče pripisati naravnim virom.
2. Države članice Komisiji zagotovijo sezname vseh takih območij in teritorialnih enot **s povprečno izpostavljenostjo**, kot je navedeno v odstavku 1, skupaj z informacijami o koncentracijah in virih ter dokaze, da je mogoče preseganja pripisati naravnim virom.

3. Kadar je Komisija obveščena o preseganju, ki ga je mogoče pripisati naravnim virom, v skladu z odstavkom 2, se navedeno preseganje v smislu te direktive ne šteje za preseganje. ***Če Komisija meni, da dokazi, ki jih je predložila država članica, ne zadostujejo, to državo članico obvesti, da preseganja ni mogoče pripisati naravnim virom, dokler ta država članica ne zagotovi ustreznih dodatnih informacij.***
4. ***Komisija do 31. decembra 2026 z izvedbenimi akti zagotovi tehnične podrobnosti o dokazovanju in odštetju preseganj, ki jih je mogoče pripisati naravnim virom. Take tehnične podrobnosti določajo vsebino dokazil, ki jih morajo države članice predložiti v skladu z odstavkom 2.***
- Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 26(2).***

Člen 17

Preseganja, pripisana zimskemu posipanju ali zimskemu soljenju cest

1. Države članice lahko za določeno leto opredelijo območja, kjer so mejne vrednosti za PM_{10} v zunanjem zraku presežene zaradi resuspenzije delcev po zimskem posipanju ali zimskem soljenju cest.
2. Države članice Komisiji zagotovijo sezname vseh takšnih območij iz odstavka 1, skupaj z informacijami o koncentracijah in virih PM_{10} na navedenih območjih.

Države članice predložijo tudi dokazila, ki izkazujejo, da so vsa preseganja posledica takšne resuspenzije delcev in da so se sprejeli ustrezni ukrepi za znižanje teh koncentracij.
3. Brez poseganja v člen 16 morajo države članice za območja iz odstavka 1 tega člena določiti načrt za kakovost zraka, predviden v členu 19, le, kadar je preseganja mogoče pripisati virom PM_{10} , ki niso posledica zimskega posipanja ali zimskega soljenja cest.

4. ***Komisija do 31. decembra 2026 z izvedbenimi akti zagotovi tehnične podrobnosti za metodologijo za določanje prispevkov zaradi resuspenzije delcev po zimskem posipanju ali zimskem soljenju cest, ter informacije, ki jih morajo države članice predložiti v skladu z odstavkom 2, ki po potrebi vključujejo informacije o prispevku resuspenzije k dnevnim ravnam koncentracije.***

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 26(2).

Člen 18

Odlog roka za doseg skladnosti in oprostitev obveznosti uporabe nekaterih mejnih vrednosti

1. Kadar na določenem območju ni mogoče doseči skladnosti z mejnimi vrednostmi za delce (PM₁₀ in PM_{2,5}), dušikov dioksid, **benzen ali benzo(a)piren** do roka, določenega v oddelku 1, tabela 1, Priloge I, lahko države članice navedeni rok **za navedeno območje odložijo za obdobje, upravičeno s časovnim načrtom za kakovost zraka, in** če so izpolnjeni **█** pogoji **iz odstavka 2 tega člena:**
  - (a) **do 1. januarja 2040, če je to utemeljeno z disperzijskimi značilnostmi za posamezno lokacijo, orografskimi mejnimi pogoji, neugodnimi podnebnimi razmerami, prispevki, ki se prenašajo prek meja, ali kadar je potrebno zmanjšanje mogoče doseči le z nadomestitvijo znatnega dela obstoječih sistemov ogrevanja gospodinjstev, ki so vir onesnaževanja, ki povzročajo preseganje; ali**
  - (b) **do 1. januarja 2035, če je to utemeljeno s projekcijami, ki kažejo, da tudi ob upoštevanju pričakovanega učinka učinkovitih ukrepov za onesnaževanje zraka, opredeljenih v časovnem načrtu za kakovost zraka, mejnih vrednosti ni mogoče doseči do roka za doseg skladnosti.**

█

Kadar je bil rok za dosego skladnosti odložen v skladu s prvim pododstavkom, točka (b), tega odstavka, vendar izpolnitve ni mogoče doseči do tega odloženega roka, lahko države članice rok za navedeno območje odložijo drugič in zadnjič za obdobje, ki ni daljše od dveh let od konca prvega obdobja odloga in ki je upravičeno s posodobljenim časovnim načrtom za kakovost zraka, če so izpolnjeni pogoji iz odstavka 2.

■

2. *Države članice lahko odložijo rok za dosego skladnosti v skladu z odstavkom 1, če so izpolnjeni naslednji pogoji:*

(a) *časovni načrt za kakovost zraka se oblikuje do 31. decembra 2028 in izpolnjuje zahteve iz člena 19(6) do (8) za območje, za katero bi veljal odlog;*

- (b) časovni načrt za kakovost zraka iz točke (a) tega odstavka se dopolni z informacijami o ukrepih za zmanjšanje onesnaževanja zraka s seznama iz točke B Priloge VIII ter prikazuje, kako bo poskrbljeno, da bodo obdobja preseganja mejnih vrednosti karseda kratka;**
- (c) časovni načrt za kakovost zraka iz točke (a) tega odstavka temelji na projekcijah kakovosti zraka, vključno s projekcijami, izvedenimi za namene točke A, točki 5 in 7(e), Priloge VIII, iz katerih je razvidno, kako bodo mejne vrednosti dosežene čim prej, najpozneje pa do konca odloženega roka za dosego skladnosti, ob upoštevanju razumnih in sorazmernih ukrepov;**
- (d) v časovnem načrtu za kakovost zraka iz točke (a) je opisano, kako bodo javnost ter zlasti občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine obveščeni na skladen in zlahka razumljiv način o posledicah tega odloga za zdravje ljudi in okolje;**

- (e) v časovnem načrtu za kakovost zraka iz točke (a) je opisano, kako se bodo uporabila dodatna sredstva, tudi prek ustreznih nacionalnih programov financiranja in programov financiranja Unije, kjer je ustrezno, za pospešitev izboljšanja kakovosti zraka na območju, za katero bi se odlog uporabljal.*
- (f) pogoji iz odstavka 3 so izpolnjeni v celotnem obdobju odloga roka za dosego skladnosti;*
- (g) kadar se rok za dosego skladnosti odloži v skladu z drugim pododstavkom odstavka 1, posodobljeni časovni načrt za kakovost zraka iz navedenega pododstavka dokazuje, da je bil izveden prvi časovni načrt za kakovost zraka ali da so bili sprejeti ukrepi za njegovo izvajanje, in je dopolnjen z analizo, ki kaže, da se prvotne napovedi skladnosti, pripravljene v skladu s točko (c) tega odstavka, niso uresničile.*

3. *V obdobju odloga roka za dosego skladnosti v skladu z odstavkom 1 država članica zagotovi, da so izpolnjeni naslednji pogoji:*
- (a) izvajajo se ukrepi iz časovnega načrta za kakovost zraka iz odstavka 1 tega člena, kadar je ustrezno, kot je bilo posodobljeno v skladu s točko (b) tega odstavka, kot je država članica dokazala v poročilu o izvajanju, vključno s posodobljenimi projekcijami emisij in po možnosti koncentracij, ki se Komisiji predložijo vsaki dve leti in pol, prvič pa do 30. junija 2031; po potrebi se lahko navede sklic na najnovejše programe in projekcije emisij, sporočene v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284, in priloženo informativno poročilo o evidencah, po potrebi pa se lahko poročilo o izvajanju vključi v posodobljeni časovni načrt;*
  - (b) časovni načrt za kakovost zraka iz odstavka 1 tega člena se posodobi v skladu s členom 19(5);*

- (c) od 1. januarja 2035 ravni koncentracij za zadevno onesnaževalo kažejo splošni trend zmanjševanja v skladu z okvirno usmeritvijo za doseganje skladnosti, ocenjeno v posodobljenem časovnem načrtu za kakovost zraka, pripravljenem v skladu s točko A, točka 7(e), Priloge VIII;*
- (d) poročila o izvajanju in posodobljeni časovni načrti za kakovost zraka se sporočijo Komisiji v dveh mesecih po njihovem sprejetju.*

4. Države članice najpozneje do 31. januarja 2029 uradno obvestijo Komisijo, kadar po njihovem mnenju zanje velja prvi pododstavek odstavka 1, točka (a) ali (b), ter ji pošljejo časovni načrt za kakovost zraka iz odstavka 1 in vse ustrezne podatke, ki jih Komisija potrebuje, da presodi, ali je navedeni razlog za odlog upravičen in ali so pogoji iz navedenega odstavka izpolnjeni.

Države članice najpozneje do 31. januarja 2034 uradno obvestijo Komisijo, kadar po njihovem mnenju izpolnitev ne more biti dosežena do roka za doseg skladnosti, odločenega v skladu z drugim pododstavkom odstavka 1, ter ji pošljejo posodobljen časovni načrt za kakovost zraka iz odstavka 1 in vse ustrezne podatke, ki jih Komisija potrebuje, da presodi, ali je navedeni razlog za drugi in zadnji odlog upravičen in ali so pogoji iz navedenega odstavka izpolnjeni.

Kar zadeva projekcije, predložene kot razlog za odložitev, države članice utemeljijo metode in podatke, uporabljene za pridobitev teh projekcij.

Komisija pri presoji upošteva ***projekcije kakovosti zraka, ki jih posredujejo zadevne države članice***, predvidene učinke ukrepov, ki **■ jih je sprejela država članica**, na kakovost zunanjega zraka v ***tej državi članici***, pa tudi predvidene učinke ukrepov Unije na kakovost zunanjega zraka.

Kadar Komisija temu ne nasprotuje v roku devetih mesecev po prejemu navedenega uradnega obvestila, se šteje, da so ustrezni pogoji za uporabo odstavka 1 izpolnjeni.

V primeru nasprotovanja lahko Komisija od ***države članice*** zahteva, da ***prilagodi ali predloži nov časovni načrt*** za kakovost zraka, ***da bi izpolnila zahteve iz odstavka 1.***

5. *Komisija do 31. decembra 2026 z izvedbenimi akti zagotovi dodatne tehnične podrobnosti o zahtevah za projekcije, izvedene za namene odstavka 1 tega člena, da se prikaže, kako bodo dosežene mejne vrednosti iz oddelka 1, preglednica 1, Priloge I ob upoštevanju razumnih in sorazmernih ukrepov. Poleg tega določa informacije, ki jih je treba vključiti v poročila o izvajanju za namene odstavka 3 tega člena.*

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 26(2).

POGLAVJE IV

NAČRTI

Člen 19

Načrti za kakovost zraka *in časovni načrti za kakovost zraka*

1. Kadar na določenih območjih ravni onesnaževal v zunanjem zraku presežejo katero koli mejno **ali ciljno** vrednost iz oddelka 1 Priloge I, države članice pripravijo načrte za kakovost zraka za tista območja, **v katerih so določeni ustrezni ukrepi za doseganje zadevne mejne vrednosti ali ciljne vrednosti in da je obdobje preseganja čim krajše, v nobenem primeru pa ne daljše od štirih let od konca koledarskega leta, v katerem je bilo zabeleženo prvo preseganje. Ti načrti za kakovost zraka se pripravijo** čim prej in najpozneje v dveh letih po koledarskem letu, v katerem je bilo zabeleženo preseganje ciljne vrednosti za ozon. ■

Kadar **je na določenem območju preseganje mejne vrednosti že zajeto v časovnem načrtu** za kakovost zraka, države članice **zagotovijo, da so ukrepi iz navedenega načrta ustrezni, da je obdobje preseganja čim krajše, ter po potrebi sprejmejo dodatne in učinkovitejše ukrepe ter upoštevajo postopek za posodobitev časovnega načrta iz odstavka 5.**

2. Kadar v *teritorialnih enotah, ki pokrivajo najmanj eno območje*, ravni onesnaževal v zunanjem zraku presežejo *katero koli* ciljno vrednost za ozon iz oddelka 2 Priloge I, države članice ■ pripravijo načrte za kakovost zraka za navedene teritorialne enote, *ki nato določijo ustrezne ukrepe, da bi dosegle ciljno vrednost za ozon in da bi bilo obdobje preseganja čim krajše. Ti načrti za kakovost zraka se pripravijo* čim prej in najpozneje v dveh letih po koledarskem letu, v katerem je bilo zabeleženo preseganje ciljne vrednosti za ozon. ■

Kadar *je v dani teritorialni enoti preseganje ciljne vrednosti* za ozon že zajeto v časovnem načrtu za kakovost zraka, države članice *zagotovijo, da so ukrepi iz navedenega časovnega načrta ustrezni* za čim krajše obdobje preseganja, *in po potrebi upoštevajo postopek za posodobitev časovnega načrta iz odstavka 5.*

Vendar se lahko države članice ob upoštevanju geografskih in meteoroloških razmer vzdržijo priprave takih načrtov za kakovost zraka ali časovnih načrtov za kakovost zraka za obravnavanje preseganja ozona, kadar ni večjih možnosti za zmanjšanje koncentracij ozona ter kadar bi ukrepi povzročili nesorazmerne stroške.

Kadar načrt za kakovost zraka ali časovni načrt za kakovost zraka ni vzpostavljen, države članice javnosti in Komisiji predložijo podrobno utemeljitev, zakaj ni večjih možnosti za zmanjšanje preseganja, zaradi česar je bila sprejeta odločitev, da se načrt za kakovost zraka ali časovni načrt za kakovost zraka ne pripravi.

Države članice vsakih pet let ponovno ocenijo potencial za zmanjšanje koncentracij ozona.

Za teritorialne enote **■**, kjer je ciljna vrednost za ozon presežena, države članice zagotovijo, da zadevni nacionalni program nadzora nad onesnaževanjem zraka, pripravljen v skladu s členom 6 Direktive (EU) 2016/2284, vključuje ukrepe za obravnavanje *predhodnih snovi ozona iz te direktive.*

3. Kadar ■ v določeni teritorialni enoti *s povprečno izpostavljenostjo* obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti iz oddelka 5 Priloge I *ni dosežena*, države članice pripravijo načrte za kakovost zraka za navedene teritorialne enote *s povprečno izpostavljenostjo, ki nato določijo ustrezne ukrepe, da bi dosegle obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in da bi bilo obdobje preseganja čim krajše. Ti načrti za kakovost zraka se pripravijo* čim prej in najpozneje v dveh letih po koledarskem letu, v katerem je bilo zabeleženo preseganje ciljne vrednosti za ozon. V navedenih načrtih za kakovost zraka se določijo ustrezni ukrepi za doseganje obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in za čim krajše obdobje preseganja.

-
4. Kadar so od 1. januarja **2026** do 31. decembra 2029 na območju ali teritorialni enoti ■ ravni onesnaževal nad katero koli mejno *ali ciljno vrednostjo*, ki jo je treba doseči do 1. januarja 2030, kot je določeno v oddelku 1, preglednica 1, Priloge I *in oddelku 2, točka B, Priloge I, ter brez poseganja v odstavek 2*, tretji pododstavek, tega člena, države članice pripravijo *časovni* načrt za kakovost zraka za zadevno onesnaževalo, *da se zadevne mejne ali ciljne vrednosti dosežejo do izteka roka za doseg skladnosti. Ti časovni načrti za kakovost zraka se pripravijo* čim prej in najpozneje v dveh letih po koledarskem letu, v katerem je bilo zabeleženo preseganje ■ .

Vendar se lahko države članice vzdržijo priprave takih časovnih načrtov, če izhodiščni scenarij na podlagi informacij, zahtevanih v točki A, točka 5, Priloge VIII, pokaže, da bo mejna vrednost ali ciljna vrednost dosežena z že veljavnimi ukrepi, tudi kadar je preseganje posledica začasnih dejavnosti, ki vplivajo na ravni onesnaževal v enem letu. Kadar časovni načrt ni pripravljen v skladu s tem pododstavkom, države članice javnosti in Komisiji predložijo podrobno utemeljitev.

5. *Kadar v tretjem koledarskem letu po roku za pripravo načrta za kakovost zraka ali časovnega načrta za kakovost zraka in brez poseganja v tretji pododstavek odstavka 2 še vedno obstajajo preseganja katere koli mejne vrednosti, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ali ciljne vrednosti, države članice najpozneje pet let po roku za pripravo predhodnega načrta za kakovost zraka ali časovnega načrta za kakovost zraka posodobijo načrt za kakovost zraka ali časovni načrt za kakovost zraka ter sprejmejo dodatne in učinkovitejše ukrepe za čim krajše obdobje preseganja.*

6. Načrti *in časovni načrti za kakovost zraka* vsebujejo vsaj naslednje informacije:

- (a) informacije iz točke A, točke 1 do 7, Priloge VIII;
- (b) po potrebi informacije iz točke A, točke **8, 9 in 10**, Priloge VIII;
- (c) informacije o *ustreznih* ukrepih za zmanjšanje onesnaževanja zraka iz točke B, točka 2, Priloge VIII.

Države članice *po potrebi* vključijo ukrepe iz člena 20(2) in posebne ukrepe za zaščito občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin, vključno z otroki, v svoje načrte *in časovne načrte* za kakovost zraka.

Države članice pri pripravi načrtov *ali časovnih načrtov* za kakovost zraka ocenijo tveganje preseganja zadevnih alarmnih vrednosti *za zadevna onesnaževala*. Navedena analiza se po potrebi uporabi za pripravo kratkoročnih akcijskih načrtov.

Kadar se načrti *ali časovni načrti* za kakovost zraka pripravijo ob upoštevanju več onesnaževal ali standardov kakovosti zraka, države članice, kadar je to ustrezno, pripravijo celovite načrte *ali časovne načrte* za kakovost zraka, ki zajemajo vsa zadevna onesnaževala in standarde kakovosti zraka.

Države članice zagotovijo, kolikor je izvedljivo, skladnost svojih načrtov *in časovnih načrtov za kakovost zraka* z drugimi načrti, ki imajo znaten vpliv na kakovost zraka, vključno s tistimi, ki se zahtevajo v skladu z direktivami 2002/49/ES, 2010/75/EU in (EU) 2016/2284 ter v skladu z zakonodajo na področju podnebja, *biotske raznovrstnosti*, energije, prometa in kmetijstva.

7. Države članice se o osnutkih načrtov *in časovnih načrtov* za kakovost zraka in vseh pomembnih posodobitvah načrtov *in časovnih načrtov* za kakovost zraka pred njihovim dokončanjem posvetujejo z javnostjo v skladu z Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta²¹ ter s pristojnimi organi, ki jih bo izvajanje načrtov *in časovnih načrtov* za kakovost zraka verjetno zadevalo zaradi njihovih odgovornosti na področju onesnaževanja in kakovosti zraka. ***Države članice zagotovijo, da ima javnost, kadar se z njo posvetujejo, dostop do osnutka načrta za kakovost zraka ali osnutka časovnega načrta za kakovost zraka, ki vsebuje minimalne informacije, zahtevane v skladu s Prilogo VIII, in po potrebi netehničen povzetek informacij iz tega pododstavka.***

---

²¹ Direktiva 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem in o spremembi direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodišč (UL L 156, 25.6.2003, str. 17).

Države članice vse zainteresirane strani spodbujajo k dejavnemu vključevanju v pripravo, izvajanje in posodabljanje načrtov in časovnih načrtov za kakovost zraka.

Države članice pri pripravi načrtov ***in časovnih načrtov*** za kakovost zraka zagotovijo, da so deležniki, katerih dejavnosti prispevajo k stanju preseganja, pozvani, naj predlagajo ukrepe, ki jih lahko sprejmejo za odpravo preseganj, in da lahko v teh posvetovanjih sodelujejo nevladne organizacije, kot so okoljske ***in zdravstvene*** organizacije, potrošniške organizacije, organizacije, ki zastopajo interese občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin, drugi ustrezni zdravstveni organi, vključno z ***organizacijami, ki zastopajo zdravstvene delavce***, in ustrezna industrijska združenja.

8. Načrti ***in časovni načrti*** za kakovost zraka se sporočijo Komisiji v dveh mesecih po njihovem sprejetju.

Člen 20

Kratkoročni akcijski načrti

1. Kadar na določenem območju obstaja tveganje, da bo raven onesnaževal presegla eno ali več alarmnih vrednosti iz oddelka 4 Priloge I, države članice **vzpostavijo** kratkoročne akcijske načrte, v katerih navedejo nujne ukrepe, ki jih je treba sprejeti kratkoročno, da bi se zmanjšalo tveganje ali trajanje takšnega preseganja.

Kadar pa obstaja tveganje, da bi prišlo do preseganja alarmne vrednosti za ozon, se države članice lahko odločijo, da ne bodo pripravile kratkoročnega akcijskega načrta, če ne obstaja, glede na nacionalne zemljepisne, meteorološke in gospodarske pogoje, znatna možnost za zmanjšanje tveganja, trajanja ali resnosti takega preseganja.

Kadar je za delce (PM_{10} in $PM_{2,5}$) možnost za zmanjšanje tveganja takega preseganja močno omejena, lahko države članice ob upoštevanju lokalnih geografskih in meteoroloških razmer ter posebnosti sistemov ogrevanja gospodinjstev pripravijo kratkoročni akcijski načrt, ki se osredotoča le na posebne ukrepe za zaščito širše javnosti in občutljivega prebivalstva ter ranljivih skupin, pa tudi na lahko razumljive informacije o priporočenem vedenju za zmanjšanje izpostavljenosti izmerjenim ali napovedanim preseganjem.

2. Pri **vzpostavitvi** kratkoročnih akcijskih načrtov iz odstavka 1 lahko države članice, odvisno od posameznega primera, predvidijo tudi učinkovite ukrepe za nadzor in po potrebi za začasno ustavitev dejavnosti, ki prispevajo k tveganju, da bi bile presežene mejne, ciljne ali alarmne vrednosti. **Države članice pri svojih kratkoročnih akcijskih načrtih upoštevajo tudi seznam ukrepov iz Priloge IX in glede na delež** glavnih virov onesnaževanja, ki botrujejo obravnavanim preseganjem, razmislijo o tem, da **po potrebi v te kratkoročne akcijske načrte** vključijo vsaj ukrepe v zvezi z **dejavnostmi, kot so promet, gradbena dela, industrijski obrati, kmetijstvo in uporaba proizvodov ter ogrevanje gospodinjstev**. V teh načrtih se upoštevajo tudi posebni ukrepi za zaščito občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin, vključno z otroki.
3. Države članice se o osnutkih kratkoročnih akcijskih načrtov in vseh pomembnih posodobitvah teh načrtov pred njihovim dokončanjem posvetujejo z javnostjo v skladu z Direktivo 2003/35/ES ter s pristojnimi organi, ki jih bo izvajanje kratkoročnih akcijskih načrtov verjetno zadevalo zaradi njihovih odgovornosti na področju onesnaževanja in kakovosti zraka.

4. Ko države članice **vzpostavijo** kratkoročni akcijski načrt, omogočijo javnosti in ustreznim organizacijam, kot so okoljske **in zdravstvene** organizacije, potrošniške organizacije, organizacije, ki zastopajo interese občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin, **organizacije, ki zastopajo zdravstvene delavce, ter** drugi ustrezni organi zdravstvenega varstva in ustrezna industrijska združenja, dostop do rezultatov raziskav glede izvedljivosti in vsebine posebnih kratkoročnih akcijskih načrtov ter do informacij o izvajanju teh načrtov.
5. **Kratkoročni akcijski načrti se sporočijo** Komisiji v enem letu od njihovega sprejetja v okviru letnega poročanja v skladu s členom 23.
6. **Pri pripravi kratkoročnih akcijskih načrtov, ki vsebujejo nujen ukrepe, ki jih je treba sprejeti, lahko države članice od Komisije zahtevajo, naj organizira izmenjavo primerov dobre prakse, da bi državam članicam, ki so to zahtevale, omogočila, da izkoristijo izkušnje drugih držav članic.**

Člen 21

Onesnaževanje zraka prek meja

1. Kadar onesnaževanje zraka, ki se prenaša prek meja iz ene ali več držav članic, znatno prispeva k preseganju mejne vrednosti, ciljne vrednosti za ozon, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ali alarmne vrednosti v drugi državi članici, slednja o tem obvesti državo članico, iz katere onesnaževanje izvira, in Komisijo.
2. Zadevne države članice sodelujejo *med seboj, vključno z ustanavljanjem skupnih skupin strokovnjakov in s tehnično podporo Komisije*, da bi opredelile vire onesnaženosti zraka, *prispevke teh virov k preseganju v drugi državi članici* in ukrepe, ki jih je treba sprejeti *posamično in v sodelovanju z drugimi državami članicami* za obravnavo teh virov, *ter pripravijo usklajene* dejavnosti, kot je *usklajevanje* načrtov za kakovost zraka v skladu s členom 19, *v katerih vsaka država članica obravnava vire onesnaževanja, ki se nahajajo na njenem ozemlju*, da se odpravijo taka preseganja.

Države članice se na medsebojna obvestila pravočasno odzovejo *in* najpozneje ■ v treh mesecih po tem, ko jih je druga država članica uradno obvestila v skladu s prvim pododstavkom, *o tem obvestijo Komisijo*.

3. Komisija je obveščena o vsakršnem sodelovanju iz odstavka 2 tega člena in pozvana, da se ga udeleži *ali* pri tem pomaga. ***Komisija lahko od zadevnih držav članic zahteva, da predložijo najnovejše informacije o napredku pri izvajanju vseh usklajenih dejavnosti, vzpostavljenih v skladu z navedenim odstavkom.*** Kadar je to primerno, Komisija ob upoštevanju poročil, pripravljenih na podlagi člena 11 Direktive (EU) 2016/2284, preuči, ali je treba na ravni Unije sprejeti nadaljnje ukrepe za zmanjšanje emisij predhodnih snovi, ki povzročajo onesnaževanje prek meja.
4. Kadar je to ustrezno glede na člen 20, države članice pripravijo in izvedejo ***koordinirane*** kratkoročne akcijske načrte, ki zajemajo sosednja območja v drugih državah članicah. Države članice zagotovijo, da sosednja območja v drugih državah članicah dobijo vse ustrezne podatke v zvezi s temi kratkoročnimi akcijskimi načrti brez nepotrebnega odlašanja.
5. Kadar so presežene alarmne ali opozorilne vrednosti na območjih blizu državne meje, se podatki o takih preseganjih čim prej zagotovijo pristojnim organom v zadevnih sosednjih državah članicah. Navedeni podatki so dostopni javnosti.

6. *V uradnem obvestilu iz odstavka 1 lahko države članice za zadevno leto opredelijo:*
- (a) območja, na katerih čezmejni prenos onesnaženosti zraka iz ene ali več držav članic znatno prispeva k preseganju mejnih ali ciljnih vrednosti na teh območjih;*
  - (b) teritorialne enote s povprečno izpostavljenostjo, v katerih čezmejni prenos onesnaženosti zraka iz ene ali več držav članic znatno prispeva k preseganju ravni, določene z obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti v navedenih enotah.*

Država članica lahko zadevnim državam članicam in Komisiji predloži tudi sezname vseh takih območij in teritorialnih enot s povprečno izpostavljenostjo, skupaj z informacijami o koncentracijah in dokazi, da onesnaževanje zraka iz čezmejnih virov, tudi iz tretjih držav, nad katerimi ta država članica nima neposrednega nadzora, znatno prispeva k preseganju. Komisija lahko te informacije po potrebi upošteva za namene člena 18.

7. Pri pripravi načrtov iz odstavkov 2 in 4 ter pri obveščanju javnosti v skladu odstavkom 5 si države članice, kadar je to ustrezno, prizadevajo za sodelovanje s tretjimi državami in zlasti z državami kandidatkami. ***Države članice lahko po potrebi Komisijo zaprosijo za tehnično podporo.***

POGLAVJE V
PODATKI IN POROČANJE

Člen 22

Obveščanje javnosti

1. Države članice zagotovijo, da se javnost in ustrezne organizacije, kakor so okoljske *in zdravstvene* organizacije, potrošniške organizacije, organizacije, ki zastopajo interese občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin, *organizacije, ki zastopajo zdravstvene delavce, ter* drugi ustrezni organi zdravstvenega varstva in ustrezna industrijska združenja, ustrezno in pravočasno obvestijo o:
  - (a) kakovosti zraka v skladu s Prilogo X;
  - (b) *lokaciji vzorčevalnih mest za vsa onesnaževala zraka ter informacijah o morebitnih težavah pri izpolnjevanju zahtev glede zajema podatkov na vzorčevalno mesto in onesnaževalo;*
  - (c) vsaki odločitvi o odlogu v skladu s členom 18;
  - (d) načrtih *in časovnih načrtih* za kakovost zraka iz člena 19;
  - (e) kratkoročnih akcijskih načrtih, *pripravljenih v skladu s členom 20;*

(f) posledicah preseganj mejnih vrednosti, ciljnih vrednosti **■**, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, ***ciljev glede povprečne stopnje izpostavljenosti***, alarmnih vrednosti in opozorilnih vrednosti v povzetku ocene; povzetek ocene po potrebi vključuje tudi dodatne podatke in ocene o ***okolju*** ter podatke o onesnaževalih, zajetih v členu 10 in Prilogi VII.

2. Države članice določijo indeks kakovosti zraka, ki ***se posodablja vsako uro in zajema vsaj*** žveplov dioksid, dušikov dioksid, delce (PM₁₀ in PM_{2,5}) ter ozon, in prek javnega vira omogočijo dostop do njega ***na zlahka razumljiv način, pod pogojem, da obstaja obveznost spremljanja teh onesnaževal na podlagi te direktive. Ta indeks lahko po potrebi zajema tudi druga onesnaževala. Kolikor je mogoče, je indeks kakovosti zraka primerljiv med vsemi državami članicami in upošteva*** priporočila SZO. ***Indeks kakovosti zraka temelji ■ na indeksih kakovosti zraka na evropski ravni, ki jih zagotavlja Evropska agencija za okolje, in vključuje informacije o vplivu na zdravje, vključno z informacijami, prilagojenimi občutljivemu prebivalstvu in ranljivim skupinam. Države članice lahko za izpolnitev zahtev iz tega odstavka kot alternativno možnost uporabijo indeks kakovosti zraka, ki ga zagotovi Evropska agencija za okolje. Če se država članica odloči, da ne bo uporabila indeksa, ki ga zagotovi Evropska agencija za okolje, je na nacionalni ravni na voljo sklic na ta indeks.***

3. ***Države članice objavljajo informacije o simptomih, povezanih s konicami onesnaženosti zraka, ter o tem, kako zmanjšati izpostavljenost onesnaženemu zraku in se pred njim zaščititi, ter spodbujajo prikazovanje teh informacij javnosti na mestih, kjer se zadržujejo občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine, na primer v zdravstvenih ustanovah.***
4. Države članice obvestijo javnost o pristojnem organu ali telesu, določenem v zvezi z nalogami iz člena 5.
5. Podatki iz tega člena so brezplačno dosegljivi javnosti prek lahko dostopnih medijev in komunikacijskih kanalov ***na skladen in zlahka razumljiv način*** v skladu z Direktivo 2007/2/ES in Direktivo (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta²², ***pri čemer se zagotovi širok dostop javnosti do teh podatkov.***

---

²² Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 172, 26.6.2019, str. 56).

Člen 23

Zagotavljanje podatkov in poročanje

1. Države članice zagotovijo, da so podatki o kakovosti zunanjega zraka dostopni Komisiji v zahtevanem časovnem okviru v skladu z izvedbenimi akti iz odstavka 5 tega člena in ne glede na skladnost s cilji kakovosti podatkov *glede zajema podatkov* iz točke B Priloge V.
2. Podatki iz odstavka 1 tega člena se za poseben namen presoje skladnosti z mejnimi vrednostmi, ciljnim vrednostmi ■ , obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in kritičnimi vrednostmi dajo na voljo Komisiji najpozneje *devet mesecev* po koncu vsakega leta in vsebujejo:
  - (a) spremembe seznama, uvedene v tem letu, ter razmejitev območij, vzpostavljenih v skladu s členom 6, ali kakršnih koli teritorialnih *s povprečno izpostavljenostjo*;
  - (b) seznam območij in teritorialnih enot *s povprečno izpostavljenostjo* ter ocenjenih ravni onesnaževal;

- (c) za območja, kjer so ravni enega ali več onesnaževal višje od mejnih vrednosti, ***ciljnih vrednosti*** ali kritičnih vrednosti, in za teritorialne enote **■ s povprečno izpostavljenostjo**, kjer so ravni enega ali več onesnaževal višje od ravni, določene z obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti:
- (i) datume in obdobja, v katerih so bile takšne ravni zabeležene;
  - (ii) po potrebi presojo prispevka naravnih virov in resuspenzije delcev, ki je posledica zimskega posipanja ali zimskega soljenja cest, k ocenjenim ravnam, kot je posredovano Komisiji v skladu s členoma 16 in 17.
3. Države članice v skladu z odstavkom 1 Komisiji sporočajo podatke o zabeleženih ravneh in trajanju obdobj, ko je bila presežena alarmna ali opozorilna vrednost.
4. Države članice Komisiji predložijo podatke iz točke D Priloge IV v treh mesecih po tem, ko so bile k temu pozvane.

5. Komisija z izvedbenimi akti ■ sprejme ukrepe:

- (a) v zvezi s **podrobnim določanjem** podatkov, ki jih morajo države članice zagotoviti v skladu s tem členom, pa tudi časovni okvir, v katerem je treba takšne podatke sporočiti;
- (b) v zvezi z opredelitvijo načinov za racionalizacijo sporočanja podatkov ter vzajemne izmenjave informacij in podatkov iz mrež in posameznih vzorčevalnih mest za merjenje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 26(2).

POGLAVJE VI
DELEGIRANI IN IZVEDBENI AKTI

Člen 24

Spremembe prilog

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 25 za spremembo prilog *III* do *VII*, *IX in X*, da se upošteva tehnični in znanstveni razvoj v zvezi z ocenjevanjem kakovosti zunanjega zraka, **ukrepi, ki se bodo preučili, da bi se vključili v kratkoročne akcijske načrte**, in obveščanjem javnosti.

Ti ukrepi pa ne smejo neposredno ali posredno spreminjati ničesar od sledečega:

- (a) mejnih vrednosti, ciljnih vrednosti ■ in dolgoročnih ciljev **za ozon**, kritičnih vrednosti, alarmnih vrednosti in opozorilnih vrednosti, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in ciljev glede povprečne stopnje izpostavljenosti, navedenih v Prilogi I;
- (b) datumov za doseg skladnosti s katerim koli parametrom, navedenim v točki (a).

Člen 25

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 24 se na Komisijo prenese za **obdobje** petih *let* od ... [datum začetka veljavnosti te direktive]. **Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljša za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje takemu podalžšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.**
3. Prenos pooblastila iz člena 24 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 24, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 26

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Odbor za kakovost zunanjega zraka. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

POGLAVJE VII
DOSTOP DO PRAVNEGA VARSTVA, ODŠKODNINE IN KAZNI

Člen 27

Dostop do pravnega varstva

1. Države članice zagotovijo, da imajo člani zadevne javnosti v skladu z njihovim nacionalnim pravnim sistemom dostop do sodnega nadzora ali nadzora s strani drugega neodvisnega in nepristranskega organa, ustanovljenega z zakonom, da izpodbijajo vsebinsko ali postopkovno zakonitost vseh odločitev, dejanj ali opustitev *države članice* v zvezi z *lokacijami in številom vzorčevalnih mest iz člena 9 v skladu z ustreznimi merili iz prilog III in IV*, načrti *in časovnimi načrti* za kakovost zraka iz člena 19 ter kratkoročnimi akcijskimi načrti iz člena 20 države članice, če je izpolnjen kateri koli od naslednjih pogojev:
  - (a) *če* imajo zadosten interes;
  - (b) *če uveljavljajo kršeno pravico*, kadar *upravno postopkovno* pravo *države članice* to zahteva kot predpogoj.

Države članice določijo, kaj predstavlja zadosten interes in kršitev pravice v skladu s ciljem, da se zadevni javnosti omogoči širok dostop do pravnega varstva.

S tem ciljem se interes katere koli nevladne organizacije, ki se zavzema za varovanje zdravja ljudi ali okolja in izpolnjuje morebitne zahteve na podlagi nacionalnega prava, šteje za zadostnega za namene prvega **pododstavka**, točka (a). Za take organizacije se šteje tudi, da imajo pravice, ki so lahko kršene za namene prvega **pododstavka**, točka (b).

■

2. Sodni nadzor je pošten, nepristranski, pravočasen in ne pretirano drag ter zagotavlja ustrezne in učinkovite mehanizme pravnega varstva, vključno s sodno prepovedjo, če je ta primerna.
3. ***Države članice določijo, v kateri fazi se lahko izpodbijajo odločitve, dejanja ali opustitve, tako da dostop do sodnega nadzora ali nadzora s strani drugega neodvisnega in nepristranskega organa, ustanovljenega z zakonom, ni onemogočen ali pretirano otežen.***

4. Ta člen državam članicam ne preprečuje zahteve po predhodnem nadzoru s strani upravnega organa in ne vpliva na zahtevo izčrpanja postopkov upravnega nadzora pred uporabo sodnega nadzora, kjer taka zahteva obstaja po nacionalnem pravu.
5. Države članice zagotovijo, da so praktični podatki o dostopu do nadzora s strani upravnega organa in sodnega nadzora iz tega člena dostopni javnosti.

Člen 28

Odškodnina za škodo za zdravje ljudi

1. Države članice zagotovijo, da **imajo** fizične osebe, ki so utrpeli škodo za zdravje ljudi zaradi kršitve **nacionalnih predpisov o prenosu** člena 19(1) do (5) **ter** člena 20(1) in (2) **te direktive, ki so jo namerno ali iz malomarnosti storili pristojni organi, pravico zahtevati in prejeti odškodnino za to škodo.**

2. Države članice zagotovijo, da so nacionalna pravila in postopki v zvezi z odškodninskimi zahtevki **■** oblikovani in se uporabljajo tako, da ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uveljavljanja pravice do odškodnine v skladu z odstavkom 1.
3. Države članice **lahko določijo zastaralne roke** za vlaganje odškodninskih tožb iz odstavka 1 **■**. Taki roki ne začnejo teči, preden je kršitev prenehala in oseba, ki zahteva odškodnino, ve ali se lahko razumno pričakuje, da ve, da je utrpela škodo zaradi kršitve iz odstavka 1.

Člen 29

Kazni

1. Brez poseganja v obveznosti držav članic v skladu z Direktivo 2008/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta²³, države članice določijo pravila glede kazni, ki se uporabljajo **za kršitve** nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, **ter sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi** zagotovijo **njihovo izvajanje**. Predpisane kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh pravilih in ukrepih nemudoma uradno obvestijo Komisijo in jo nemudoma uradno obvestijo tudi o vsakršni naknadni spremembi, ki vpliva na ta pravila in ukrepe. **■**

■

---

²³ Direktiva 2008/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o kazenskopravnem varstvu okolja (UL L 328, 6.12.2008, str. 28).

2. Države članice zagotovijo, da se pri kaznih, **vzpostavljenih na podlagi** odstavka 1, ustrezno upoštevajo naslednje okoliščine, kot je primerno:

(a) naravo, resnost, obseg in trajanje kršitve;

■

(b) **vpliv na** prebivalstvo, vključno z občutljivim prebivalstvom in ranljivimi skupinami, ali **na** okolje, ki ga je kršitev prizadela, ob upoštevanju cilja doseganja visoke ravni varovanja zdravja ljudi in okolja;

(c) ali je kršitev enkratna ali ponavljajoča se, **vključno z morebitnim predhodnim prejemom opomina ali morebitno upravno ali kazensko sankcijo;**

(d) **ekonomsko korist, ki jo je fizična ali pravna oseba, odgovorna za kršitev, z njo pridobila, če jo je mogoče določiti.**

POGLAVJE VIII
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 30

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise za uskladitev s členoma 1 in 3, členom 4, točke (2), (7), (9), (14), (15), (16), (18), (21) to (30), (33), (34) in (41) do (45), členu 5 do 8, členom 9(1), (2), (3) in (5) do (9), členu 10, 11 in 12, členom 13(1), (2), (3), (5), (6) in (7), členom 15, členom 16(1), (2) in (4), členom 17(4), členu 18 do 21, členom 22(1), (2), (3) in (5), členu 23 do 29 ter prilogami I do X najpozneje do ... [dve leti od začetka veljavnosti te direktive]. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Vključijo tudi izjavo, da se v veljavnih zakonih in drugih predpisih sklici na direktivi, razveljavljene s to direktivo, štejejo kot sklici na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 31

Razveljavitev

1. Direktivi 2004/107/ES in 2008/50/ES, kakor sta bili spremenjeni z direktivama iz dela A Priloge XI, se razveljavita z učinkom od .... [1 dan po izteku roka za prenos] , brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos v nacionalno zakonodajo direktiv iz dela B Priloge XI.
2. Sklici na razveljavljene direktive se štejejo za sklice na to direktivo ter se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge XII.

Člen 32

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Člen 2, člen 4, točke (1), (3) do (6), (8), (10) do (13), (17), (19), (20), (31), (32) in (35) do (40), člen 9(4), člen 13(4), člen 14, člen 16(3), člen 17(1), (2) in (3) ter člen 22(4) se uporabljajo od ... [dan po datumu iz člena 30(1), prvi pododstavek].

Člen 33

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V ..., ...

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik

PRILOGA I

STANDARDI KAKOVOSTI ZRAKA

ODDELEK 1 – MEJNE VREDNOSTI ZA VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI

Tabela 1 – Mejne vrednosti za varovanje zdravja ljudi, ki jih je treba doseči do 1. januarja 2030

Čas povprečenja	Mejna vrednost
PM_{2,5}	
1 dan	25 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu
Koledarsko leto	10 µg/m ³
PM₁₀	
1 dan	45 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu
Koledarsko leto	20 µg/m ³
Dušikov dioksid (NO₂)	
1 ura	200 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu
1 dan	50 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu
Koledarsko leto	20 µg/m ³
Žveplov dioksid (SO₂)	
1 ura	350 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu
1 dan	50 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu
Koledarsko leto	20 µg/m ³

Benzen	
Koledarsko leto	3,4 µg/m ³
Ogljikov monoksid (CO)	
Najvišja dnevna osemurna srednja vrednost ⁽¹⁾	10 mg/m ³
1 dan	4 mg/m ³ ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu
Svinec (Pb)	
Koledarsko leto	0,5 µg/m ³
Arzen (As)	
Koledarsko leto	6,0 ng/m ³
Kadmij (Cd)	
Koledarsko leto	5,0 ng/m ³
Nikelj (Ni)	
Koledarsko leto	20 ng/m ³
Benzo(a)piren	
Koledarsko leto	1,0 ng/m ³
(1)	Najvišja dnevna osemurna srednja vrednost koncentracije se izbere s pregledovanjem osemurnih drsečih povprečij, izračunanih iz urnih podatkov in posodobljenih vsako uro. Vsako tako izračunano osemurno povprečje velja za dan, v katerem se konča, tako prvo računsko obdobje za katerikoli dan obsega čas od 17.00 prejšnjega dne do 01.00 tistega dne; zadnje računsko obdobje za kateri koli dan obsega čas od 16.00 do 24.00 tistega dne.

Tabela 2 – Mejne vrednosti za varovanje zdravja ljudi, ki jih je treba doseči do ... [DATUM ROKA ZA PRENOS]

Čas povprečenja	Mejna vrednost
PM_{2,5}	
Koledarsko leto	25 µg/m ³
PM₁₀	
1 dan	50 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu
Koledarsko leto	40 µg/m ³
Dušikov dioksid (NO₂)	
1 ura	200 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu
Koledarsko leto	40 µg/m ³
Žveplov dioksid (SO₂)	
1 ura	350 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu
1 dan	125 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu
Benzen	
Koledarsko leto	5 µg/m ³
Ogljikov monoksid (CO)	
Najvišja dnevna osemurna srednja vrednost ⁽¹⁾	10 mg/m ³
Svinec (Pb)	
Koledarsko leto	0,5 µg/m ³

I

- (1) Najvišja dnevna osemurna srednja vrednost koncentracije se izbere s pregledovanjem osemurnih drsečih povprečij, izračunanih iz urnih podatkov in posodobljenih vsako uro. Vsako tako izračunano osemurno povprečje velja za dan, v katerem se konča, tako prvo računsko obdobje za katerikoli dan obsega čas od 17.00 prejšnjega dne do 01.00 tistega dne; zadnje računsko obdobje za kateri koli dan obsega čas od 16.00 do 24.00 tistega dne.

Tabela 3 – Ciljne vrednosti za varovanje zdravja ljudi, ki jih je treba doseči do ... [DATUM ROKA ZA PRENOS]

Arzen (As)	
Koledarsko leto	6,0 ng/m³
Kadmij (Cd)	
Koledarsko leto	5,0 ng/m³
Nikelj (Ni)	
Koledarsko leto	20 ng/m³
Benzo(a)piren	
Koledarsko leto	1,0 ng/m³

ODDELEK 2 – CILJNE VREDNOSTI IN DOLGOROČNI CILJI ZA OZON

A. Opredelitve in merila

Akumulirana izpostavljenost ozonu nad pragom 40 delov na milijardo (AOT40), izražena v „ $(\mu\text{g}/\text{m}^3) \times \text{ure}$ “, pomeni vsoto razlik med urnimi koncentracijami, večjimi od $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (= 40 delov na milijardo), in $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ v danem času z upoštevanjem le enournih vrednosti, izmerjenih vsak dan med 8.00 in 20.00 po srednjeevropskem času (CET).

B. Ciljne vrednosti za ozon

Cilj	Čas povprečenja	Ciljna vrednost
Varovanje zdravja ljudi	najvišja dnevna osemurna srednja vrednost ⁽¹⁾	$120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ne sme biti presežena več kot 18 dni v koledarskem letu triletnega povprečja ^{(2) (3)}
Varstvo <i>rastlin</i>	od maja do julija	vrednost AOT40 (izračunana iz urnih vrednosti) $18\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$ v povprečju petih let ⁽²⁾

- (1) Najvišja dnevna osemurna srednja vrednost koncentracije se izbere s pregledovanjem osemurnih drsečih povprečij, izračunanih iz urnih podatkov in posodobljenih vsako uro. Vsako tako izračunano osemurno povprečje velja za dan, v katerem se konča, tako prvo računsko obdobje za katerikoli dan obsega čas od 17.00 prejšnjega dne do 01.00 tistega dne; zadnje računsko obdobje za kateri koli dan obsega čas od 16.00 do 24.00 tistega dne.
- (2) Če povprečja treh ali petih let ne morejo biti določena na podlagi popolnega in zaporednega niza letnih podatkov, je najmanjša količina letnih podatkov, zahtevanih za preverjanje usklajenosti s ciljnimi vrednostmi **za ozon**:
- za ciljno vrednost za varovanje zdravja ljudi: veljavni podatki za eno leto,
  - za ciljno vrednost za varstvo rastlin: veljavni podatki za tri leta.
- (3) **Do 1. januarja 2030 vrednost $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ne sme biti presežena več kot 25 dni v koledarskem letu triletnega povprečja.**

C. Dolgoročni cilji za ozon (O₃), ki jih je treba doseči do 1. januarja 2050

Cilj	Čas povprečenja	Dolgoročni cilj
Varovanje zdravja ljudi	najvišja dnevna osemurna srednja vrednost v koledarskem letu	100 µg/m ³ ⁽¹⁾
Varstvo rastlin	od maja do julija	vrednost AOT40 6 000 µg/m ³ × h (izračunana iz urnih vrednosti)

(1) 99. percentil, tj. preseganje 3 dni v letu.

ODDELEK 3 – KRITIČNE VREDNOSTI ZA VARSTVO RASTLIN IN NARAVNIH EKOSISTEMOV

Čas povprečenja	Kritična vrednost
Žveplov dioksid (SO₂)	
Koledarsko leto in zima (od 1. oktobra do 31. marca)	20 µg/m ³
Dušikovi oksidi (NO_x)	
Koledarsko leto	30 µg/m ³ NO _x

ODDELEK 4 – ALARMNE VREDNOSTI IN OPOZORILNE VREDNOSTI

A. Alarmne vrednosti

Za žveplov dioksid in dušikov dioksid se morajo meriti *kot urno povprečje* v treh zaporednih urah, za PM₁₀ in PM_{2,5} pa *kot dnevno povprečje* v treh zaporednih dnehali *manj*, in sicer na mestih, ki so reprezentativna za kakovost zraka na vsaj 100 km², ali na celotnem območju, kar koli od tega je manjše.

Za ozon je treba meriti v času ene ure; za izvajanje člena 20 je treba preseganja vrednosti meriti v treh zaporednih urah ali jih za to obdobje predvideti.

Onesnaževalo	Čas povprečenja	Alarmna vrednost
Žveplov dioksid (SO ₂)	<i>1 ura</i>	<i>350 µg/m³</i>
Dušikov dioksid (NO ₂)	<i>1 ura</i>	<i>200 µg/m³</i>
PM _{2,5}	<i>1 dan</i>	<i>50 µg/m³</i>
PM ₁₀	<i>1 dan</i>	<i>90 µg/m³</i>
<i>Ozon</i>	<i>1 ura</i>	<i>240 µg/m³</i>

B. Opozorilne vrednosti

Za žveplov dioksid in dušikov dioksid se morajo meriti v času ene ure, za PM_{10} in $PM_{2,5}$ pa enega dneva, in sicer na mestih, ki so reprezentativna za kakovost zraka na vsaj 100 km^2 , ali na celotnem območju, kar koli od tega je manjše.

Za ozon je treba meriti v času ene ure.

<i>Onesnaževalo</i>	<i>Čas povprečenja</i>	<i>Opozorilna vrednost</i>
<i>Žveplov dioksid (SO_2)</i>	<i>1 ura</i>	<i>275 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
<i>Dušikov dioksid (NO_2)</i>	<i>1 ura</i>	<i>150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
<i>$PM_{2,5}$</i>	<i>1 dan</i>	<i>50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
<i>PM_{10}</i>	<i>1 dan</i>	<i>90 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
<i>Ozon</i>	<i>1 ura</i>	<i>180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>

ODDELEK 5 – OBVEZNOST ZMANJŠANJA POVPREČNE IZPOSTAVLJENOSTI ZA PM_{2,5} IN NO₂

A. Kazalnik povprečne izpostavljenosti

Kazalnik povprečne izpostavljenosti, izražen v $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (AEI), temelji na meritvah na **vseh vzorčevalnih** mestih v neizpostavljenem mestnem okolju, ki so v teritorialnih enotah **s povprečno izpostavljenostjo** po vsem ozemlju države članice. Oceniti ga je treba kot drseče povprečje srednjih vrednosti letnih koncentracij v treh zaporednih koledarskih letih na vseh vzorčevalnih mestih za zadevno onesnaževalo, določenih na podlagi točke B Priloge III, v vsaki teritorialni enoti **s povprečno izpostavljenostjo**. Kazalnik AEI za določeno leto pomeni srednjo vrednost koncentracije za to isto leto in predhodni dve leti.

Kadar države članice ugotovijo preseganja, ki jih je mogoče pripisati naravnim virom, se prispevki iz naravnih virov odštejejo pred izračunom AEI.

AEI se uporablja za preučitev, ali je dosežena obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti.

B. Obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti

Od leta 2030 AEI ne presega ravni, ki je:

1. za $PM_{2,5}$:

- (a) če je bila 10 let prej vrednost AEI < 10,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$: 10 % nižja, kot je AEI znašal pred 10 leti, ali 8,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, kar od tega je manj, razen v primeru, da AEI že zdaj ni višji, kot je cilj glede povprečne stopnje izpostavljenosti za $PM_{2,5}$, določen v oddelku C;*
- (b) če je bila 10 let prej vrednost AEI < 12,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ in $\geq 10,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$: 15 % nižja, kot je AEI znašal pred 10 leti, ali 9,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, kar od tega je manj;*
- (c) če je bila 10 let prej vrednost AEI $\geq 12,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$: 25 % nižja, kot je AEI znašal deset let prej;*

2. za NO₂:

- (a) če je bila 10 let prej vrednost AEI < 20,0 µg/m³: 15 % nižja, kot je AEI znašal pred 10 leti, *ali 15,0 µg/m³, kar od tega je manj*, razen v primeru, da AEI že zdaj ni višji, kot je cilj glede povprečne stopnje izpostavljenosti za NO₂, določen v oddelku C;
- (b) če je bila 10 let prej vrednost AEI ≥ 20,0 µg/m³: 25 % nižja, kot je AEI znašal deset let prej.

Pri izračunu ravni za leta 2030, 2031 in 2032 lahko države članice leto 2020 izključijo iz izračuna AEI za izhodiščno leto.

C. Cilji glede povprečne stopnje izpostavljenosti

Cilj glede povprečne stopnje izpostavljenosti je naslednja raven AEI.

Onesnaževalo	Cilj glede povprečne stopnje izpostavljenosti
PM _{2,5}	AEI = 5 µg/m ³
NO ₂	AEI = 10 µg/m ³

PRILOGA II
OCENJEVALNI PRAGI

ODDELEK 1 – OCENJEVALNI PRAGI ZA VAROVANJE ZDRAVJA

Onesnaževalo	Ocenjevalni prag (letna srednja vrednost, če ni določena)
PM_{2,5}	5 µg/m ³
PM₁₀	15 µg/m ³
Dušikov dioksid (NO₂)	10 µg/m ³
Žveplov dioksid (SO₂)	40 µg/m ³ (24-urna srednja vrednost) ⁽¹⁾
Benzen	1,7 µg/m ³
Ogljikov monoksid (CO)	4 mg/m ³ (24-urna srednja vrednost) ⁽¹⁾
Svinec (Pb)	0,25 µg/m ³
Arzen (As)	3,0 ng/m ³
Kadmij (Cd)	2,5 ng/m ³
Nikelj (Ni)	10 ng/m ³
Benzo(a)piren	0,30 ng/m ³
Ozon (O₃)	100 µg/m ³ (najvišja 8-urna srednja vrednost) ⁽¹⁾

(1) 99. percentil, tj. preseganje 3 dni v letu.

ODDELEK 2 – OCENJEVALNI PRAGI ZA VARSTVO RASTLIN IN NARAVNIH
EKOSISTEMOV

Onesnaževalo	Ocenjevalni prag (letna srednja vrednost, če ni določena)
Žveplov dioksid (SO₂)	8 µg/m ³ (povprečna vrednost med 1. oktobrom in 31. marcem)
Dušikovi oksidi (NO_x)	19,5 µg/m ³

PRILOGA III

NAJMANJŠE ŠTEVILO VZORČEVALNIH MEST ZA MERITVE NA STALNEM
MERILNEM MESTU

A. Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu za ocenjevanje skladnosti z mejnimi vrednostmi *in ciljnim vrednostmi* za varovanje zdravja ljudi, ciljnim vrednostmi za ozon, dolgoročnimi cilji, alarmnimi vrednostmi in opozorilnimi vrednostmi.

1. Razpršeni viri

Tabela 1 – Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu za ocenjevanje skladnosti z mejnimi vrednostmi *in ciljnim vrednostmi* za varovanje zdravja ljudi, alarmnimi vrednostmi *in opozorilnimi vrednostmi* (za vsa onesnaževala razen ozona)

Prebivalstvo območja (izraženo v tisočih)	Najmanjše število vzorčevalnih mest, če koncentracije presegajo ocenjevalni prag					
	NO ₂ , SO ₂ , CO, benzen	I	PM ₁₀ I	PM _{2,5} I	Pb, Cd, As, Ni v PM ₁₀	Benzo(a) piren v PM ₁₀
0–249	2	I	2	2	1	1
250–499	2	I	2	2	1	1
500–749	2	I	2	2	1	1
750–999	3	I	2	2	2	2
1 000–1 499	4	I	3	3	2	2
1 500–1 999	5	I	3	4	2	2
2 000–2 749	6	I	4	4	2	3
2 750–3 749	7	I	5	5	2	3
3 750–4 749	8	I	5	6	3	4
4 750–5 999	9	I	6	7	4	5
6 000+	10	I	7	8	5	5

I

Tabela 2 – Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu za ocenjevanje skladnosti s ciljnim vrednostmi za ozon, dolgoročni cilji ter alarmnimi vrednostmi in opozorilnimi vrednostmi ■ (samo za ozon)

Prebivalstvo območja (izraženo v tisočih)	Najmanjše število vzorčevalnih mest ■ ⁽¹⁾
< 250	1
< 500	2
< 1 000	2
< 1 500	3
< 2 000	4
< 2 750	5
< 3 750	6
≥ 3 750	1 dodatno vzorčevalno mesto na 2 milijona prebivalcev
(1)	Vsaj eno vzorčevalno mesto na območjih, kjer obstaja verjetnost, da bo prebivalstvo izpostavljeno najvišjim koncentracijam ozona. V aglomeracijah je vsaj 50 % vzorčevalnih mest na primernih območjih.

Tabela 3 – Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu za ocenjevanje skladnosti z mejnimi vrednostmi *in ciljnimi vrednostmi* za varovanje zdravja ljudi *ter* alarmnimi vrednostmi *in opozorilnimi vrednostmi* na območjih, kjer se uporablja 50-odstotno zmanjšanje takih meritev (za vsa onesnaževala razen ozona)

Prebivalstvo območja (izraženo v tisočih)	Najmanjše število vzorčevalnih mest, če se število vzorčevalnih mest zmanjša za do 50 %					
	NO ₂ , SO ₂ , CO, benzen	█	PM ₁₀ █	PM _{2,5} █	Pb, Cd, As, Ni v PM ₁₀	Benzo(a)piren v PM ₁₀
0–249	1	█	1	1	1	1
250–499	1	█	1	1	1	1
500–749	1	█	1	1	1	1
750–999	2	█	1	1	1	1
1 000–1 499	2	█	1	2	1	1
1 500–1 999	3	█	2	2	1	1
2 000–2 749	3	█	2	2	1	2
2 750–3 749	4	█	2	3	1	2
3 750–4 749	4	█	3	3	2	2
4 750–5 999	5	█	3	4	2	3
6 000+	5	█	4	4	3	3

Tabela 4 – Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu za ocenjevanje skladnosti s ciljnim vrednostmi za ozon, dolgoročni cilji ter alarmnimi in opozorilnimi vrednostmi na območjih, kjer se uporablja 50-odstotno zmanjšanje takih meritev (samo za ozon)

Prebivalstvo območja (izraženo v tisočih)	Najmanjše število vzorčevalnih mest, če se število vzorčevalnih mest zmanjša za do 50 % ⁽¹⁾
< 250	1
< 500	1
< 1 000	1
< 1 500	2
< 2 000	2
< 2 750	3
< 3 750	3
≥ 3 750	1 dodatno vzorčevalno mesto na 4 milijone prebivalcev

(1) Vsaj eno vzorčevalno mesto na območjih, kjer obstaja verjetnost, da bo prebivalstvo izpostavljeno najvišjim koncentracijam ozona. V aglomeracijah je vsaj 50 % vzorčevalnih mest na primernih območjih.

Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu iz tabel **1–4** v tej točki za vsako območje vključuje vsaj eno vzorčevalno mesto v neizpostavljenem mestnem okolju in eno vzorčevalno mesto na **žariščni točki z onesnaženim zrakom** v skladu s Prilogo IV, točka B, če to ne poveča števila vzorčevalnih mest. Za dušikov dioksid, delce, benzen in ogljikov monoksid to vključuje vsaj eno vzorčevalno mesto za merjenje prispevka emisij iz prometa. Kadar pa se zahteva samo eno vzorčevalno mesto, **mora to biti na žariščni točki z onesnaženim zrakom**.

Za vsako območje se za dušikov dioksid, delce, benzen in ogljikov monoksid skupno število vzorčevalnih mest v neizpostavljenem mestnem okolju in skupno zahtevano število vzorčevalnih mest **na žariščnih točkah z onesnaženim zrakom** ne razlikujeta za več kot faktor 2. Število vzorčevalnih mest za PM_{2,5} in dušikov dioksid na mestih v neizpostavljenem mestnem okolju izpolnjuje zahteve iz točke B.

2. Točkovni viri

Za ocenjevanje onesnaženosti v bližini točkovnih virov se število vzorčevalnih mest za meritev na stalnem merilnem mestu izračuna tako, da se upoštevajo gostota emisij, verjetni vzorci razporeditve onesnaženosti zunanjega zraka in možna izpostavljenost prebivalstva. Taka vzorčevalna mesta so **lahko** postavljena tako, da je mogoče spremljati uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij, kakor so opredeljene v Direktivi 2010/75/EU.

- B. Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritev na stalnem merilnem mestu za oceno skladnosti z obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti PM_{2,5} in NO₂ zaradi varovanja zdravja ljudi

V ta namen obratuje **vsaj** eno vzorčevalno mesto za **■** teritorialno enoto **povprečne izpostavljenosti** ter vsaj eno vzorčevalno mesto na milijon prebivalcev, izračunano po mestnih območjih, ki imajo več kot 100 000 prebivalcev. Navedena vzorčevalna mesta lahko sovpadajo z vzorčevalnimi mesti iz točke A.

C. Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu za oceno skladnosti s kritičnimi vrednostmi **za SO_2 in NO_x** in dolgoročni cilji za ozon

1. Kritične vrednosti za varstvo rastlin in naravnih ekosistemov

Če najvišje koncentracije presegajo kritične vrednosti	eno vzorčevalno mesto na vsakih 20 000 km ²
Če najvišje koncentracije presegajo ocenjevalni prag	eno vzorčevalno mesto na vsakih 40 000 km ²

Na območjih otokov se število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu izračuna tako, da se upoštevajo verjetni vzorci razporeditve onesnaženosti zunanjega zraka in možna izpostavljenost rastlin.

2. Dolgoročni cilj za ozon v zvezi z varovanjem zdravja ljudi in varstvom ***rastlin***

Za meritve na mestih v neizpostavljenem podeželskem okolju države članice zagotovijo vsaj eno vzorčevalno mesto na 50 000 km² kot povprečno gostoto na vseh območjih v posamezni državi. Na kompleksnih terenih se priporoča eno vzorčevalno mesto na 25 000 km².

D. Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve ultrafinih delcev ■ na stalnem merilnem mestu, ***kjer je verjetno, da se bodo pojavili v visoki koncentraciji***

Poleg drugih onesnaževal zraka je treba na izbranih mestih meriti tudi ultrafine delce. Vzorčevalna mesta za merjenje ultrafinih delcev se po potrebi ujemajo z vzorčevalnimi mesti za delce ali dušikov dioksid iz točke A te priloge in se postavijo v skladu s Prilogo VII, oddelek 4. V ta namen se vzpostavi vsaj eno vzorčevalno mesto na 5 milijonov prebivalcev na lokaciji, kjer je verjetno, da se bodo pojavile visoke koncentracije ultrafinih delcev. Države članice z manj kot 5 milijoni prebivalcev vzpostavijo vsaj eno ■ vzorčevalno mesto ***za meritev na stalnem merilnem mestu*** na lokaciji, kjer je verjetno, da se bodo pojavile visoke koncentracije ultrafinih delcev.

Za države članice z več kot 2 milijonoma prebivalcev se kombinirana mesta spremljanja na mestih v neizpostavljenem mestnem okolju ali v neizpostavljenem podeželskem okolju, določena v skladu s členom 10, ■ ne vključijo za namene izpolnjevanja tukaj določenih zahtev glede najmanjšega števila vzorčevalnih mest za ultrafine delce.

PRILOGA IV

OCENJEVANJE KAKOVOSTI ZUNANJEGA ZRAKA IN LOKACIJA VZORČEVALNIH MEST

A. Splošno

Kakovost zunanjega zraka se na vseh območjih ocenjuje na naslednji način:

1. Kakovost zunanjega zraka se ocenjuje na vseh mestih, razen tistih iz točke 2.

Za postavitev vzorčevalnih mest se uporabljata točki B in C. Načela iz točk B in C se prav tako uporabljajo, v kolikor so pomembna pri opredelitvi posameznih postavitev, kjer se določijo koncentracije zadevnih onesnaževal in kjer se kakovost zunanjega zraka ocenjuje z indikativnimi meritvami ali ***aplikacijami za modeliranje***.

2. Skladnost z mejnimi **in ciljnimi** vrednostmi, usmerjena k varovanju zdravja ljudi, se ne ocenjuje na naslednjih postavitvah:
  - (a) vseh postavitvah, ki se nahajajo znotraj območij, do katerih javnost nima dostopa in kjer ni stalnih bivališč;
  - (b) v skladu s členom 4(1) na tovarniških kompleksih ali v industrijskih predelih, za katere veljajo ustrezne določbe o zdravju in varnosti pri delu;
  - (c) na vozniških pasovih cest; in na vmesnih ločilnih pasovih na cestah, razen tam, kjer je pešcem **ali kolesarjem** običajno omogočen dostop do vmesnega ločilnega pasu.

B. Umestitev vzorčevalnih mest na makroravni

1. Podatki

Pri umestitvi vzorčevalnih mest se upoštevajo podatki o emisijah državne merilne mreže, sporočeni na podlagi Direktive (EU) 2016/2284, podatki o emisijah, sporočeni v okviru Evropskega registra izpustov in prenosov onesnaževal, **in, če so na voljo, lokalni popisi emisij.**

2. Varovanje zdravja ljudi

(a) Vzorčevalna mesta, katerih namen je varovanje zdravja ljudi, se umestijo, tako da:

- (i) zagotovijo **zanesljive** podatke o ravneh koncentracije **na žariščnih točkah z onesnaženim zrakom** znotraj območji;
- (ii) zagotovijo **zanesljive** podatke o ravneh koncentracij v drugih predelih znotraj območij, ki so reprezentativna za izpostavljenost celotnega prebivalstva, **tako v neizpostavljenem mestnem kot tudi v neizpostavljenem podeželskem okolju**;
- (iii) zagotovijo **zanesljive** podatke o stopnjah usedanja za arzen, kadmij, **svinec**, živo srebro, nikelj in policiklične aromatske ogljikovodike, ki predstavljajo posredno izpostavljenost prebivalstva prek prehranske verige.

- (b) Vzorčevalna mesta so na splošno umeščena tako, da se mikrookolja ne merijo v njihovi neposredni bližini, kar pomeni, da je vzorčevalno mesto, **kadar je to izvedljivo**, umeščeno tako, da je vzorčeni zrak reprezentativen za kakovost zraka cestnega odseka, ki ni krajši od 100 m na mestih, kjer se meri prispevek cestnega prometa, ■ ki meri **vsaj 25 m × 25 m na mestih, kjer se meri prispevek iz ogrevanja gospodinjestev, ter vsaj 250 m × 250 m na mestih, kjer se meri prispevek iz industrijskih predelov ali drugih virov, kot so pristanišča ali letališča ■** .

(c) Kadar je cilj oceniti kakovost zraka na žariščnih točkah z onesnaženim zrakom, se vzorčevalna mesta namestijo v predelih znotraj območij z najvišjimi koncentracijami, za katere je verjetno, da jim je prebivalstvo neposredno ali posredno izpostavljeno toliko časa, da je to pomembno glede na čas povprečenja mejnih ali ciljnih vrednosti. Takšna vzorčevalna mesta so, kadar je to ustrezno in kolikor je mogoče, na območjih, kjer je verjetno, da bodo občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine neposredno ali posredno izpostavljene toliko časa, da je to pomembno glede na čas povprečenja mejnih ali ciljnih vrednosti, med drugim tudi v stanovanjskih območjih, šolah, bolnišnicah, objektih za samostojno življenje in pisarniških prostorih.

- (d) *Vzorčevalna mesta v neizpostavljenem mestnem okolju so **postavljena** tako, da na njihovo raven onesnaženosti vpliva celoten delež onesnaževal iz vseh **ustreznih** virov ■ . Za določitev ravni onesnaženosti ne prevlada samo en vir, razen če so take razmere tipične za večje mestno območje. Navedena vzorčevalna mesta so praviloma reprezentativna za nekaj kvadratnih kilometrov.*
- (e) *Vzorčevalna mesta v neizpostavljenem podeželskem okolju so **nameščena tako, da na njihovo raven onesnaženosti vpliva celoten delež onesnaževal iz ustreznih virov, ki niso mestna območja, večje ceste ali industrijski predeli v njihovi bližini, tj. bližje od 5 km.***
- (f) *Kadar je cilj izmeriti prispevek cestnega prometa, so vzorčevalna mesta **nameščena tako, da zagotavljajo podatke o ulicah, kjer se pojavljajo najvišje koncentracije, ob upoštevanju obsega prometa (ki predstavlja največjo gostoto prometa na območju), lokalnih disperzijskih pogojev in prostorske rabe zemljišč (npr. v cestnih kanjonih).***

- (g) Kadar je cilj *oceniti* prispevek ogrevanja gospodinjstev, se *vzorčevalna mesta namestijo* v ■ smeri vetra *iz glavnih virov znotraj ustrezne prevladujoče smeri vetra teh virov.* ■
- (h) Kadar je *cilj* oceniti prispevke ■ industrijskih virov, pristanišč ali letališč, se najmanj eno vzorčevalno mesto namesti v smeri vetra *iz glavnega vira znotraj ustrezne prevladujoče smeri vetra* na najbližjem stanovanjskem območju. Kadar koncentracija na neizpostavljenih mestih ni znana, se postavi dodatno vzorčevalno mesto v *smeri vetra iz glavnega vira nasprotno ustrezni prevladujoči* smeri vetra. Vzorčevalna mesta se *lahko* umestijo tako, da je mogoče spremljati uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij.

- (i) Vzorčevalna mesta so, kadar je to mogoče, reprezentativna tudi za podobna mesta, ki niso v njihovi neposredni bližini. Na območjih, kjer je raven onesnaževal zraka nad ocenjevalnim pragom, se jasno opredeli predel, za katerega je vsako vzorčevalno mesto reprezentativno. Celotno območje, **kadar je mogoče**, pokrivajo različni predeli reprezentativnosti, opredeljeni za **ta vzorčevalna mesta. Koncentracije na predelih znotraj območja, ki niso pokriti z vzorčevalnimi mesti navedenega območja, se ocenijo z ustreznimi metodami.**
- (j) Upošteva se, da je treba vzorčevalna mesta postaviti na otokih, kadar je to potrebno za varovanje zdravja ljudi.
- (k) Vzorčevalna mesta, ki merijo arzen, kadmij, **svinec**, živo srebro, nikelj in policiklične aromatske ogljikovodike, se, kadar je to mogoče, postavijo skupaj z vzorčevalnimi mesti za PM₁₀.

█

3. Varstvo rastlin in naravnih ekosistemov

Vzorčevalna mesta, kjer potekajo meritve zaradi zagotavljanja varstva rastlin in naravnih ekosistemov, so oddaljena več kot 20 km od mestnih območij ali več kot 5 km od drugih poseljenih območij, industrijskih predelov ali avtocest ali večjih cest s preštetimi več kot 50 000 vozili na dan, kar pomeni, da je vzorčevalno mesto umeščeno tako, da je vzorčeni zrak reprezentativen za kakovost zraka okoliškega območja, katerega površina je vsaj 1 000 km². Država članica lahko ob upoštevanju zemljepisnih pogojev ali možnosti za zaščito posebej ranljivih območij zagotovi, da se vzorčevalno mesto postavi na manjši razdalji ali da je reprezentativno za kakovost zraka na ožjem območju. Upošteva se tudi potreba po ocenjevanju kakovosti zraka na otokih.

4. Dodatna merila za vzorčevalna mesta za ozon

Za meritve na stalnem merilnem mestu in indikativne meritve se uporablja:

Vrsta vzorčevalnega mesta	Cilji meritve	Reprezentativnost ⁽¹⁾	Merila za umestitev na makroravni
Mesta v neizpostavljenem mestnem okolju za ocenjevanje ozona	Varovanje zdravja ljudi: oceniti izpostavljenost mestnih prebivalcev ozonu, tj. kadar sta gostota prebivalstva in koncentracija ozona razmeroma visoki ter reprezentativni za izpostavljenost celotnega prebivalstva	1 do 10 km ²	Oddaljenost od vpliva lokalnih emisij, kot so promet, bencinske črpalke itd.; prevetrena mesta, kjer se lahko merijo premešane ravni koncentracij; <i>kadar je to ustrezno in kolikor je mogoče, mesta, kjer se zadržujejo občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine, kot so šole, igrišča, bolnišnice in domovi za starejše;</i> mesta, kot so stanovanjska ali trgovska območja mest, parki (oddaljenost od dreves), široke ulice ali trgi z malo ali nič prometa, nepokrite površine, značilne za izobraževalne, športne ali rekreacijske objekte.
Primestne lokacije za ocenjevanje ozona	Varovanje zdravja ljudi in varstvo rastlin: oceniti izpostavljenost prebivalcev in rastlin na obrobju mestnih območij, kjer se pojavljajo najvišje ravni ozona, za katere je verjetno, da so jim prebivalci in rastline neposredno ali posredno izpostavljeni.	10 do 100 km ²	Določena oddaljenost od območja največjih emisij, v smeri pihanja vetra in ki sledijo glavni smeri/smerem pihanja vetra ob pogojih, ugodnih za nastajanje ozona; kadar so prebivalci, občutljive kmetijske rastline ali naravni ekosistemi ob zunanjem obrobju mestnega območja izpostavljeni visokim ravnam ozona; kadar je to primerno, nekaj primestnih vzorčevalnih mest, ki so obrnjena v nasprotno smer pihanja vetra na območju največjih emisij, da bi določili regionalne ravni ozona v neizpostavljenem okolju.

Podeželske lokacije za ocenjevanje ozona	Varovanje zdravja ljudi in varstvo rastlin: oceniti izpostavljenost prebivalcev, poljščin in naravnih ekosistemov koncentracijam ozona na podregijski ravni.	Podregijske ravni (100 do 1 000 km ²)	Vzorčevalna mesta se lahko postavijo v majhnih naseljih ali na območjih z naravnimi ekosistemi, gozdovi ali kmetijskimi rastlinami; reprezentativna za ozon in niso pod neposrednim vplivom lokalnih emisij, kot so iz industrijskih predelov in s cest; na prostem ■ .
Mesta v neizpostavljenem podeželskem okolju za ocenjevanje ozona	Varovanje zdravja ljudi in varstvo rastlin: oceniti izpostavljenost kmetijskih rastlin in naravnih ekosistemov ter prebivalstva koncentracijam ozona na regionalni ravni.	Regionalne/ nacionalne/c elinske ravni (1 000 do 10 000 km ²)	Vzorčevalna mesta na območjih z manjšo gostoto prebivalstva, npr. z naravnimi ekosistemi ali gozdovi, ki so najmanj 20 km oddaljena od mestnih in industrijskih območij ter niso v bližini lokalnih emisij; izogibanje mestom, ki so izpostavljena lokalno pogojenemu nastajanju prizemne inverzije ■ ; obalni predeli z močnejšim dnevnim ciklom vetra lokalne narave se ne priporočajo.
(1) Vzorčevalna mesta so, kadar je to mogoče, reprezentativna za podobna mesta, ki niso v njihovi neposredni bližini.			

Lokacije vzorčevalnih mest v podeželskem okolju in neizpostavljenem podeželskem okolju za oceno ozona se po potrebi uskladijo z zahtevami za spremljanje iz Uredbe Komisije (ES) št. 1737/2006¹.

¹ Uredba Komisije (ES) št. 1737/2006 z dne 7. novembra 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 2152/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o spremljanju gozdov in medsebojnih okoljskih vplivih v Skupnosti (UL L 334, 30.11.2006, str. 1).

5. *Merila za določitev območja prostorske reprezentativnosti vzorčevalnih mest*

Pri opredelitvi območja prostorske reprezentativnosti se upoštevajo naslednje značilnosti:

- (a) geografsko območje lahko vključuje nesosednje predele, vendar je njegova površina omejena z mejami obravnavanega območja;*
- (b) če se ocenjuje z aplikacijami za modeliranje, se uporabi sistem modeliranja, ki ustreza svojemu namenu, na lokaciji postaje pa se uporabijo modelirane koncentracije, da se prepreči izkrivljanje ocene zaradi sistematične pristranskosti merjenja s pomočjo modela;*
- (c) lahko se upoštevajo druge metrike poleg absolutnih koncentracij, npr. percentili;*

- (d) sprejemljive ravni odstopanja in možne mejne vrednosti za različna onesnaževala se lahko razlikujejo glede na značilnosti postaje;*
- (e) letno povprečje opazovane koncentracije onesnaževal se uporabi kot metrika kakovosti zraka za določeno leto.*

C. Umestitev vzorčevalnih mest na mikroravni

Kadar je to izvedljivo, se uporablja naslednje:

- (a) pretok okrog dovoda vzorčevalnega mesta je nemoten (v splošnem prost v loku vsaj 270° oziroma na vzorčevalnih mestih ob stavbni črti vsaj 180°), tako da nobene prepreke ne vplivajo na pretok zraka v bližini dovoda (najmanj 1,5 m od zgradb, balkonov, dreves in drugih ovir ter vsaj 0,5 m od najbližje stavbe, če so vzorčevalna mesta reprezentativna za kakovost zraka ob stavbni črti);

- (b) na splošno je dovod vzorčevalnega mesta na višini med 0,5 m (območje dihanja) in 4 m nad tlemi. Umestitev višje ■ je lahko primerna *tudi*, če je vzorčevalno mesto *nameščeno* v neizpostavljenem okolju; *odločitev o uporabi take višje umestitve* se v celoti *dokumentira*;
- (c) sonda na dovodu ni nameščena v neposredni bližini virov, da ne pride do neposrednega zajema emisij, ki ne bi bile premešane z zunanjim zrakom in za katere ni verjetno, da bi jim bili prebivalci izpostavljeni;
- (d) izpuh vzorčevalnika se namesti tako, da ne pride do ponovnega kroženja izpušnega zraka skozi dovod v vzorčevalnik;
- (e) sonde za vzorčenje vseh onesnaževal, *osredotočene na merjenje prispevkov cestnega prometa*, so postavljene vsaj 25 m od roba večjih križišč in največ 10 m od cestnega robnika; za namene te točke „cestni robnik“ pomeni črto, ki ločuje motorizirani promet od drugih območij; „večje križišče“ pomeni križišče, ki prekinja prometni tok, zaradi česar v primerjavi s preostalim cestnim odsekom nastajajo različne emisije (pri ustavljanju in speljevanju);

- (f) za meritve usedanja na mestih v neizpostavljenem okolju se uporabljajo smernice in merila EMEP ;
- (g) za merjenje ozona države članice zagotovijo, da je vzorčevalno mesto dovolj oddaljeno od virov, kot so dimniki peči in sežigalnic, in več kot 10 m od najbližje ceste, pri čemer se razdalja povečuje z intenzivnostjo prometa;
- (h)** upoštevajo se lahko tudi naslednji dejavniki:
  - (i)** moteči viri;
  - (ii)** varnost;
  - (iii)** dostop;
  - (iv)** razpoložljivost električnega in telefonskega omrežja;
  - (v)** vidnost mesta vzorčenja glede na okolico;
  - (vi)** varnost javnosti in izvajalcev;
  - (vii)** zaželenost skupne umestitve mest vzorčenja za različna onesnaževala;
  - (viii)** zahteve prostorskega načrtovanja.

D. Izbira mest vzorčenja, njen pregled in dokumentiranje

1. Organi, pristojni za ocenjevanje kakovosti zraka na vseh območjih, v celoti dokumentirajo postopke izbire mest vzorčenja in beležijo informacije v podporo zasnovi omrežij in izbiri mest za vsa mesta spremljanja. Zasnova omrežja za spremljanje se podpre vsaj z ***aplikacijami za modeliranje*** ali indikativnimi meritvami.
2. Dokumentiranje vključuje lokacijo vzorčevalnih mest s prostorskimi koordinatami, podrobnimi zemljevidi ***in orientacijskimi fotografijami okolice mest spremljanja*** ter informacije o prostorski reprezentativnosti vseh vzorčevalnih mest.
3. Dokumentiranje vključuje ***dokazila o razlogih za zasnovo omrežja in dokazovanju skladnosti z zahtevami iz točk B in C, zlasti:***
  - (a) ***utemeljitev izbire lokacij, ki so reprezentativne za najvišje ravni onesnaženosti na območju ali v aglomeraciji za vsako onesnaževalo;***

- (b) *razloge za izbiro lokacij, ki so reprezentativne za splošno izpostavljenost prebivalstva, ter*
- (c) vsakršno odstopanje od meril za umestitev vzorčevalnih mest na mikroravni, razloge zanj in verjeten vpliv na izmerjene ravni.
4. Kadar se indikativne meritve, **aplikacije za** modeliranje, objektivna ocena ali kombinacija vseh treh uporabljajo znotraj določenega območja, dokumentiranje vključuje podrobnosti teh metod in informacije o tem, na kakšen način so izpolnjeni pogoji iz člena 9(3).
5. Kadar se uporabijo indikativne meritve, **aplikacije za** modeliranje ali objektivna ocena, pristojni organi uporabijo podatke merilne mreže, sporočene v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284, ■ informacije o emisijah, sporočene v skladu z Direktivo 2010/75/EU, **in, če so na voljo, popise lokalnih emisij.**
6. Za meritve ozona države članice uporabijo ustrezen pregled in razlage podatkov spremljanja v okviru meteoroloških in fotokemičnih procesov, ki vplivajo na koncentracije ozona, izmerjene na posameznih mestih.

7. Kadar je primerno, se v dokumentacijo vključijo seznam predhodnih snovi ozona, cilj njihovega merjenja ter metode, uporabljene za njihovo vzorčenje in merjenje.
8. Kadar je primerno, se v dokumentacijo vključijo tudi informacije o merilnih metodah, uporabljenih za merjenje kemijske sestave PM_{2,5}.
9. Izbirna merila, zasnova omrežja in lokacije mest spremljanja, ki jih določijo pristojni organi glede na zahteve iz te priloge, se najmanj vsakih pet let pregledajo, da se zagotovi njihova veljavnost in optimalnost skozi čas. Pregled je podprt vsaj z *aplikacijami za modeliranje* ali indikativnimi meritvami.
Kadar se pri takem pregledu ugotovi, da zasnova omrežja in lokacije mest spremljanja niso več ustrezni, jih pristojni organ čim prej posodobi.
10. Dokumentacija se posodobi po vsakem pregledu in drugih pomembnih spremembah omrežja za spremljanje ter se objavi prek ustreznih komunikacijskih kanalov.

PRILOGA V

CILJI GLEDE KAKOVOSTI PODATKOV

A. Negotovost meritev in *aplikacij za modeliranje* za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka

Tabela 1 – Negotovost pri merjenju in modeliranju dolgoročnih (*letnih* srednjih) vrednosti koncentracij

Onesnaževalo zraka	Največja negotovost meritev na stalnem merilnem mestu		Največja negotovost indikativnih meritev ⁽¹⁾		Največje razmerje med negotovostjo aplikacij za modeliranje in objektivne ocene ter negotovostjo meritev na stalnem merilnem mestu
	Absolutna vrednost	Relativna vrednost	Absolutna vrednost	Relativna vrednost	Največje razmerje
PM_{2,5}	3,0 µg/m ³	30 %	4,0 µg/m ³	40 %	1,7
PM₁₀	4,0 µg/m ³	20 %	6,0 µg/m ³	30 %	1,3
SO₂ / NO₂ / NO_x	6,0 µg/m ³	30 %	8,0 µg/m ³	40 %	1,4
Benzen	0,85 µg/m ³	25 %	1,2 µg/m ³	35 %	1,7
Svinec	0,125 µg/m ³	25 %	0,175 µg/m ³	35 %	1,7
Arzen	2,4 ng/m ³	40 %	3,0 ng/m ³	50 %	1,1
Kadmij	2,0 ng/m ³	40 %	2,5 ng/m ³	50 %	1,1
Nikelj	8,0 ng/m ³	40 %	10,0 ng/m ³	50 %	1,1
Benzo(a)piren	0,5 ng/m ³	50 %	0,6 ng/m ³	60 %	1,1

(1) Pri uporabi indikativnih meritev za druge namene, razen za oceno skladnosti, kot so med drugim: zasnova ali pregled omrežja za spremljanje, kalibracija in validacija *aplikacij za modeliranje*, lahko negotovost ustreza negotovosti, ugotovljeni za aplikacije za modeliranje.

Tabela 2 – Negotovost pri merjenju in modeliranju kratkoročnih (*dnevni, 24-urni, 8-urni in urni*) srednjih vrednosti koncentracij

Onesnaževalo zraka	Največja negotovost meritev na stalnem merilnem mestu		Največja negotovost indikativnih meritev ⁽¹⁾		Največje razmerje med negotovostjo aplikacij za modeliranje in objektivne ocene ter negotovostjo meritev na stalnem merilnem mestu
	Absolutna vrednost	Relativna vrednost	Absolutna vrednost	Relativna vrednost	Največje razmerje
PM _{2,5} (24-urne vrednosti)	6,3 µg/m ³	25 %	8,8 µg/m ³	35 %	2,5
PM ₁₀ (24-urne vrednosti)	11,3 µg/m ³	25 %	22,5 µg/m ³	50 %	2,2
NO ₂ (dnevne vrednosti)	7,5 µg/m ³	15 %	12,5 µg/m ³	25 %	3,2
NO ₂ (urne vrednosti)	30 µg/m ³	15 %	50 µg/m ³	25 %	3,2
SO ₂ (dnevne vrednosti)	7,5 µg/m ³	15 %	12,5 µg/m ³	25 %	3,2
SO ₂ (urne vrednosti)	52,5 µg/m ³	15 %	87,5 µg/m ³	25 %	3,2
CO (24-urne vrednosti)	0,6 mg/m ³	15 %	1,0 mg/m ³	25 %	3,2
CO (8-urne vrednosti)	1,0 mg/m ³	10 %	2,0 mg/m ³	20 %	4,9
█	█	█	█	█	█
Ozon (srednja vrednost 8 ur)	18 µg/m ³	15 %	30 µg/m ³	25 %	2,2

(1) Pri uporabi indikativnih meritev za druge namene, razen za oceno skladnosti, kot so med drugim: zasnova ali pregled omrežja za spremljanje, kalibracija in validacija *aplikacij za modeliranje*, lahko negotovost ustreza negotovosti, ugotovljeni za aplikacije za modeliranje.

*Pri ocenjevanju skladnosti s cilji glede kakovosti podatkov iz tabel 1 in 2 te točke se negotovost pri meritvah (izražena s 95-odstotno stopnjo zaupanja) metod ocenjevanja ■ izračuna v skladu z ustreznim standardom EN za vsako onesnaževalo. Za metode, pri katerih standard ni na voljo, se negotovost metode ocenjevanja oceni v skladu z načeli Skupnega odbora za smernice v meroslovju (JCGM) 100:2008 „Evaluation of measurement data - Guide to the Expression of Uncertainty in Measurement“ (Ocena merilnih podatkov – Navodila za izražanje negotovosti pri merjenju) in metodologijo iz dela 5 standarda ISO 5725:1998. Kar zadeva indikativne meritve, **če ni ustreznega standarda EN**, se negotovost izračuna v skladu z navodili za dokazovanje enakovrednosti iz Priloge VI, točka B.*

Odstotni deleži negotovosti v tabelah **1 in 2** te točke se uporabljajo za vse mejne in ciljne vrednosti, ki se izračunajo z enostavnim povprečenjem posameznih meritev, kot so urna, dnevna ali letna srednja vrednost, brez upoštevanja dodatne negotovosti pri izračunu števila preseganj. Za negotovost se šteje, da se uporablja v okviru **ustreznih mejnih ali ciljnih** vrednosti **■**. Izračun negotovosti se ne uporablja za AOT40 in vrednosti, ki vključujejo več kot eno leto, več kot eno postajo (npr. AEI) ali več kot eno komponento. Prav tako se ne uporablja za alarmne, opozorilne in kritične vrednosti za varstvo rastlin in naravnih ekosistemov.

Pred letom 2030 veljajo relativne vrednosti največje negotovosti v tabelah 1 in 2 za vsa onesnaževala, razen za PM_{2,5} v tabeli 1, kjer je največja negotovost meritev na stalnem merilnem mestu 25 %, in za NO₂/NO_x v tabeli 1, kjer je največja negotovost meritev na stalnem merilnem mestu 15 %. Od leta 2030 negotovost merilnih podatkov, uporabljenih za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka, ne sme presegati absolutne vrednosti ali relativne vrednosti, izražene v tej točki, pri čemer se upošteva višja vrednost.

Največja negotovost ***aplikacij za modeliranje*** se določi kot negotovost pri meritvah na stalnem merilnem mestu, pomnožena z veljavnim največjim razmerjem. Cilj kakovosti modeliranja (tj. kazalnik kakovosti modeliranja, ki je manjši ali enak 1) se preveri na vsaj 90 % razpoložljivih mest spremljanja na ocenjevanem območju in v obravnavanem obdobju. Na dani točki spremljanja se kazalnik kakovosti modeliranja izračuna kot razmerje kvadratne sredine napak(e) med rezultati modeliranja in meritvami ter kvadratnega korena kvadratne(-ih) vsot(e) negotovosti ***aplikacije za modeliranje*** in meritev v celotnem ocenjevalnem obdobju. Upoštevati je treba, da se bo znesek zmanjšal na eno samo vrednost, če se bodo upoštevale letne srednje vrednosti. Vse meritve na stalnem merilnem mestu na območju ocenjevanja ***aplikacije za modeliranje***, ki izpolnjujejo cilje glede kakovosti podatkov (tj. negotovost meritev in zajetje podatkov o meritvah, kot je določeno v točkah A oziroma B), se uporabijo za oceno negotovosti ***aplikacije za modeliranje***. Upoštevati je treba, da se največje razmerje razlaga tako, da velja za celotno območje koncentracije.

Pri kratkoročnih srednjih vrednostih koncentracij je največja negotovost merilnih podatkov, ki se uporabljajo za oceno cilja kakovosti modeliranja, absolutna negotovost, izračunana z uporabo relativne vrednosti, izražene v tej točki, nad mejno vrednostjo in se linearno zmanjšuje z absolutne vrednosti pri mejni vrednosti proti pragu pri ničelni koncentraciji¹. Izpolnijo se kratkoročni in dolgoročni cilji kakovosti modeliranja.

Za modeliranje srednjih vrednosti letnih koncentracij benzena, arzena, kadmija, *svinca*, niklja in benzo(a)pirena največja negotovost merilnih podatkov, uporabljenih za oceno cilja kakovosti modeliranja, ne presega relativne vrednosti, izražene v tej točki.

Za modeliranje srednjih vrednosti letnih koncentracij PM₁₀, PM_{2,5} in dušikovega dioksida, največja negotovost merilnih podatkov, uporabljenih za oceno cilja kakovosti modeliranja, ne presega absolutne vrednosti ali relativne vrednosti, izražene v tej točki.

---

¹ Prag se določi pri 4 µg/m³ za PM₁₀, 3 µg/m³ za PM_{2,5}, 10 µg/m³ za O₃, 3 µg/m³ za NO₂ in 5 µg/m³ za SO₂ ter 0,5 mg/m³ za CO. Te vrednosti predstavljajo raven znanja in se redno, tj. najmanj vsakih pet let, posodabljaajo, da odražajo razvoj dognanj na tem področju.

Kadar se za ocenjevanje uporablja model kakovosti zraka, se pripravijo *opis aplikacije za modeliranje* ter podatki o izračunu cilja kakovosti modeliranja.

Negotovost objektivne ocene ne presega negotovosti pri indikativnih meritvah za več kot veljavno največje razmerje in ne presega 85 %. Negotovost pri objektivni oceni se določi kot največji odklon izmerjenih in izračunanih koncentracij v določenem času glede na mejno vrednost ali ciljno vrednost **■**, ne da bi se upoštevala časovna razporeditev dogodkov.

B. Zajem podatkov pri meritvah za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka

„Zajem podatkov“ se nanaša na delež *koledarskega leta*, za katerega so na voljo veljavni podatki o meritvah, izražen v odstotkih.

Onesnaževalo zraka	Najmanjši zajem podatkov			
	Meritve na stalnem merilnem mestu ⁽¹⁾		Indikativne meritve ⁽²⁾	
	Letne srednje vrednosti	1-urne, 8-urne ali 24-urne srednje vrednosti	Letne srednje vrednosti	1-urne, 8-urne ali 24-urne srednje vrednosti
SO ₂ , NO ₂ , NO _x , CO	85 %	85 %	13 %	50 %
O ₃ ter z njim povezana NO in NO ₂	85 %	85 %	13 %	50 %
PM ₁₀ , PM _{2,5}	85 %	85 %	13 %	50 %
Benzen	85 %	-	13 %	-
Benzo(a)piren, policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH), skupno plinasto živo srebro, trdno in plinasto dvovalentno živo srebro	30 %	-	13 %	-
As, Cd, Ni, Pb	45 %	-	13 %	-
Črni ogljik, amoniak (NH ₃), ultrafini delci, porazdelitev ultrafinih delcev po velikosti	80 %	-	13 %	-
Dušikova kislina, levoglukozan, organski ogljik (OC), elementarni ogljik (EC), kemijska sestava PM _{2,5} , oksidativni potencial delcev	45 %	-	13 %	-
Skupno usedanje	-	-	30 %	-

(1) Za O₃ morajo biti zahteve glede najmanjšega zajema podatkov izpolnjene tako za celotno koledarsko leto kot tudi za obdobji od aprila do septembra in od oktobra do marca.

Pri oceni AOT40 morajo biti izpolnjene zahteve glede najmanjšega zajema podatkov o ozonu v obdobju, določenem za izračun vrednosti AOT40.

(2) Za O₃ se najmanjši zajem podatkov uporablja za obdobje od aprila do septembra (v zimskem obdobju se ne zahteva nobeno merilo minimalnega zajema podatkov).

Meritve SO₂, NO₂, CO, O₃, PM₁₀, PM_{2,5} in benzena na stalnem merilnem mestu je treba neprekinjeno izvajati celotno koledarsko leto.

V drugih primerih morajo biti meritve enakomerno porazdeljene po koledarskem letu (ali v obdobju od aprila do septembra za indikativne meritve O₃). Da bi izpolnili te zahteve in zagotovili, da morebitne izgube podatkov ne bi izkrivljale rezultatov, morajo biti zahteve glede najmanjšega zajema podatkov izpolnjene za določena obdobja (četrtnetije, mesec, delovni dan) celega leta, odvisno od onesnaževala in merilne metode ali pogostosti.

Za oceno letnih srednjih vrednosti, opravljeno z indikativnimi meritvami ***in meritvami onesnaževal na stalnem merilnem mestu z najmanjšim zajemom podatkov pod 80 %***, lahko države članice namesto neprekinjenih meritev uporabijo naključne meritve, če lahko dokažejo, da negotovost, vključno z negotovostjo zaradi naključnega vzorčenja, izpolnjuje zahtevane cilje glede kakovosti podatkov in minimalni zajem podatkov za indikativne meritve. Tako naključno vzorčenje se enakomerno porazdeli čez vse leto, da ne pride do nesimetričnosti rezultatov. Negotovost zaradi naključnega vzorčenja se lahko določi s postopkom, določenim v ISO 11222 (2002) „Kakovost zraka – Določitev negotovosti pri časovnem povprečju meritev kakovosti zraka“.

Običajno vzdrževanje *instrumentov* se ne izvaja v času največje onesnaženosti.

Za meritve benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov se zahteva **najmanj** štiriindvajseturno vzorčenje. Posamezne vzorce iz največ enomesečnega obdobja se lahko kombinira in analizira kot sestavljen vzorec pod pogojem, da metoda zagotavlja stabilnost vzorcev za to obdobje. Tri sorodne snovi benzo(b)fluoranten, benzo(j)fluoranten in benzo(k)fluoranten so lahko analitično težko določljive. V takšnih primerih so lahko sporočene skupaj kot vsota. Vzorčenje se enakomerno porazdeli po tednu in letu. Za meritve stopenj usedanja mesečno ali tedensko so priporočeni vzorci skozi vse leto.

Navedene določbe o posameznih vzorcih se uporabljajo tudi za arzen, kadmij, **svinec**, nikelj in skupno plinasto živo srebro. Poleg tega je dovoljeno podvzorčenje filtrov delcev PM₁₀ za dodatno preverjanje za kovine, če obstajajo dokazi za to, da je podvzorec reprezentativen in da občutljivost zaznavanja v primerjavi z zadevnimi cilji glede kakovosti podatkov ni zmanjšana. Kot alternativa vsakodnevemu vzorčenju za preverjanje prisotnosti kovin v delcih PM₁₀ je dovoljeno tedensko vzorčenje, če značilnosti jemanja vzorcev ostanejo nespremenjene.

Za skupno usedanje lahko države članice uporabijo mokro vzorčenje namesto masivnega vzorčenja, če lahko dokažejo, da se razlikujeta za manj kot 10 %. Stopnje usedanja se običajno izražajo v $\mu\text{g}/\text{m}^2$ na dan.

C. Merila za združevanje podatkov pri meritvah za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka

Naslednja merila se uporabljajo za preverjanje veljavnosti pri združevanju podatkov za izračun statističnih parametrov:

<i>Parameter</i>	<i>Zahtevani delež veljavnih podatkov</i>
<i>1-urna srednja vrednost</i>	<i>75 % (tj. 45 minut)</i>
<i>8-urna srednja vrednost</i>	<i>75 % vrednosti (tj. 6 ur)</i>
<i>24-urna srednja vrednost</i>	<i>75 % 1-urnih srednjih vrednosti (tj. vsaj 18 urnih vrednosti podnevi)</i>
<i>največja dnevna 8-urna srednja vrednost</i>	<i>75 % drsečih 8-urnih povprečij (tj. 18 osemurnih povprečij podnevi)</i>

- D. Metode za ocenjevanje skladnosti in ocenjevanje statističnih parametrov za upoštevanje manjšega zajema podatkov ali znatnih izgub podatkov

Ocena skladnosti z **ustreznimi mejnimi in ciljnimi vrednostmi** se izvede ne glede na to, ali so cilji glede kakovosti podatkov **pri zajemu podatkov** doseženi, če razpoložljivi podatki omogočajo dokončno oceno. V primerih, ki se nanašajo na kratkoročne mejne vrednosti in ciljne vrednosti, lahko meritve, ki zajemajo le del koledarskega leta in niso zagotovile dovolj veljavnih podatkov, kot se zahteva v točki B, še vedno pomenijo neskladnost. Če pride do tega in ni utemeljenih razlogov za dvom o kakovosti veljavnih pridobljenih podatkov, se to šteje za preseganje mejne ali ciljne vrednosti in se kot tako tudi poroča.

- E. Rezultati ocenjevanja kakovosti zraka

Za območja, kjer se **uporabljajo aplikacije za** modeliranje kakovosti zraka ali objektivna ocena, se zberejo naslednji podatki:

- (a) opis opravljenega ocenjevanja,

- (b) uporabljene posebne metode s sklicevanjem na opise metod,
- (c) viri podatkov in informacij,
- (d) opis rezultatov, skupaj z negotovostmi, in zlasti obseg katerega koli področja ali, če je to pomembno, dolžino ceste na zadevnem območju, nad katero koncentracije presegajo katero koli mejno vrednost, ciljno vrednost ■ ali dolgoročni cilj, ter obseg katerega koli območja, na katerem koncentracije presegajo ocenjevalni prag,
- (e) prebivalstvo, ki je lahko izpostavljeno ravnam, ki presegajo katerokoli mejno vrednost za varovanje zdravja ljudi.

F. Zagotavljanje kakovosti pri ocenjevanju kakovosti zunanjega zraka: potrditev podatkov

1. Za zagotovitev natančnosti meritev in skladnosti s cilji glede kakovosti podatkov, določenih v točki A, ustrezni pristojni organi in telesa, imenovani v skladu s členom 5, zagotovijo:
  - (a) da so vse meritve, opravljene v zvezi z ocenjevanjem kakovosti zunanjega zraka na podlagi člena 8, sledljive v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda za preskuševalne in kalibracijske laboratorije;

- (b) da bodo institucije, ki upravljajo mreže, in posamezna vzorčevalna mesta vzpostavili sistem zagotavljanja in nadzora kakovosti, ki omogoča redno vzdrževanje ***in tehnična preverjanja, ki bodo zagotovila stalno natančnost in neprekinjeno operativnost*** merilnih naprav. Sistem za zagotavljanje kakovosti po potrebi in vsaj vsakih pet let pregleda zadevni nacionalni referenčni laboratorij;
- (c) da se določi postopek zagotavljanja/nadzora kakovosti za postopek zbiranja podatkov in poročanja ter da organizacije, imenovane za to nalogo, dejavno sodelujejo v sorodnih programih zagotavljanja kakovosti v vsej Uniji;

- (d) da so nacionalni referenčni laboratoriji, ki jih v skladu z zadevnim harmoniziranim standardom za preskuševalne in kalibracijske laboratorije, sklic na katerega je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* na podlagi člena 2(9) Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta², ki določa zahteve za akreditacijo in nadzor trga, imenujejo ustrezni pristojni organi ali telesa, določeni v skladu s členom 5 te direktive, in so akreditirani za referenčne metode iz Priloge VI k tej direktivi, in sicer vsaj za onesnaževala, katerih koncentracije presegajo ocenjevalni prag. Ti laboratoriji so na ozemlju države članice pristojni tudi za usklajevanje programov zagotavljanja kakovosti na ravni Unije, ki jih organizira Skupno raziskovalno središče Komisije (v nadaljnjem besedilu: JRC), ter za usklajevanje ustrezne uporabe referenčnih metod na nacionalni ravni in dokazovanje enakovrednosti nereferenčnih metod. Nacionalni referenčni laboratoriji, ki organizirajo medlaboratorijske primerjave na nacionalni ravni, so akreditirani tudi v skladu z zadevnim harmoniziranim standardom za preskušanje usposobljenosti;

---

² Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

- (e) da so nacionalni referenčni laboratoriji vsaj vsaka tri leta vključeni v programe zagotavljanja kakovosti na ravni Unije, ki jih organizira JRC, za vsaj tista onesnaževala, katerih koncentracije presegajo ocenjevalni prag. Priporoča se tudi vključenost v sodelovanje na področju drugih onesnaževal. Če vključitev v navedene programe ne da zadovoljivih rezultatov, mora nacionalni laboratorij ob naslednji vključitvi v medlaboratorijske primerjave dokazati, da je sprejel zadovoljive popravne ukrepe, o katerih mora tudi poročati JRC;
- (f) da nacionalni referenčni laboratoriji podpirajo delo Evropske mreže nacionalnih referenčnih laboratorijev, ki jo ustanovi JRC;
- (g) da je Evropska mreža nacionalnih referenčnih laboratorijev odgovorna za redno pregledovanje, ki se opravi vsaj vsakih pet let, merilnih negotovosti, navedenih v točki A te priloge, tabeli 1 in 2, prva dva stolpca, ter posledično za predlaganje kakršnih koli potrebnih sprememb Komisiji.

2. Šteje se, da so vsi podatki, sporočeni na podlagi člena 23, veljavni, razen podatkov, ki so označeni kot začasni.

G. Spodbujanje usklajenih pristopov k modeliranju kakovosti zraka

Za spodbujanje in podpiranje usklajene uporabe znanstveno utemeljenih pristopov k modeliranju kakovosti zraka s strani pristojnih organov s poudarkom na aplikacijah za modeliranje, ustrezni pristojni organi in telesa, imenovani v skladu s členom 5, zagotovijo naslednje:

- (a) da imenovane referenčne institucije sodelujejo v evropski mreži modeliranja kakovosti zraka, ki jo je vzpostavil JRC;
- (b) da se najboljše prakse pri modeliranju kakovosti zraka, ki jih mreža opredeli na podlagi znanstvenega soglasja, sprejmejo pri ustreznih aplikacijah za modeliranje kakovosti zraka za namene izpolnjevanja pravnih zahtev v skladu z zakonodajo Unije, brez poseganja v prilagoditve modelov, ki so potrebne zaradi posameznih okoliščin;

- (c) da se kakovost ustreznih aplikacij za modeliranje kakovosti zraka redno preverja in izboljšuje s primerjalnimi vajami, ki jih organizira JRC;
- (d) da je evropska mreža modeliranja kakovosti zraka odgovorna za redno pregledovanje, ki se opravi vsaj vsakih pet let, razmerja negotovosti pri modeliranju, navedenih v točki A te priloge, tabeli 1 in 2, zadnja stolpca, ter posledično za predlaganje kakršnih koli potrebnih sprememb Komisiji.

PRILOGA VI

REFERENČNE METODE ZA OCENJEVANJE KONCENTRACIJ V ZUNANJEM ZRAKU TER STOPENJ USEDANJA

- A. Referenčne metode za ocenjevanje koncentracij žveplovega dioksida, dušikovega dioksida in dušikovih oksidov, delcev (PM₁₀ in PM_{2,5}), **■** benzena, ogljikovega monoksida, arzena, kadmija, *svinca*, živega srebra, niklja, policikličnih aromatskih ogljikovodikov, ozona in drugih onesnaževal v zunanjem zraku ter stopenj usedanja
1. Referenčna metoda za merjenje žveplovega dioksida v zunanjem zraku
Referenčna metoda za merjenje žveplovega dioksida je tista, ki je opisana v standardu EN 14212:2012 „Zunanji zrak – Standardna metoda za določevanje koncentracije žveplovega dioksida z ultrazvočno fluorescenco“.
  2. Referenčna metoda za merjenje dušikovega dioksida in dušikovih oksidov v zunanjem zraku

Referenčna metoda za merjenje dušikovega dioksida in dušikovih oksidov je tista, ki je opisana v standardu EN 14211:2012 „Zunanji zrak – Standardna metoda za določevanje koncentracije dušikovega dioksida in dušikovega monoksida s kemoluminiscenco“.

3. Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje delcev PM_{10} v zunanjem zraku

Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje delcev PM_{10} je tista, ki je opisana v standardu EN 12341:2023 „Zunanji zrak – Standardna gravimetrijska metoda za določevanje masne koncentracije frakcije lebdečih delcev PM_{10} ali $PM_{2,5}$ “.

4. Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje $PM_{2,5}$ v zunanjem zraku

Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje delcev $PM_{2,5}$ je tista, ki je opisana v standardu EN 12341:2023, Zunanji zrak – Standardna gravimetrijska metoda za določevanje masne koncentracije frakcije lebdečih delcev PM_{10} ali $PM_{2,5}$ ‘.

5. Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje **■** arzena, kadmija, *svinca* in niklja v zunanjem zraku

Referenčna metoda za vzorčenje **■** arzena, kadmija, *svinca* in niklja je tista, ki je opisana v standardu EN 12341:2023, „Zunanji zrak – Standardna gravimetrijska metoda za določevanje masne koncentracije frakcije lebdečih delcev PM₁₀ ali PM_{2,5}“. Referenčna metoda za merjenje **■** arzena, kadmija, *svinca* in niklja je tista, ki je opisana v EN 14902:2005 „Standardna metoda za določanje Pb, Cd, As in Ni v frakciji lebdečih delcev PM₁₀“.

6. Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje benzena v zunanjem zraku

Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje benzena je tista, ki je opisana v EN 14662, deli 1 (2005), 2 (2005) in 3 (2016) „Kakovost zunanjega zraka – Standardna metoda za določevanje koncentracij benzena“.

7. Referenčna metoda za merjenje ogljikovega monoksida v zunanjem zraku

Referenčna metoda za merjenje ogljikovega monoksida je tista, ki je opisana v standardu EN 14626:2012 „Zunanji zrak – Standardna metoda za določevanje koncentracije ogljikovega monoksida z nedisperzivno infrardečo spektroskopijo“.

8. Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku

Referenčna metoda za vzorčenje policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku je tista, ki je opisana v standardu EN 12341:2023 „Zunanji zrak – Standardna gravimetrijska metoda za določevanje masne koncentracije frakcije lebdečih delcev PM₁₀ ali PM_{2,5}“. Referenčna metoda za merjenje benzo(a)pirena v zunanjem zraku je tista, ki je opisana v standardu EN 15549:2008 „Kakovost zraka – Standardna metoda za določevanje koncentracije benzo[a]pirena (B[a]P) v zunanjem zraku“. Če standardne metode EN ni, smejo države članice za druge policiklične aromatske ogljikovodike iz člena 8(6) uporabljati nacionalne standardne metode ali metode ISO, kot je na primer standard ISO 12884.

9. Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje *skupnega plinastega* živega srebra v zunanjem zraku

Referenčna metoda za merjenje koncentracij skupnega plinastega živega srebra v zunanjem zraku je tista, ki je opisana v standardu EN 15852:2010 „Kakovost zunanjega zraka – Standardna metoda za določevanje celotnega živega srebra v plinasti fazi“.

10. Referenčna metoda za vzorčenje in analizo usedanja arzena, kadmija, *svinca*, niklja, živega srebra in policikličnih aromatskih ogljikovodikov

Referenčna metoda za določanje usedanja arzena, kadmija, *svinca* in niklja je tista, ki je opisana v standardu EN 15841:2009 „Kakovost zunanjega zraka – Standardna metoda za določevanje arzena, kadmija, svinca in niklja v atmosferskih usedlinah“.

Referenčna metoda za določanje usedanja živega srebra je tista, ki je opisana v standardu EN 15853:2010 „Kakovost zunanjega zraka – Standardna metoda za določevanje živega srebra v usedlinah“.

Referenčna metoda za določanje usedanja benzo(a)pirena in drugih policikličnih ogljikovodikov iz člena 8(6) je tista, ki je opisana v standardu EN 15980:2011 „Kakovost zraka – Določevanje usedanja benzo[a]antracena, benzo[b]fluorantena, benzo[j]fluorantena, benzo[k]fluorantena, benzo[a]pirena, dibenzo[a,h]antracena in indeno[1,2,3-cd]pirena“.

11. Referenčna metoda za merjenje ozona v zunanjem zraku

Referenčna metoda za merjenje ozona je tista, ki je opisana v standardu EN 14625:2012 „Zunanji zrak – Standardna metoda za določevanje koncentracije ozona z ultravijolično fotometrijo“.

12. Referenčna metoda za vzorčenje in merjenje elementarnega ogljika in organskega ogljika v zunanjem zraku

Referenčna metoda za vzorčenje elementarnega ogljika in organskega ogljika je tista, ki je opisana v standardu EN 12341:2023 „Zunanji zrak – Standardna gravimetrijska metoda za določevanje masne koncentracije frakcije lebdečih delcev PM₁₀ ali PM_{2,5}“. Referenčna metoda za merjenje elementarnega ogljika in organskega ogljika v zunanjem zraku je tista, ki je opisana v standardu EN 16909:2017 „Zunanji zrak – Merjenje elementarnega ogljika (EC) in organskega ogljika (OC), zbranega na filtru“.

13. Referenčne metode za vzorčenje in merjenje NO₃⁻, SO₄²⁻, Cl⁻, NH₄⁺, Na⁺, K⁺, Mg²⁺, Ca²⁺ v PM_{2,5} v zunanjem zraku

Referenčna metoda za vzorčenje *NO₃⁻, SO₄²⁻, Cl⁻, NH₄⁺, Na⁺, K⁺, Mg²⁺, Ca²⁺ v PM_{2,5}* je tista, ki je opisana v standardu EN 12341:2023 „Zunanji zrak – Standardna gravimetrijska metoda za določevanje masne koncentracije frakcije lebdečih delcev PM¹⁰ ali PM_{2,5}“. Referenčna metoda za merjenje NO₃⁻, SO₄²⁻, Cl⁻, NH₄⁺, Na⁺, K⁺, Mg²⁺, Ca²⁺ v PM_{2,5} v zunanjem zraku je tista, ki je opisana v standardu EN 16913:2017 „Zunanji zrak – Standardna metoda za merjenje NO₃⁻, SO₄²⁻, Cl⁻, NH₄⁺, Na⁺, K⁺, Mg²⁺, Ca²⁺ v delcih PM_{2,5}, zbranih na filtru“.

14. *Metode za vzorčenje in merjenje hlapnih organskih spojin, ki so predhodne snovi ozona, metana, ultrafinih delcev, črnega ogljika, porazdelitve velikosti ultrafinih delcev, amoniaka, trdnega in plinastega dvovalentnega živega srebra, dušikove kisline, levoglukošana in oksidativnega potenciala delcev*
- Če ni standardne metode EN za vzorčenje in merjenje hlapnih organskih spojin, ki so predhodne snovi ozona, metana, ultrafinih delcev, črnega ogljika, porazdelitve velikosti ultrafinih delcev, amoniaka, trdnega in plinastega dvovalentnega živega srebra, dušikove kisline, levoglukošana in oksidativnega potenciala delcev, lahko države članice izberejo metode vzorčenja in merjenja, ki jih uporabljajo, v skladu s Prilogo V in ob upoštevanju merilnih ciljev, vključno s tistimi iz oddelka 3, točka A, in oddelka 4, točka A, Priloge VII, kot je ustrezno. Kadar so na voljo mednarodne ali nacionalne referenčne standardne metode merjenja oziroma referenčne standardne metode merjenja EN ali tehnične specifikacije CEN, se lahko uporabijo.*

B. Dokaz enakovrednosti

1. Država članica lahko uporabi katero koli drugo metodo, za katero lahko dokaže, da daje rezultate, ki so enakovredni rezultatom, pridobljenim s katero koli od metod, navedenih v točki A, ali, kadar gre za delce, katero koli drugo metodo, za katero lahko zadevna država članica dokaže, da je skladno povezana z referenčno metodo, **na primer samodejno metodo merjenja, ki izpolnjuje zahteve standarda EN 16450:2017 „Zunanji zrak – avtomatski merilni sistemi za merjenje koncentracije delcev (PM_{10} ; $PM_{2,5}$)“**. V takem primeru se rezultati, doseženi s takšno drugačno metodo, popravijo, da se dobijo rezultati, enakovredni tistim, ki bi jih dobili z uporabo referenčne metode.
2. Komisija lahko od države članice zahteva, da pripravi in predloži poročilo o dokazu enakovrednosti v skladu s točko 1.

3. Pri ocenjevanju sprejemljivosti poročila, navedenega v točki 2, se Komisija sklicuje na svoja navodila glede dokaza enakovrednosti. Kadar država članica uporablja začasne faktorje za približanje enakovrednosti, se približna enakovrednost potrdi ali popravi glede na navodila.
4. Države članice zagotovijo, kadar je to ustrezno, da popravek velja tudi za nazaj, za prejšnje podatke merjenja, da se zagotovi boljša primerljivost podatkov.

C. Standardizacija

Za plinasta onesnaževala se prostornina standardizira pri temperaturi 293 K in tlaku 101,3 kPa. Za delce in snovi, ki jih je treba analizirati v delcih (vključno z arzenom, kadmijem, *svincem*, *nikljem* in benzo(a)pirenom), se obseg vzorčenja nanaša na pogoje v zunanjem zraku, in sicer glede na temperaturo in tlak na dan meritev.

█

D. Medsebojno priznavanje podatkov

Pristojni organi in telesa, določeni v skladu s členom 5, pri dokazovanju, da oprema izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti iz referenčnih metod, navedenih v točki A te priloge, upoštevajo poročila o preskusih iz drugih držav članic, če so preskusni laboratoriji akreditirani v skladu z zadevnim harmoniziranim standardom za preskuševalne in kalibracijske laboratorije.

Podrobna poročila o preskusih in vsi rezultati preskusov so na voljo tudi drugim pristojnim organom ali njihovim imenovanim telesom. Iz poročil o preskusih mora biti razvidno, da oprema izpolnjuje vse zahteve glede učinkovitosti, tudi kadar se nekateri okoljski pogoji in pogoji v zvezi z lokacijo uporabljajo le v zadevni državi članici in so drugačni od pogojev, za katere je bila oprema že preverjena in homologirana v drugi državi članici.

E. Referenčne aplikacije za modeliranje kakovosti zraka

Če ni standarda CEN za cilje glede kakovosti modeliranja, lahko države članice izberejo aplikacije za modeliranje, ki jih uporabljajo, v skladu s točko F Priloge V.

PRILOGA VII

MERITVE NA KOMBINIRANIH MESTIH SPREMLJANJA IN MERITVE MASNE KONCENTRACIJE, KEMIJSKE SESTAVE DELCEV PM_{2,5}, PREDHODNIH SNOVI OZONA IN ULTRAFINIH DELCEV

ODDELEK 1 – MERITVE ONESNAŽEVAL NA KOMBINIRANIH MESTIH SPREMLJANJA

Meritve na vseh kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju in neizpostavljenem podeželskem okolju vključujejo onesnaževala, naštetá v tabelah 1 in 2.

Tabela 1 – Onesnaževala, ki se merijo na kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju

<i>Onesnaževalo</i>	<i>Vrsta meritve</i>
<i>PM₁₀, PM_{2,5}, ultrafini delci, črni ogljik</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu</i>
<i>NO₂, O₃</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu</i>
<i>SO₂, CO</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Porazdelitev velikosti ultrafinih delcev</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Benzo(a)piren, po potrebi drugi policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH) ⁽¹⁾</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Skupno usedanje ⁽²⁾ benzo(a)pirena in po potrebi drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov (PAH)</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Arzen, kadmij, svinec in nikelj</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>

<i>Skupno usedanje ⁽²⁾ arzena, kadmija, svinca in niklja</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Benzen</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Kemijska sestava delcev PM_{2,5} v skladu z oddelkom 1 Priloge VII</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>

¹ *Benzo(a)piren in drugi policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH) iz člena 9(8).*

² *Če umestitev kombiniranega mesta spremljanja v neizpostavljeno mestno okolje ne omogoča uporabe smernic in meril EMEP v skladu s točko C, točka (f), Priloge IV, se lahko ustrezna meritev usedanja izvede na ločenem mestu spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju na območju reprezentativnosti.*

Tabela 2 – Onesnaževala, ki se merijo na kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem podeželskem okolju

<i>Onesnaževalo</i>	<i>Vrsta meritve</i>
<i>PM₁₀, PM_{2,5}, ultrafini delci, črni ogljik</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu</i>
<i>NO₂, O₃ in amoniak (NH₃)</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu</i>
<i>SO₂, CO</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Skupno usedanje benzo(a)pirena in po potrebi drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov (PAH)</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Skupno usedanje arzena, kadmija, svinca in niklja</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Benzo(a)piren, po potrebi drugi policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH) ⁽¹⁾</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Arzen, kadmij, svinec in nikelj</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Kemijska sestava delcev PM_{2,5} v skladu z oddelkom 1 Priloge VII</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Skupno plinasto živo srebro</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>

⁽¹⁾ *Benzo(a)piren in drugi policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH) iz člena 9(8).*

Tabela 3 – Onesnaževala, za katera se priporoča merjenje na kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju in v neizpostavljenem podeželskem okolju, če niso zajeta v zahtevah iz tabel 1 in 2

<i>Onesnaževalo</i>	<i>Vrsta meritve</i>
<i>Porazdelitev velikosti ultrafinih delcev</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Oksidativni potencial delcev</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Amoniak (NH₃)</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Levoglukoza, ki se meri kot del kemijske sestave PM_{2,5}</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Skupno plinasto živo srebro</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Trdno in plinasto dvovalentno živo srebro</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>
<i>Dušikova kislina</i>	<i>Meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve</i>

ODDELEK 2 – MERITVE MASNE KONCENTRACIJE IN KEMIJSKE SESTAVE DELCEV PM_{2,5}

A. Cilji

Glavni cilj takih meritev je zagotoviti, da so na voljo ustrezni podatki o ravneh v neizpostavljenem mestnem okolju in neizpostavljenem podeželskem okolju. Ti podatki so bistveni za presojo povečanih ravni na bolj onesnaženih območjih (kakor so neizpostavljeno mestno okolje, **žariščne točke onesnaženosti zraka**, industrijski predeli, prometno obremenjeni predeli), za oceno možnega povečanja onesnaženosti zaradi prenosa onesnaževal zraka na velike razdalje in za podporo analize porazdelitve virov ter za razumevanje posebnih onesnaževal, kakor so delci. Nadalje je to bistveno za večjo uporabo **aplikacij** za modeliranja tudi na mestnih območjih.

B. Snovi

Meritev delcev PM_{2,5} mora vključevati vsaj celotno masno koncentracijo in koncentracije ustreznih spojin za označitev njene kemijske sestave. Vključi se tudi vsaj spodaj navedena kemijska sestava.

SO ₄ ²⁻	Na ⁺	NH ₄ ⁺	Ca ²⁺	elementarni ogljik (EC)
NO ₃ ⁻	K ⁺	Cl ⁻	Mg ²⁺	organski ogljik (OC)

C. Umestitev vzorčevalnih mest

Meritve se izvajajo na mestih v neizpostavljenem mestnem okolju in v neizpostavljenem podeželskem okolju v skladu s Prilogo IV.

ODDELEK 3 – MERITVE PREDHODNIH SNOVI OZONA

A. Cilji

Glavni cilji meritev predhodnih snovi ozona so analizirati vse trende predhodnih snovi ozona, preverjati učinkovitost strategij za zmanjševanje emisij, preverjati doslednost popisov emisij, pripomoči k razumevanju procesov nastajanja ozona in širjenja predhodnih snovi, kot tudi razumevanju uporabe fotokemičnih modelov, ter povezati vire emisij z opaženimi koncentracijami onesnaževal.

B. Snovi

Merjenje predhodnih snovi ozona vključuje vsaj dušikove okside (NO in NO₂) in **po potrebi metan (CH₄) ter** hlapne organske spojine (HOS). Izbira posameznih spojin, ki jih je treba meriti, **■** bo odvisna od zastavljenega cilja **in se lahko po potrebi dopolni z drugimi spojinami**. Države članice lahko uporabijo metodo, za katero menijo, da je primerna za zastavljeni cilj. Referenčna metoda iz Priloge VI se uporablja za dušikov dioksid in dušikove okside.

■

Seznam hlapnih organskih spojin, priporočenih za merjenje, je naveden spodaj:

Družina kemikalij	Snov			
	Trivialno ime	Ime po IUPAC	Formula	Številka CAS
Alkoholi	Metanol	Metanol	CH ₄ O	67-56-1
	Etanol	Etanol	C ₂ H ₆ O	64-17-5
Aldehid	Formaldehid	Metanal	CH ₂ O	50-00-0
	Acetaldehid	Etanal	C ₂ H ₄ O	75-07-0
	Metakrolein	2-metilprop-2-enal	C ₄ H ₆ O	78-85-3
Alkini	Acetilen	Etin	C ₂ H ₂	74-86-2
Alkani	Etan	Etan	C ₂ H ₆	74-84-0
	Propan	Propan	C ₃ H ₈	74-98-6
	n-butan	Butan	C ₄ H ₁₀	106-97-8
	i-butan	2-metilpropan	C ₄ H ₁₀	75-28-5
	n-pentan	Pentan	C ₅ H ₁₂	109-66-0
	i-pentan	2-metilbutan	C ₅ H ₁₂	78-78-4
	n-heksan	Heksan	C ₆ H ₁₄	110-54-3
	i-heksan	2-metilpentan	C ₆ H ₁₄	107-83-5
	n-heptan	Heptan	C ₇ H ₁₆	142-82-5
	n-oktan	Oktan	C ₈ H ₁₈	111-65-9
i-oktan	2,2,4-trimetilpentan	C ₈ H ₁₈	540-84-1	

Alkeni	Etilen	Eten	C ₂ H ₄	75-21-8
	Propen / propilen	Propen	C ₃ H ₆	115-07-1
	1,3-butadien	Buta-1,3-dien	C ₄ H ₆	106-99-0
	1-buten	But-1-en	C ₄ H ₈	106-98-9
	Trans-2-buten	(E)-but-2-en	C ₄ H ₈	624-64-6
	Cis-2-buten	(Z)-but-2-en	C ₄ H ₈	590-18-1
	1-penten	Pent-1-en	C ₅ H ₁₀	109-67-1
	2-penten	(Z)-pent-2-en	C ₅ H ₁₀	627-20-3 (cis-2 penten)
(E)-pent-2-en		646-04-8 (trans-2 penten)		
Aromatski ogljikovodiki	Benzen	Benzen	C ₆ H ₆	71-43-2
	Toluen / metilbenzen	Toluen	C ₇ H ₈	108-88-3
	Etilbenzen	Etilbenzen	C ₈ H ₁₀	100-41-4
	m + p-ksilen	1,3-dimetilbenzen (m-ksilen)	C ₈ H ₁₀	108-38-3 (m-ksilen)
		1,4-dimetilbenzen (p-ksilen)		106-42-3 (p-ksilen)
	o-ksilen	1,2-dimetilbenzen (o-ksilen)	C ₈ H ₁₀	95-47-6
	1,2,4-trimetilbenzen	1,2,4-trimetilbenzen	C ₉ H ₁₂	95-63-6
	1,2,3-trimetilbenzen	1,2,3-trimetilbenzen	C ₉ H ₁₂	526-73-8
1,3,5-trimetilbenzen	1,3,5-trimetilbenzen	C ₉ H ₁₂	108-67-8	

Ketoni	Aceton	Propan-2-on	C ₃ H ₆ O	67-64-1
	Metil etil keton	Butan-2-on	C ₄ H ₈ O	78-93-3
	Metil vinil keton	3-buten-2-on	C ₄ H ₆ O	78-94-4
Terpeni	Izopren	2-metilbut-1,3-dien	C ₅ H ₈	78-79-5
	p-cimen	1-metil-4-(1-metiletil)benzen	C ₁₀ H ₁₄	99-87-6
	Limonen	1-metil-4-(1-metiletenil)-cikloheksen	C ₁₀ H ₁₆	138-86-3
	β-mircen	7-metil-3-metilen-1,6-oktadien	C ₁₀ H ₁₆	123-35-3
	α-pinen	2,6,6-trimetil-biciklo[3.1.1]hept-2-en	C ₁₀ H ₁₆	80-56-8
	β-pinen	6,6-dimetil-2-metil-enebiciklo[3.1.1]heptan	C ₁₀ H ₁₆	127-91-3
	Kamfen	2,2-dimetil-3-metil-enebiciklo[2.2.1]heptan	C ₁₀ H ₁₆	79-92-5
	Δ ³ -karen	3,7,7-trimetil-biciklo[4.1.0]hept-3-en	C ₁₀ H ₁₆	13466-78-9
1,8-cineol	1,3,3 trimetil 2 oksabiciklo[2,2,2]oktan	C ₁₀ H ₁₈ O	470-82-6	

C. Umestitev vzorčevalnih mest

Meritve je treba opravljati na vzorčevalnih mestih, ki so postavljena v skladu z zahtevami te direktive in veljajo za primerna glede na cilje spremljanja iz točke A tega oddelka.

ODDELEK 4 – MERJENJE ULTRAFINIH DELCEV

A. Cilji

Cilj takih meritev je zagotoviti, da so na voljo ustrezne informacije na lokacijah, kjer se pojavljajo visoke koncentracije ultrafinih delcev in na katere večinoma vplivajo viri iz zračnega, vodnega ali cestnega prometa (kot so letališča, pristanišča, ceste), industrijski predeli ali ogrevanje gospodinjstev. Te informacije so primerne za presojanje višjih ravni koncentracij ultrafinih delcev iz navedenih virov.

B. Snovi

Ultrafini delci.

C. Umestitev vzorčevalnih mest

Vzorčevalna mesta se določijo v skladu s prilogama IV in V na mestu, kjer je verjetno, da se bodo pojavile visoke koncentracije ultrafinih delcev in ***ki je v smeri vetra od glavnih virov v ustrezni prevladujoči smeri vetra teh virov.***

PRILOGA VIII

Podatki, ki jih je treba vključiti v načrte in **ČASOVNE NAČRTE ZA KAKOVOST ZRAKA**
za izboljšanje kakovosti zunanjega zraka

- A. Podatki, ki jih je treba zagotoviti na podlagi člena 19(6)
1. Ugotovitev kraja prevelike onesnaženosti:
    - (a) regija;
    - (b) mesto/*mesta (zemljevidi)*;
    - (c) vzorčevalna mesta (zemljevid, zemljepisne koordinate).
  2. Splošni podatki
    - (a) tip območja (mestno, industrijsko ali podeželsko območje) ali značilnosti *teritorialne enote s povprečno izpostavljenostjo ali druge* teritorialne enote (vključno z mestnimi, industrijskimi ali podeželskimi območji);
    - (b) ocena onesnažene površine (v km²) in števila prebivalstva, izpostavljenega onesnaženju;

- (c) koncentracije ali kazalnik povprečne izpostavljenosti zadevnega onesnaževala, opaženi *od* vsaj 5 let pred preseganjem *do najnovejših podatkov, vključno s primerjavo z mejnimi vrednostmi ali obveznostjo zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in ciljem glede povprečne stopnje izpostavljenosti.*

3. Odgovorni organi

Imena in naslovi pristojnih organov, odgovornih za pripravo in izvajanje načrtov *ali časovnih načrtov za kakovost zraka.*

4. Izvor onesnaževanja ob upoštevanju poročanja v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284 in informacij iz nacionalnega programa nadzora nad onesnaževanjem zraka

- (a) seznam glavnih virov emisij, odgovornih za onesnaževanje;
- (b) skupna količina emisij iz teh virov (v tonah/leto);
- (c) ocena ravni emisij (npr. mestna raven, regionalna raven, nacionalna raven in čezmejni prispevki);

- (d) porazdelitev virov glede na ustrezne sektorje, ki prispevajo k preseganju v nacionalnem programu nadzora nad onesnaževanjem zraka.
5. ***Opis izhodiščnega scenarija, ki se uporablja kot podlaga za načrt za kakovost zraka ali časovni načrt za kakovost zraka za prikaz učinkov neukrepanja, vključno s predvidenim razvojem emisij in koncentracij.***
6. ***Določitev in podrobnosti ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zraka, ki se lahko upoštevajo pri izbiri:***
- (a) ***seznam in opis vseh ukrepov iz načrta za kakovost zraka ali časovnega načrta za kakovost zraka, vključno z določitvijo pristojnega organa, odgovornega za njihovo izvajanje;***
- (b) ***količinska opredelitev ali ocena zmanjšanja emisij (v tonah/leto) in, če so na voljo, zmanjšanja koncentracije vsakega ukrepa iz točke (a).***

7. ***Izbrani ukrepi in njihov pričakovani učinek ■ za doseganje skladnosti v rokih iz člena 19***

- (a) seznam izbranih ukrepov, vključno s seznamom informacij (kot je modeliranje in rezultati ocenjevanja ukrepov) za doseg zadavnega standarda kakovosti zraka v skladu s Prilogo I; če je ustrezno, kadar seznam ukrepov v skladu s točko 6(a) vključuje ukrepe, ki bi lahko imeli velik potencial za izboljšanje kakovosti zraka, vendar niso bili izbrani, obrazložitev, zakaj niso bili izbrani;***
- (b) časovni raspored izvajanja vsakega ukrepa in odgovorni akterji;***
- (c) količinska opredelitev zmanjšanja emisij (v tonah/leto) iz kombinacije ukrepov iz točke (a);***

- (d) pričakovano količinsko opredeljeno zmanjšanje koncentracije (v $\mu\text{g}/\text{m}^3$) na vsakem vzorčevalnem mestu, kjer so bile presežene mejne vrednosti, ***ciljne vrednosti*** ali kazalnik povprečne izpostavljenosti v primeru preseganja obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, iz ***nabora*** ukrepov iz točke (a);
- (e) ***okvirni začrtani potek in*** ocenjeno leto skladnosti za vsako onesnaževalo zraka, zajeto v načrtu ***ali časovnem načrtu*** za kakovost zraka, ob upoštevanju ***sklopa*** ukrepov iz točke (a);
- (f) ***za časovne načrte za kakovost zraka in načrte za kakovost zraka utemeljitev, iz katere izhaja, kako načrti ali časovni načrti vključujejo ukrepe, ki bi zagotovili, da bi bilo obdobje preseganja čim krajše, vključno s časovnim razporedom izvajanja.***

■

8. Priloga 1 k načrtom za kakovost zraka in časovnim načrtom za kakovost zraka: Dodatne informacije o ozadju
- (a) meteorološki podatki;
  - (b) topografski podatki;
  - (c) podatki o vrsti elementov na območju, ki jih je treba zaščititi, če obstajajo;
  - (d) seznam in opis vseh dodatnih ukrepov, ki v treh letih ali več v celoti učinkujejo na koncentracije onesnaževal zunanjega zraka;
  - (e) *socialno-ekonomske informacije o zadevnem območju za spodbujanje vprašanj okoljske pravičnosti in zaščite občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin;*

- (f) opis uporabljene metode in uporabljenih predpostavk ali podatkov, uporabljenih za napovedi razvoja kakovosti zraka, po možnosti vključno s stopnjo negotovosti projekcij in scenariji občutljivosti, da se upoštevajo najboljši, najverjetnejši in najslabši možni scenariji;*
  - (g) referenčni dokumenti in informacije, ki se uporabljajo za oceno.*
9. *Priloga 2 k načrtom za kakovost zraka in časovnim načrtom za kakovost zraka: Povzetek ukrepov za obveščanje javnosti in posvetovanje z njo, ki so bili sprejeti v skladu s členom 19(7), njihovih rezultatov in pojasnilo, kako so bili ti rezultati upoštevani v končnem načrtu oziroma časovnem načrtu za kakovost zraka.*
10. *Priloga 3 k načrtom za kakovost zraka in časovnim načrtom za kakovost zraka: Ocena ukrepov (v primeru posodobitve načrta za kakovost zraka)*
- (a) ocena časovnega zaporedja ukrepov iz prejšnjega načrta za kakovost zraka;*
  - (b) ocena vpliva ukrepov iz prejšnjega načrta za kakovost zraka na zmanjšanje emisij in koncentracije onesnaževal.*

B. Okvirni seznam ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zraka

1. Informacije o stanju izvajanja direktiv iz člena 14(3), točka (b), Direktive (EU) 2016/2284.
2. Podatki o vseh ukrepih za zmanjšanje onesnaženosti zraka, ki so bili upoštevani na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni v zvezi z doseganjem ciljev glede kakovosti zraka, *kot so*:
  - (a) zmanjšanje emisij iz nepremičnih virov z zagotovitvijo, da se majhni in srednje veliki nepremični viri izgorevanja, ki onesnažujejo okolje (vključno z biomaso), opremijo z napravami za nadzor emisij ali se zamenjajo ter da se izboljša energijska učinkovitost zgradb;
  - (b) zmanjšanje emisij iz vozil prek naknadnega nameščanja brezemisijskih pogonskih sistemov in opreme za nadzor emisij. Prouči se uporaba ekonomskih spodbud za pospešitev takega opremljanja;

- (c) za zmanjšanje emisij javni organi v skladu s priročnikom o **zelenih** javnih naročilih nabavijo **■** goriva in zgorevalno opremo **ter brezemisijska vozila, kot so opredeljena v členu 3(1), točka (m), Uredbe (EU) 2019/631 Evropskega parlamenta in Sveta¹;**
- (d) **zmanjšanje emisij z uporabo brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil v kolektivnem in javnem prevozu in/ali vozil, opremljenih s sodobnimi digitalnimi rešitvami, ki vplivajo na zmanjšanje emisij;**
- (e) **ukrepe za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti, cenovne dostopnosti in povezljivosti kolektivnega in javnega prevoza;**
- (f) **ukrepe za uvedbo in izvajanje infrastrukture za alternativna goriva;**

---

¹ Uredba (EU) 2019/631 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nove osebne avtomobile in nova lahka gospodarska vozila ter razveljavitvi uredb (ES) št. 443/2009 in (EU) št. 510/2011 (UL L 111, 25.4.2019, str. 13).

- (g) ukrepe za omejitev emisij zaradi prometa prek **urbanističnega** načrtovanja in upravljanja **prometa**, vključno z:
- (i) določanjem višjih cen med prometnimi konicami, **na primer višine cestnin in pristojbin glede na število prevoženih kilometrov;**
  - (ii) **izbiro cestnih materialov;**
  - (iii) parkirinami **na javnih zemljiščih ali** drugimi ekonomskimi spodbudami **in diferenciranimi pristojbinami za vozila, ki onesnažujejo okolje, ter brezemisijskimi vozili;**
  - (iv) vzpostavitev sistemov za omejevanje dostopa vozil do mestnih območij, vključno z območji z manjšimi emisijami **in brezemisijskimi območji;**
  - (v) **določitev sosesk z omejenim prometom, območij brez prometa in sosesk brez avtomobilov;**
  - (vi) **določitev ulic brez avtomobilov;**
  - (vii) **ureditev za zagotavljanje ničelnih (izpušnih) emisij za zadnji del poti;**

- (viii) spodbujanjem skupne vožnje in souporabe avtomobilov;*
- (ix) izvajanjem inteligentnih prometnih sistemov;*
- (x) vzpostavitvijo multimodalnih vozlišč, ki povezujejo različne trajnostne prometne rešitve in parkirišča;*
- (xi) spodbujanjem kolesarjenja in hoje, na primer s povečanjem površin za kolesarje in pešce, dajanjem prednosti kolesarjenju in hoji pri načrtovanju infrastrukture, razširitvijo mreže kolesarskih poti;*
- (xii) načrtovanjem za kompaktna mesta;*
- (h) ukrepe za spodbujanje **modalnega** prehoda **na aktivno mobilnost** in oblike prometa, ki manj onesnažujejo okolje (*npr. hoja, kolesarjenje, javni prevoz ali železnica*), kar vključuje:
  - (i) elektrifikacijo javnega prevoza, močnejše omrežje javnega prevoza ter poenostavitev dostopa in uporabe, na primer z digitalnimi in medsebojno povezanimi informacijami o rezervacijah in tranzitu v realnem času;*

- (ii) zagotovitev nemotene intermodalnosti prevoza na delo med podeželjem in mesti, na primer intermodalnost železnice in kolesarjenja ter osebnih avtomobilov in javnega prevoza (kot so sistemi za parkiranje ob končnih postajah P+R);*
- (iii) preusmeritev davčnih in gospodarskih spodbud k aktivni mobilnosti in mobilnost z deljeno uporabo, vključno s spodbudami za kolesarjenje in hojo na delo;*
- (iv) sheme razgradnje za vozila, ki najbolj onesnažujejo okolje;*
- (i) ukrepe za spodbujanje prehoda na brezemisijška vozila in necestno mehanizacijo za zasebno in komercialno uporabo;
- (j) **ukrepe** za zagotovitev, da se v malih, srednjih in velikih nepremičnih ter premičnih virih daje prednost uporabi goriv, ki povzročajo manj emisij;
- (k) ukrepe za zmanjšanje onesnaženosti zraka iz industrijskih virov v skladu z Direktivo 2010/75/EU in z uporabo ekonomskih instrumentov, kot so davki, dajatve ali trgovanje z emisijami, ob upoštevanju posebnosti MSP;

- (l) zmanjšanje emisij iz pomorskega in zračnega prometa z uporabo alternativnih goriv in vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva, pa tudi z uporabo ekonomskih spodbud za pospešitev njihove uporabe ter določitev posebnih zahtev za ladje in čolne med privezom in pristaniškim prometom ob hkratnem pospeševanju oskrbe z električno energijo z obale ter elektrifikacije ladij in pristaniških delovnih strojev;*
- (m) ukrepe za zmanjšanje emisij iz kmetijstva;*
- (n) ukrepe za zaščito zdravja otrok ali drugih občutljivih *in ranljivih* skupin prebivalstva;
- (o) ukrepe za spodbujanje sprememb obnašanja.*

PRILOGA IX

NUJNI UKREPI, KI JIH JE TREBA UPOŠTEVATI ZA VKLJUČITEV V KRATKOROČNE AKCIJSKE NAČRTE, ZAHTEVANE NA PODLAGI ČLENA 20

Kratkoročni ukrepi za odpravljanje vzrokov, ki prispevajo k tveganju preseganja alarmnih vrednosti, odvisno od lokalnih razmer in zadevnega onesnaževala:

- (a) omejitev prometa vozil, zlasti v bližini mest, kjer se zadržujejo občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine;*
- (b) nizkocenovni ali brezplačni javni prevoz;*
- (c) prekinitev dejavnosti na gradbiščih;*
- (d) čiščenje cest;*
- (e) prilagodljivi delovni pogoji.*

PRILOGA X
OBVEŠČANJE JAVNOSTI

1. Države članice zagotovijo **javnosti** vsaj naslednje informacije:
  - (a) vsakournno posodobljene podatke iz vsakega vzorčevalnega mesta o žveplovem dioksidu, dušikovem dioksidu, delcih (PM10 in PM2,5), ogljikovem monoksidu in ozonu; to velja za informacije iz vseh vzorčevalnih mest, na katerih so na voljo najnovejši podatki, in vsaj za informacije iz najmanjšega števila vzorčevalnih mest, ki se zahteva v skladu s Prilogo III, **če je merilna metoda primerna za posodobljene podatke, tudi če države članice javnosti zagotovijo čim več posodobljenih podatkov in v ta namen postopno prilagodijo svoje merilne metode; kadar** so na voljo, se zagotovijo tudi najnovejše informacije, pridobljene z modeliranjem;
  - (b) izmerjene koncentracije vseh onesnaževal **in, kjer je to mogoče, njihovo primerjavo z najnovejšimi priporočenimi vrednostmi SZO**, predstavljene po ustreznih obdobjih iz Priloge I;

- (c) informacije o opaženih preseganjih katere koli mejne vrednosti, ciljne vrednosti ■ in obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, ki zajemajo vsaj:
- (i) mesto ali območje preseganja;
  - (ii) začetek in trajanje preseganja;
  - (iii) izmerjeno koncentracijo v primerjavi z *veljavnimi* standardi kakovosti zraka ali kazalnik povprečne izpostavljenosti v primeru preseganja obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti;
- (d) informacije o *vplivu na zdravje*, ki vključujejo vsaj:
- (i) vpliv onesnaženosti zraka na zdravje splošnega prebivalstva *in, kolikor je mogoče, vsakega onesnaževala, ki ga zajema ta direktiva;*
  - (ii) vpliv onesnaženosti zraka na zdravje *občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin ter, kolikor je mogoče, vsakega onesnaževala, ki ga zajema ta direktiva;*

- (iii) opis verjetnih simptomov;
  - (iv) priporočene varnostne ukrepe, ki jih je treba sprejeti, ***razčlenjene na previdnostne ukrepe, ki jih mora upoštevati celotno prebivalstvo. ter tiste, ki se nanašajo na občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine;***
  - (v) kje poiskati dodatne podatke;
- (e) informacije o vplivih na vegetacijo;***
- (f) informacije o preventivnih ukrepih za zmanjšanje onesnaženosti in/ali izpostavljenosti onesnaženju: navedbo sektorjev z glavnim virom onesnaženja; priporočila za ukrepanje za zmanjšanje emisij;
  - (g) informacije o kampanjah merjenja ali podobnih dejavnostih in njihovih rezultatih, kadar se izvajajo.

2. Države članice zagotovijo, da se informacije o dejanskih ali napovedanih preseganjih alarmne in opozorilne vrednosti pravočasno sporočijo javnosti; posredovani podatki vsebujejo vsaj naslednje informacije:
- (a) podatke o opaženem preseganju:
    - (i) mesto ali območje preseganja;
    - (ii) vrsto preseženega praga (alarmni ali opozorilni);
    - (iii) začetek in trajanje preseganja;
    - (iv) najvišjo 1-urno koncentracijo in poleg tega osemurno srednjo vrednost koncentracije pri ozonu;
  - (b) napoved za naslednje popoldne/dan (dneve):
    - (i) geografsko območje pričakovanih preseganj alarmne ali opozorilne vrednosti;
    - (ii) pričakovano spremembo koncentracij (na primer izboljšanje, stabiliziranje ali poslabšanje), skupaj z razlogi za te spremembe;

- (c) podatke o vrsti prizadetega prebivalstva, možnih učinkih na zdravje in priporočenem vedenju:
    - (i)– informacije o ogroženih skupinah prebivalstva;
    - (ii)– opis verjetnih simptomov;
    - (iii)– previdnostne ukrepe, priporočene prizadetemu prebivalstvu;
    - (iv) kje poiskati dodatne podatke;
  - (d) informacije o **kratkoročnih akcijskih načrtih in** preventivnih ukrepih za zmanjšanje onesnaženosti ali izpostavljenosti onesnaženju: navedbo sektorjev z glavnim virom onesnaženja; priporočila za ukrepanje za zmanjšanje emisij **iz antropogenih virov**;
  - (e) **priporočila za ukrepanje za zmanjšanje izpostavljenosti**;
  - (f) ob napovedanih preseganjih države članice poskrbijo, da se ti podrobni podatki zagotovijo v izvedljivem obsegu.
3. Kadar pride do preseganja ali kadar obstaja tveganje preseganja katere koli mejne vrednosti, ciljne vrednosti **■**, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, alarmnih ali opozorilnih vrednosti, države članice zagotovijo, da se informacije iz te priloge dodatno posredujejo javnosti.

PRILOGA XI

Del A

Razveljavljene direktive s seznamom naknadnih sprememb (iz člena 31)

Direktiva 2004/107/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 23, 26.1.2005, str. 3)

Uredba (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 87, 31.3.2009, str. 109.) samo točka 3.8 Priloge

Direktiva Komisije (EU) 2015/1480 (UL L 226, 7.10.2015, str. 4) samo *člena 1 in 2*

Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 152, 11.6.2008, str. 1)

Del B

Roki za prenos v nacionalno pravo (iz člena 31)

Direktiva	Rok za prenos
2004/107/ES	15. februar 2007
2008/50/ES	11. junij 2010
(EU) 2015/1480	31. december 2016

PRILOGA XII
KORELACIJSKA TABELA

Ta direktiva	Direktiva 2008/50/ES	Direktiva 2004/107/ES
Člen 1	—	—
Člen 2	Člen 1	Člen 1
Člen 3	Člen 32	Člen 8
Člen 4	Člen 2	Člen 2
Člen 5	Člen 3	—
Člen 6	Člen 4	Člen 4(1)
Člen 7	Člen 5 in člen 9(2) Priloga II, oddelek B	Člen 4(2), (3) in (6) Priloga II, oddelek II
Člen 8	Člen 6 in člen 9(1)	Člen 4(1) do (5) ■ in (10)
Člen 9	Člen 7 in člen 10 Priloga V, oddelek A, točka 1, opomba 1	Člen 4(7), (8) in (11)
Člen 10	—	Člen 4(9)
Člen 11	Člen 8 in člen 11	Člen 4(12) in (13)
Člen 12	Člen 12, člen 17(1) in (3) ter člen 18	Člen 3(2)
Člen 13	Člen 13 in člen 15, člen 16(2) in (2) ter člen 17(1)	Člen 3(1) in (3)
Člen 14	Člen 14	—

Člen 15	Člen 19, prvi odstavek	—
Člen 16	Člen 20	—
Člen 17	Člen 21	—
Člen 18	Člen 22	
Člen 19	Člen 17(2) in člen 23	Člen 3(3) in člen 5(2)
Člen 20	Člen 24	—
Člen 21	Člen 25	—
Člen 22	Člen 26	Člen 7
Člen 23	Člen 19, drugi odstavek, in člen 27 Priloga III, oddelek D	Člen 5(1) in (4)
Člen 24	Člen 28	Člen 4(15)
Člen 25	—	—
Člen 26	Člen 29	Člen 6
Člen 27	—	—
Člen 28	—	—
Člen 29	Člen 30	Člen 9
Člen 30	Člen 33	Člen 10
Člen 31	Člen 31—	—
Člen 32	Člen 34	Člen 11

Člen 33	Člen 35	Člen 12
<i>Priloga I</i>	<i>Priloge VII, XI, XII, XIII in XIV</i>	<i>Priloga I</i>
<i>Priloga II</i>	<i>Priloga II, oddelek B</i>	<i>Priloga II, oddelek I</i>
<i>Priloga III</i>	<i>Prilogi V in IX</i>	<i>Priloga III, Oddelek IV</i>
<i>Priloga IV</i>	<i>Prilogi III in VIII</i>	<i>Priloga III, oddelki I, II in III</i>
<i>Priloga V</i>	<i>Priloga I</i>	<i>Priloga IV</i>
<i>Priloga VI</i>	<i>Priloga VI</i>	<i>Priloga V</i>
<i>Priloga VII</i>	<i>Prilogi IV in X</i>	—
<i>Priloga VIII</i>	<i>Priloga XV</i>	—
<i>Priloga IX</i>	—	—
<i>Priloga X</i>	<i>Priloga XVI</i>	—
<i>Priloga XI</i>	—	—
<i>Priloga XII</i>	<i>Priloga XVII</i>	—

Or. en